

Paziņojums Nr.

## Saturs

## Lappuse

III *Sagatavošanā esoši tiesību akti*

## REĢIONU KOMITEJA

**71. plenārā sesija 2007. gada 10. un 11. oktobrī**

|               |                                                                                                                                                                                                                                |    |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2007/C 305/01 | Reģionu komitejas atzinums "Enerģētikas pakete" .....                                                                                                                                                                          | 1  |
| 2007/C 305/02 | Reģionu komitejas atzinums<br>— "Sešu Eiropas koordinatoru gada ziņojums par Eiropas transporta tīkliem" un<br>— "Eiropas transporta tīkli"<br>— "Integrētas pieejas veicināšana Eiropas transporta tīklu paplašināšana" ..... | 6  |
| 2007/C 305/03 | Reģionu komitejas atzinums "Eiropas lidostu nākotne" .....                                                                                                                                                                     | 11 |
| 2007/C 305/04 | Reģionu komitejas atzinums "Globālo klimata pārmaiņu ierobežošana līdz 2 grādiem pēc Celsija" un<br>"Aviācijas nozares iekļaušana emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā" .....                                                  | 15 |
| 2007/C 305/05 | Reģionu komitejas atzinums "Ukrainas vietējās un reģionālās pašvaldības un es un Ukrainas sadarbības<br>attīstība" .....                                                                                                       | 20 |
| 2007/C 305/06 | Reģionu komitejas atzinums "Eiropas pētniecības telpa — Jaunas perspektīvas" .....                                                                                                                                             | 25 |
| 2007/C 305/07 | Reģionu komitejas perspektīvas atzinums "Pilsētās un reģionos notiekošo pārstrukturēšanas procesu<br>veiksmes faktori" .....                                                                                                   | 30 |
| 2007/C 305/08 | Reģionu komitejas atzinums "Tiesību aktu labākas izstrādes pasākumu kopums 2005. un 2006. gadā" .....                                                                                                                          | 38 |
| 2007/C 305/09 | Reģionu komitejas atzinums "Globāla pieeja migrācijai Eiropas Savienības dienvidu jūras robežu<br>reģionos un austrumu un dienvidaustrumu reģionos, kas robežojas ar Eiropas Savienību" .....                                  | 43 |

|               |                                                                                                 |    |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2007/C 305/10 | Reģionu komitejas perspektīvas atzinums “Sieviešu — Migranšu stāvoklis Eiropas Savienībā” ..... | 48 |
| 2007/C 305/11 | Reģionu komitejas atzinums “Iespēju vienlīdzība un sports” .....                                | 53 |

## III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

## REĢIONU KOMITEJA

## 71. PLENĀRĀ SESIJA 2007. GADA 10. UN 11. OKTOBRĪ

## Reģionu komitejas atzinums “Enerģētikas pakete”

(2007/C 305/01)

## REĢIONU KOMITEJA

- norāda, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska nozīme, lai veiksmīgi īstenotu Eiropas iniciatīvas. Eiropas Savienības tiesību normas tiek īstenotas vietējā un reģionālajā līmenī; vietējā līmeņa atbildīgās personas un iedzīvotāji ir tie, kuriem ir jārikojas, lai ilgtspējīgā veidā patiesi ietekmētu enerģijas patēriņu;
- uzskata, ka enerģētikas politika un klimata aizsardzības politika ir cieši saistītas, un tās ir jāsaprot, jo Eiropā 80 % CO<sub>2</sub> emisiju rodas elektroenerģijas ražošanas procesā. Tādēļ ir svarīgi, lai klimata politikas jomā ierosinātie pasākumi tiktu īstenoti arī enerģētikas jomā un otrādi. Efektīva enerģētikas politika, kas vērsta uz vides aizsardzību, vienlaikus ir arī klimata politika;
- atbalsta Komisijas centienus nekavējoties novērst vai atcelt administratīvus šķēršļus, negodīgus noteikumus piekļuvei elektroenerģijas tīkliem (piemēram, atjaunojamās enerģijas piegādātāju diskriminācija), kā arī sarežģītas procedūras;
- aicina Komisiju veikt atbilstošus pasākumus, lai novērstu tirgus koncentrāciju un veicinātu tirgus dalībnieku daudzveidību (tostarp komunālo dienestu jomā);
- atbalsta ES mērķi, kas paredz līdz 2020. gadam ietaupīt 20 % enerģijas, paaugstinot energoefektivitāti, kā arī atzinīgi vērtētu lēmumu, ka minētā mērķa īstenošana ir obligāta;
- uzsver, ka energoefektivitāte ir Eiropas enerģētikas politikas pamatelements, kuram jāvelta vislielākā uzmanība, apsverot īstenojamos pasākumus;
- apšaubā to, ka oglekļa piesaistīšanas un uzglabāšanas (CCS) tehnoloģijas varētu būt ilgtermiņa risinājums, jo tās ievērojami samazina attiecīgās iekārtas efektivitāti un pašreiz valda uzskats, ka tās nav īpaši ekonomiski izdevīgas. Tomēr pasaules mērogā CCS stratēģija varētu būt pagaidu risinājums.

**Atsauces dokumenti**

Komisijas paziņojums Eiropadomei un Eiropas Parlamentam "Enerģētikas politika Eiropai"

COM(2007) 1 galīgā redakcija

Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam "Gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvas"

COM(2006) 841 galīgā redakcija

Komisijas ziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam "Ilgtspējīga enerģijas ražošana no fosilajiem kurināmajiem ar mērķi pēc 2020. gada ogļu izmantošanā panākt nullei tuvu emisijas līmeni"

COM(2006) 843 galīgā redakcija

Komisijas ziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam "Biodegvielu nozares progressa ziņojums — Ziņojums par sasniegumiem biodegvielu un citu atjaunojamo degvielu ražošanā un izmantošanā Eiropas Savienības dalībvalstīs"

COM(2006) 845 galīgā redakcija

Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam "Prioritāru savienojumu plāns"

COM(2006) 846 galīgā redakcija

Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Par Eiropas energotehnoloģiju stratēģisko plānu"

COM(2006) 847 galīgā redakcija

Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam "Atjaunojamo enerģijas avotu ceļvedis — Atjaunojamie enerģijas avoti 21. gadsimtā: ilgtspējīgākas nākotnes veidošana"

COM(2006) 848 galīgā redakcija

Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam "Turpmāki pasākumi saistībā ar Zaļo grāmatu — Ziņojums par sasniegumiem atjaunojamās elektroenerģijas jomā"

COM(2006) 849 galīgā redakcija

**Ziņotājs:** Bernd VÖGERLE kgs, Gerasdorf bei Wien mērs (AT/PSE)

**Ieteikumi politikas jomā**

## REĢIONU KOMITEJA

*Ievads*

1. uzsver enerģijas kā būtiska mūsdienu dzīves pamatelementa nozīmību. Tādēļ elektroenerģijas piegādes pārtraukumiem un traucējumiem ir būtiska ietekme, un tie rada ievērojamus ekonomiskus zaudējumus. Tādēļ arī vietējām un reģionālajām pašvaldībām nozīmīga ir Eiropas kopīgā enerģētikas politika un tās mērķi, proti, piegāžu drošība, ilgtspējība un konkurētspēja; lai minētos mērķus sasniegtu, ir vienādā mērā jāizmanto dažādi enerģijas avoti;

2. norāda, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska nozīme, lai veiksmīgi īstenotu Eiropas iniciatīvas. Eiropas Savienības tiesību normas tiek īstenotas vietējā un reģionālajā līmenī; vietējā līmeņa atbildīgās personas un iedzīvotāji ir tie, kuriem ir jārikojas, lai ilgtspējīgā veidā patiesi ietekmētu enerģijas patēriņu;

3. tādēļ aicina kompetentās Eiropas Savienības iestādes, it īpaši Komisiju, attiecīgi ņemt vērā, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga nozīme, īstenojot dzīvē Eiropas enerģētikas politiku un ar to saistīto dokumentu paketi enerģētikas jomā;

4. uzskata, ka enerģētikas politika un klimata aizsardzības politika ir cieši saistītas, un tās ir jāsaprot, jo Eiropā 80 % CO<sub>2</sub> emisiju rodas elektroenerģijas ražošanas procesā. Tādēļ ir svarīgi, lai klimata politikas jomā ierosinātie pasākumi tiktu īstenoti arī enerģētikas jomā un otrādi. Efektīva enerģētikas politika, kas vērsta uz vides aizsardzību, vienlaikus ir arī klimata politika;

5. norāda, ka patērētājiem, kuri rīkojas apzināti, ir būtiska nozīme Eiropas mērķu īstenošanā. Tādēļ, apsverot jebkādas pasākumus, vislielākā uzmanības jāvelta patērētājiem. Jānorāda, ka ikviena enerģijas cenu paaugstināšana īpaši sāpīgi skar sociāli neaizsargātākos iedzīvotāju slāņus. Tāpēc atbilstīgi ilgtspējības un saskanīgas klimata politikas principiem valsts atbalstam nebūtu jāizpaužas vienīgi kā finansiālai palīdzībai, bet kā ieguldījumiem energoefektivitātes paaugstināšanas un izpratnes veidošanas pasākumos;

*Iekšējais tirgus*

6. vērš uzmanību uz to, ka cerības saistībā ar elektroenerģijas un gāzes tirgus liberalizāciju, proti, cenu pazemināšana un energoapgādes uzņēmumu monopolstāvokļa pārtraukšana, visās dalībvalstīs nav piepildījušās. Jāpiebilst, ka Komiteja arī uzskata, ka nepietiekamie ieguldījumi spēkstacijās un tīklos, it īpaši nepietiekamie ieguldījumi atjaunojamos un vietējos enerģijas avotos un tīklos apdraud piegādes drošību. Ja pašreizējās attīstības tendences turpināsies, nākotnē jāreķinās ar piegādes traucējumiem;

7. tādēļ aicina Komisiju paredzēt atvieglojumus, lai enerģijas ražotāji un tīkla operatori atkal (līdzīgi kā pirms tirgus liberalizācijas) veiktu ieguldījumus ražošanas jaudu un tīkla infrastruktūras paplašināšanā. Iespējamais ceļš šajā virzienā varētu būt vietējo un reģionālo enerģijas ražošanas plānu izstrādāšana, ņemot vērā datus, kas pieejami vietējā un reģionālajā līmenī;

8. atbalsta Komisijas centienus nekavējoties novērst vai atcelt administratīvus šķēršļus, negodīgus noteikumus piekļuvei elektroenerģijas tīkliem (piemēram, atjaunojamās enerģijas piegādātāju diskriminācija), kā arī sarežģītas procedūras;

9. atbalsta restrukturizāciju (*unbundling*); šā mērķa sasniegšanai pietiekami būtu īstenot uzņēmumu tiesisku nodalīšanu, papildus tam izveidojot spēcīgu regulatoru;

10. aicina Komisiju veikt atbilstošus pasākumus, lai novērstu tirgus koncentrāciju un veicinātu tirgus dalībnieku daudzveidību (tostarp komunālo dienestu jomā);

11. uzskata, ka starptautisko tīklu nostiprināšana paver plašākas rīcības iespējas vietējā un reģionālajā līmenī (piemēram, enerģijas iepirkšanā);

12. noraida jaunu pārvaldes struktūru, tādu kā Eiropas Enerģētikas regulatora izveidi, jo valstu regulējošās iestādes pašas spēj sasniegt Komisijas ierosinātos un Eiropadomes apstiprinātos mērķus;

13. aicina Komisiju emisiju tirdzniecības sistēmu veidot tā, lai spēkstacijas saskaņā ar sadales plānu emisiju sertifikātus saņemtu ierobežotā daudzumā, proti, atbilstoši tam, kādu strāvas un siltuma daudzumu plānots saražot gāzes un tvaika koģenerācijas spēkstacijā. Tās nepārprotami rosinātu strāvas ražošanas procesā palielināt energoefektivitāti;

*Energoefektivitāte*

14. atbalsta ES mērķi, kas paredz līdz 2020. gadam ietaupīt 20 % enerģijas, paaugstinot energoefektivitāti, kā arī atzinīgi vērtētu lēmumu, ka minētā mērķa īstenošana ir obligāta;

15. uzsver, ka energoefektivitāte ir Eiropas enerģētikas politikas pamatelements, kuram jāvelta vislielākā uzmanība, apsverot īstenojamus pasākumus;

16. aicina kompetentās Eiropas Savienības iestādes, it īpaši Komisiju, radīt atbilstošus pamatnosacījumus tostarp arī šādās jomās:

- transportlīdzekļi ar mazu degvielas patēriņu,
- augsti (mājsaimniecības) ierīču standarti (it īpaši izslēdzama gaidīšanas režīma (*stand-by*) funkcija) un labāks marķējums,
- iespējami mazāks ("pasīvo māju" līmenim atbilstošs) jauncelāmo ēku kopējais enerģijas patēriņš,
- ārējo izmaksu internalizācija publisko iepirkumu jomā, konsekvēnti aprēķinot izmaksas, kas radušās visā produktu un pakalpojumu dzīves ciklā, respektīvi, visā to ražošanas ķēdē,
- Eiropas Investīciju bankas aizdevumi vietējo un reģionālo pašvaldību programmām energoefektivitātes paaugstināšanai,
- saskaņā ar Grupālā atbrīvojuma regulu īstenotie atbalsta pasākumi energoefektivitātes paaugstināšanai;

17. uzsver, ka reģionālajā un vietējā līmenī tiek īstenoti daudzi pasākumi, kas sekmē Eiropas iniciatīvu īstenošanu:

- reģionālā attīstība, ievērojot aspektus, kas saistīti ar enerģētiku,
- veicināšanas programmas, lai īstenotu energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus (piemēram, ēku sanācija, novecojušu apgaismes ķermeņu nomaiņa, jaunu mājsaimniecības ierīču iegāde),
- programmas, kas veicina atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu,
- tādu būvniecības standartu noteikšana, kas ir augstāki nekā ēku energoefektivitātes direktīvā noteiktie,
- teritorijas plānošana,
- satiksmes organizācija (vietējā sabiedriskā transporta piedāvājums, riteņbraucēju celiņi),
- automobiļu stāvvietu apsaimniekošana, lai samazinātu automobiļu satiksmi pilsētās un veicinātu, piemēram, automobiļu kopēju lietošanu un videi draudzīgu automobiļu izmantošanu,
- uzņēmumu konsultēšana enerģētikas jautājumos,
- darbs ar sabiedrību, kampaņas, izpratnes veidošana (piemēram, konkrēta informācija par to, kā var taupīt enerģiju mājsaimniecībā, automašīnu lietošanā, utt.),
- laba piemēra demonstrēšana (enerģijas taupīšana publiskajā sektorā), kā arī sava personāla izglītošana,
- publiskā iepirkuma izmantošana, lai paaugstinātu preču un pakalpojumu energoefektivitāti.

18. aicina piešķirt vairāk ES līdzekļu (piemēram, programmā “Saprātīga enerģija Eiropai”) paraugprakses apmaiņai reģionālajā un vietējā līmenī;

19. aicina Komisiju izvirzīt kopīgo mērķi attiecībā uz energoefektivitāti (t.i., attiecībā uz tautsaimniecības kopējo energoietilpību). Tas piešķirtu dalībvalstīm un reģioniem rīcības brīvību, lai sasniegtu mērķi, izmantojot plašāku pasākumu klāstu, tajā skaitā pasākumus saistībā ar ierīču enerģijas patēriņu un (reģionu) tautsaimniecības rūpniecības struktūru;

#### *Atjaunojamie enerģijas avoti*

20. atbalsta saistošo mērķi, kas paredz, ka līdz 2020. gadam 20 % kopējā enerģijas patēriņa ir jānodrošina ar atjaunojamo enerģijas avotu palīdzību;

21. uzsver vietējo enerģijas avotu sociāli ekonomisko nozīmību, kā arī to nozīmi piegādes drošības un pārvades efektivitātes nodrošināšanā un norāda, ka, veicinot atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu, jāņem vērā attiecīgie ģeogrāfiskie, klimatiskie un ekonomiskie apstākļi; tādēļ uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām var būt svarīga nozīme vietējo enerģijas avotu izmantošanas un piedāvājuma veicināšanā;

22. atzinīgi vērtē izvirzītos mērķus, kas paredz atjaunojamās enerģijas ražošanu siltuma un aukstumapgādes nozarē, īpašu uzmanību veltot elektroenerģijas un siltuma/aukstuma koģenerācijai;

23. norāda, ka visu pasākumu nozīmīgākajam elementam jābūt ilgtspējai. Valstis, kuras pietiekami savlaicīgi atzina biomasas kā enerģijas avota nozīmi, ar to jau patlaban nodrošina ievērojamu daļu enerģijas pieprasījuma. Tomēr bieži jāsaņem atbildes ar problēmu, ka pieprasījumu vairs nevar apmierināt, izmantojot vienīgi reģionālos enerģijas avotus (galvenokārt koksnes kurināmo), un bioloģiskais kurināmais uz attiecīgo vietu ir jātransportē lielos attālumos. Tādā gadījumā ir skaidrs, ka šāds risinājums nav ilgtspējīgs. Tāpēc būtu jāpievēršas transporta veidiem, kas ir mazāk energoietilpīgi;

24. uzskata, ka dalībvalstīm, kurām ir ierobežotas iespējas ražot enerģiju no atjaunojamiem enerģijas avotiem, būtu jādod iespēja ar tirdzniecības palīdzību sasniegt to mērķus saistībā ar atjaunojamu enerģiju — vai nu izmantojot ES mēroga “zaļās enerģijas” sertifikātu sistēmu, vai arī noslēdzot divpusējas vienošanās ar citām dalībvalstīm, kuru rīcībā ir lielāki atjaunojamās enerģijas resursi. Tā nolūks ir samazināt atjaunojamās enerģijas mērķu sasniegšanas izmaksas;

25. aicina Komisiju un dalībvalstis, izstrādājot valsts rīcības plānus attiecībā uz atjaunojamiem enerģijas avotiem, paredzēt pienākumu uzklaut vietējo un reģionālo pašvaldību viedokli.

#### *Biodegviela*

26. atbalsta saistošo mērķi, kas paredz, ka līdz 2020. gadam 10 % kopējā ES enerģijas patēriņa ir jānodrošina ar atjaunojamo enerģijas avotu palīdzību, ja ražošana būs ilgtspējīga;

27. uzsver, ka svarīga nozīme būs enerģijas avotu un biomasu daudzveidībai;

28. uzskata, ka īpaša vērība jāvelta tam, lai klimata politika tiktu īstenota starptautiskā mērogā un dažādo biodegvielu ražošana un izmantošana tiktu veicināta atkarībā no to ietekmes uz vidi un klimatu visā izmantošanas ciklā (ražošana, transportēšana utt.). Līdztekus efektīvas ražošanas veicināšanai Eiropā būtu pieļaujams arī imports no ES neietilpstošām valstīm. Jāveicina videi draudzīga un energoefektīva biodegvielas ražošana neatkarīgi no biodegvielas un izmantoto augu veida;

29. norāda, ka biodegvielas ražošanas veicināšana trešajās valstīs ir pretrunā mērķim, kas paredz samazināt atkarību no enerģijas importa, un tādējādi veidojas jauna atkarība; tādēļ Komiteja uzsver, ka importam no ES neietilpstošām valstīm jābūt maznozīmīgākam. Veicot enerģijas importu ir jāievēro ilgtspējības un energoefektivitātes principi atbilstīgi dažādu biodegvielas veidu izmantošanas ciklam;

30. norāda, ka biodegvielas ražošanai jābūt ilgtspējīgai, lai nepieļautu bioloģiskās daudzveidības samazināšanos. Jānovērš lielu “monokultūru”, kas tiek audzētas biodegvielas ražošanai (vienas kultūras audzēšana, kas koncentrēta lielā teritorijā), pārmērīga ietekme uz vietējo ekosistēmu;

31. uzsver, ka, importējot bioenerģijas ražošanas izejvielas, jāievēro ilgtspējības principi. Izvirzot šādas prasības tirdzniecības partneriem, ES varētu veicināt videi draudzīgu un sociāli taisnīgu uzņēmējdarbības praksi, kas neizraisa svarīgu dzīvotņu izzušanu. Nekavējoties būtu jāsaņem starptautiskas diskusijas un attiecīgo noteikumu izstrāde;

#### *Ogļu izmantošana*

32. apšaubā to, ka oglekļa piesaistīšanas un uzglabāšanas (CCS) tehnoloģijas varētu būt ilgtermiņa risinājums, jo tās ievērojami samazina attiecīgās iekārtas efektivitāti un pašreiz valda uzskats, ka tās nav īpaši ekonomiski izdevīgas. Tomēr pasaules mērogā CCS stratēģija varētu būt pagaidu risinājums;

33. pastiprināti jāveicina pētniecība saistībā ar CCS tehnoloģiju, kā arī tās attīstība;

34. aicina, lai CCS tehnoloģijām, tiklīdz tās būs komerciāli pieejamas, tiktu pievērsta uzmanība, apstiprinot jaunas ogļu spēkstacijas;

*Energotehnoloģijas*

35. secina, ka pašreizējie centieni energotehnoloģiju jomā nav pietiekami. Turklāt pastāvošā kārtība ir nepilnīga, un tādēļ jaunu tehnoloģiju ieviešanai bieži ir nepieciešami gadu desmiti;

36. aicina palielināt līdzekļus, kas pamatprogrammā pētniecības, tehnoloģiju attīstības un demonstrējumu pasākumiem, kā arī programmā "Saprātīga enerģija Eiropai" paredzēti energotehnoloģijām. Tieši tādi pasākumi kā jaunu tehnoloģiju demonstrācija reģionālā un vietējā līmenī veicina iedzīvotāju apziņas veidošanos, kā arī darbaspēka attiecīgo kvalifikāciju uzlabošanu. Ir svarīgi, lai atbalsts pētniecības un izstrādes jomā būtu pieejams gan nelieliem privātiem uzņēmumiem, gan publiskajam sektoram;

37. ir pārliecināta, ka progresīvu tehnoloģiju izstrāde paver jaunas iespējas eksporta jomā. Tādējādi iespējams izveidot daudzas jaunas darba vietas.

*Starptautiskā sadarbība*

38. uzskata, ka īstermiņā un ilgtermiņā vienīgi plaša un visaptveroša starptautiskā sadarbība un nolīgumi enerģētikas politikas un klimata pārmaiņu jomā ilgtspējīgas dzīves vides, energoefektivitātes un energotaupības nodrošināšanai var būt efektīvi un lietderīgi pašreizējai un nākamajām paaudzēm kā Eiropas Savienībā, tā arī ārpus tās;

39. aicina nepieļaut, ka tehniskais atbalsts trešajām valstīm izpaustos kā Eiropas Savienībā novecojušu vai aizliegtu produktu un ražošanas tehnoloģiju eksports, saņemot vai nesaņemot atlīdzību. Tāpēc ir jāpievērš uzmanība, lai šādi kritēriji būtu spēkā visos līmeņos (ES, valsts, reģionālais, vietējais) un attiektos uz visām iestādēm (arī uz Eiropas Investīciju banku).

*Sociālā dimensija*

40. aicina Komisiju veicināt labākās starptautiskās pieredzes energotaupības jomā izmantošanu ES, kā arī Eiropas iniciatīvu, ES pasākumu un paraugpraksi popularizēšanu, tostarp ārpus ES robežām;

41. secina, ka vietējās un reģionālās pašvaldības spēj ietekmēt enerģijas cenas tikai dažās jomās, un minētās iespējas ir ļoti ierobežotas. Iespējas paveras tur, kur iespējams plaši izmantot vietējos enerģijas avotus, ja tie izmaksu ziņā liberalizētajā tirgū spēj konkurēt ar citām enerģijas ražošanas izejvielām. Turklāt, īstenojot izpratnes veidošanas pasākumus, var mēģināt pārliecināt iedzīvotājus, ka viņiem jāsedz augstākās izmaksas, kuras rada atjaunojamo enerģijas avotu izmantošana. Ilgstoši atbalsta maksājumi (subsīdijas enerģijas izmantošanas izmaksu segšanai, apkures pabalsti) ir apšaubāmi, jo tie parasti neveicina pārmaiņas patērētāju izturēšanās veidā. Tā vietā Komiteja aicina atbalstīt energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, kas ļauj samazināt izmaksas un uzlabot dzīves kvalitāti. Tostarp jāsniedz atbalsts, lai patērētājiem būtu pieejama informācija par enerģijas izmantošanu ("viedie" mēraparāti) un vietējām un reģionālajām pašvaldībām — informācija par enerģijas izmantošanu attiecīgajā teritorijā, lai tās spētu mērķtiecīgi īstenot efektivitātes paaugstināšanas pasākumus un sniegt atbalstu nolūkā atvieglot dzīvi cilvēkiem ar zemiem ienākumiem (enerģijas izmaksu izraisītā nabadzība);

42. ar bažām secina, ka arvien lielākais pieprasījums pēc enerģijas ražošanas izejvielām ir izraisījis nesamērīgu pārtikas cenu celšanos. Jāveic visaptveroša enerģijas tirgus un iespējamā pieprasījuma pēc bioenerģijas ražošanas izejvielām analīze, it īpaši tādēļ, lai varētu novērtēt ietekmi uz pārtikas tirgu līdz pat mazo reģionu līmenim.

Briselē, 2007. gada 10. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

**Reģionu komitejas atzinums**

- “Sešu Eiropas koordinatoru gada ziņojums par Eiropas transporta tīkliem” un
- “Eiropas transporta tīkli”
- “Integrētas pieejas veicināšana Eiropas transporta tīklu paplašināšanā”

(2007/C 305/02)

**REĢIONU KOMITEJA**

- pirmkārt uzsver Eiropas transporta tīklu būtisko nozīmi Lisabonas mērķu sasniegšanā;
- uzsver arī to, ka koordinatori var uzņemties būtisku lomu, lai panāktu dalībvalstu vienošanos par katras TEN-T ass atzaru attiecīgajās valstīs konkrētiem parametriem, un lai to atbalstītu, Reģionu komiteja aicina Eiropas Komisiju izvirzīt minēto vienošanos kā priekšnosacījumu ES finansējuma saņemšanai;
- uzskata, ka Eiropas Komisija, ar ikgadēja foruma palīdzību, varētu veicināt dažādu vietējo un reģionālo dalībnieku, uz kuriem attiecas Eiropas transporta tīklu prioritārie projekti, iesaistīšanu. Šajā sakarā Reģionu komiteja ir ieinteresēta un gatava sadarboties ar Komisiju;
- atkārtoti izsaka nožēlu par acīmredzamu neatbilstību starp Eiropas transporta tīklu būtisko nozīmi Eiropas Savienībai, kas minēta arī Paziņojumā, ES finansiālā atbalsta izšķirošo lomu un piešķirto līdzekļu nepietiekamību, pat ja tie galvenokārt orientēti uz pārrobežu zonām un vājajiem punktiem; un tādēļ uzsver, ka ir jānodrošina visu Eiropas līmenī pieejamo finansēšanas avotu sinerģija;
- uzsver, cik nozīmīga ir transporta tīklu paplašināšana ārpus ES robežām, lai veicinātu preču un personu apmaiņu ne tikai ar kaimiņvalstīm, bet arī ar pārējām pasaules valstīm.

**Atsauces dokumenti**

Sešu Eiropas koordinatoru gada ziņojums par Eiropas transporta tīkliem

COM(2006) 490 galīgā redakcija

Eiropas transporta tīkli — integrētas pieejas veicināšana

COM(2007) 135 galīgā redakcija

Eiropas transporta tīklu lielāko virzienu paplašināšana

COM(2007) 32 galīgā redakcija

**Ziņotājs:** Rona Alpu Reģiona padomes priekšsēdētājs Bernard SOULAGE (FR/PES)

**Politiskie ieteikumi**

## REĢIONU KOMITEJA

## A. Eiropas transporta tīkli

## No vispārējā viedokļa

1. pirmkārt uzsver Eiropas transporta tīklu būtisko nozīmi Lisabonas mērķu sasniegšanā. Tie stiprina teritoriālo kohēziju un reģionu konkurētspēju, sekmējot preču un personu apmaiņu. Eiropas transporta tīkli ietekmēs Eiropas reģionu iedzīvotāju ikdienas dzīvi, un tas, savukārt sekmēs Eiropas Savienības leģitimitātes nostiprināšanos.

## Attiecībā uz koordinatoru ziņojumiem

2. īpaši vēlas pateikties koordinatoriem par paveikto, sekmējot Eiropas transporta tīklu prioritāro projektu īstenošanu, kas pilnībā attaisno viņu darbību,

3. atzinīgi vērtē to, ka šis darbs, kā arī Komisijas veiktā attiecīgās informācijas izplatīšana lielā mērā sekmē minēto projektu pārredzamību un to īstenošanu; Komiteja izsaka vēlmi turpināt ciešo dialogu ar Komisiju, jo vairāki reģioni ir tieši ieinteresēti ieguldījumos attiecīgajā teritorijā,

4. īpaši uzsver koordinatoru darbības pozitīvos aspektus, kas nodrošinājuši

— projektu un to faktiskās īstenošanas gaitas labāku pārzināšanu, kas palīdz izdarīt izvēli Eiropas transporta tīklam piešķirtā finansējuma izmantošanā,

— dalībnieku savstarpējās koordinācijas uzlabošanu, jo īpaši par problemātiskām uzskatītajās pārrobežu zonās, un līdz ar to arī efektivitātes palielināšanu projektu izpētes un izstrādes procesā, īpaši gadījumos, kad nepastāv formāla starptautiska struktūra (piemēram, Slovēnijas un Itālijas gadījumā),

— ikviena projekta identificēšanu ar konkrētu personu, tādējādi atvieglojot starpvaldību konferences bieži vien sarežģīto darbu pārrobežu projektu gadījumā, kā arī sniedzot atbalstu

projekta veicināšanā vai tā aizstāvēšanā, izmantojot ES ietekmi un neatkarību (kā to darīja *de Palacio* kdze Lionas — Turīnas savienojuma gadījumā),

5. secina, ka minētais darbs ārējā novērotāja uzraudzībā sekmēja koordināciju vienas valsts ministriju līmenī,

6. atbalsta Komisijas viedokli, ka jāveic darbības (kritiskā masa, kuras apjomu koordinatori visbiežāk noteikuši ar regulējumā pieļauto maksimumu) attiecībā uz pārrobežu projektiem, lai sekmētu to īstenošanu un radītu maksimālu sviras efektu, kas savukārt veicinātu pasākumus valsts transporta savienojumu pieejamības jomā,

7. īpaši atzīmē, ka savstarpējā savietojamība lielā mērā nosaka ieguldījumu ekonomisko nozīmi un uzsver, ka, izvērsot ERTMS, izvēle jākoncentrē uz sešiem prioritārajiem kravas pārvadājumu koridoriem, kas sekmēs šo virzienu jaunajās infrastruktūrās veikto ieguldījumu lietderīgāku izmantošanu un piesaisti,

8. uzsver arī to, ka koordinatori var uzņemties būtisku lomu, lai panāktu dalībvalstu vienošanos par katras TEN-T ass atzaru attiecīgajās valstīs konkrētiem parametriem, un lai to atbalstītu, Reģionu komiteja aicina Eiropas Komisiju izvirzīt minēto vienošanos kā priekšnosacījumu ES finansējuma saņemšanai,

9. atbalstot lielākās daļas ziņotāju viedokli, uzsver, ka, lai piešķirtu lielāku nozīmi minētajām investīcijām, valstīm jāveic šādi pasākumi: transporta veidu dažādošana, infrastruktūru prioritāras izmantošanas sekmīga pārvaldība, konkrētajā tīklā veicamo ieguldījumu optimāla plānošana noteiktā laika periodā,

10. ierosina, lai koordinatori iesaistītos arī projektu apmaiņā prakšu konsekvences nodrošināšanai vai arī viedokļu un labāko prakšu apmaiņai saistībā ar projektu izpēti, izstrādi un finansēšanu. Piemēram, Eiropas Komisija, ar ikgadēja foruma palīdzību, varētu veicināt dažādu vietējo un reģionālo dalībnieku, uz kuriem attiecas Eiropas transporta tīklu prioritārie projekti, iesaistišanu. Šajā sakarā Reģionu komiteja ir ieinteresēta un gatava sadarboties ar Komisiju.

11. izsaka vēlmi, lai, ņemot vērā līdzšinējo pozitīvo pieredzi, vienlaikus ar pašreizējo sešu koordinatoru darbības paplašināšanu tiktu iecelti vēl citi koordinatori ES finansētajiem projektiem transporta nozarē, it īpaši tādās jomās, kam nepieciešams spēcīgs, bieži vien politisks impulss, lai pārvarētu grūtības plānošanas un īstenošanas posmā, kā arī prioritāriem projektiem. Reģionu komiteja tomēr norāda, ka līdz šim koordinatori iecelti tikai mazāk sarežģītiem sešiem projektiem, kuru sagatavošanas process jau ir salīdzinoši tālā posmā, neraugoties uz to, ka ir prioritārās assis, kas aptver vairākus virzienus (piemēram, 22. projekts, kas attiecas uz 8 valstīm) un kurām vairāk nepieciešams šāds atbalsts.

12. secina, ka vairākos koordinatoru 2006. gada jūlija ziņojumos ir norādīti turpmākie attīstības posmi, kas ir nepieciešami un neatliekami projektu uzticamības nodrošināšanai, kā arī saistības, kas jāuzņemas dalībvalstīm, lai maksimāli izmantotu pamatieguldījumu, un tādēļ

13. izsaka vēlmi, lai tiktu novērtēta minēto posmu un saistību līdzšinējā izpilde nolūkā izstrādāt turpmākos lēmumus attiecībā uz finansējuma piešķiršanu Eiropas transporta tīkliem 2007.-2013. gadam. Pieņemot lēmumu par subsīdiju piešķiršanu, it īpaši no TEN daudzgažu programmas, ļoti svarīgi ir ņemt vērā koordinatoru veikto analīzi un ieteikumus,

14. secina, ka neskaidrības jautājumā par Kopienas budžetu pēc 2013. gada var kavēt projektu īstenošanu, kas savukārt varētu ierobežot izdevumus pašreizējā budžeta periodā, un tādēļ prasa izskatīt iespējas veidot mehānismus, kas šīs neskaidrības novērstu,

15. uzsver, ka prioritārajiem projektiem, kuru īstenošanā iesaistīti koordinatori, nedrīkst piešķirt priekšrocības ES līdzekļu saņemšanā tikai tādēļ, ka Komisijai ir precīzāka, sīkāka un komplicētāka informācija par sagatavošanas procesu. Tas nedrīkst būt pretrunā principam, ka visi projekti uzskatāmi par vienlīdzīgiem,

16. izsaka nožēlu par to, ka netika veikts minēto projektu, to īstenošanas gaitas un savstarpējās sinerģijas daudzpusējs novērtējums, un iesaka Komisijai turpmāk veikt analīzi, pamatojoties uz jauniem un precīziem statistikas datiem, kas atbilstošā veidā iegūti attiecīgajos projektos iesaistītajās dalībvalstīs. Paziņojumā uzsvērts, ka lai nodrošinātu Eiropas transporta tīklu optimālu īstenošanu noteiktajos termiņos, jāveic iespējami labāka projektu koordinācija, tomēr līdz šim nav veikts nevienš novērtējums. To varētu veikt Eiropas transporta tīklu koordinācijas grupa. Minētais novērtējums varētu būt kā papildelements, izdarot grūtu izvēli Eiropas atbalsta līdzekļu sadalē 2007.-2013. gadam.

Attiecībā uz Eiropas transporta tīklu koordinācijas grupas darbu

17. piekrīt Komisijas viedoklim par nepieciešamību nodrošināt vienu un tā paša virziena Eiropas transporta tīklu projektu

sinerģiju, kā arī par to sniegtajām priekšrocībām kā ieguldījumu jomā (izmaksu samazināšana, neliela ietekme uz teritoriju), tā arī attiecībā uz projektu galarezultāta efektivitāti.

18. ņemot vērā problēmas saistībā ar vairākiem atšķirīgiem projektiem (piemēram, dzelzceļa tunelis un augstsprieguma savienojums), izsaka vēlmi, lai līdztekus paredzētajai labāko prakšu rokasgrāmatai koordinatoru darbībā tiktu ņemts vērā arī mērķis sasniegt minēto sinerģiju,

19. atkārtoti izsaka nožēlu par acīmredzamu neatbilstību starp Eiropas transporta tīklu būtisko nozīmi Eiropas Savienībai, kas minēta arī Paziņojumā, ES finansiālā atbalsta izšķirošo lomu un piešķirto līdzekļu nepietiekamību, pat ja tie galvenokārt orientēti uz pārrobežu zonām un vājajiem punktiem; un tādēļ uzsver, ka ir jānodrošina visu Eiropas līmenī pieejamo finansēšanas avotu sinerģija. Eiropas Komisijai būtu jāizvērtē jauni finanšu avoti, kurus varētu izmantot nākotnē. Lai ņemtu vērā ārējās izmaksas, šķiet lietderīgi vidējā termiņā pārskatīt Direktīvu 1999/62/EK par dažu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu smagajiem kravas transportlīdzekļiem,

20. secina, ka 30 prioritāro virzienu pabeigšana samazinās transporta radīto CO<sub>2</sub> emisiju pieaugumu tikai par 4 % (nenozīmīgs rezultāts) un tādēļ iesaka, pārstrādājot Direktīvu par Eiropas uzlīmi (*Eurovignette*), atbilstoši ņemt vērā ārējās izmaksas, lai tiktu veikti transporta veidu dažādošanas pasākumi, it īpaši (bet ne tikai) problemātiskajās zonās, kurām būtu jāparedz īpaši pasākumi konkrētu mērķu īstenošanai. To var panākt ar Paziņojumā ierosināto jauno informācijas tehnoloģiju izmantošanu un viedo transporta sistēmu izstrādi; šajā jomā Āzijas valstis ir progresējušas straujāk nekā Eiropa.

21. atbalsta ierosinātos publiskās un privātās partnerības līgumus, tostarp nodrošinot lielāku juridisko drošību un izstrādājot inovatīvus finanšu instrumentus EIB līmenī. Tomēr līdztekus šo instrumentu neapstrīdamajām priekšrocībām vienmēr jāpatur prātā to radītās sākotnējās papildu izmaksas, kā arī jāprecizē risku pārnese.

22. uzsver, ka priekšrocības, kas apstiprinājušās, atverot telekomunikāciju tirgu konkurencei, varētu būt vērojamas arī dzelzceļa transporta nozarē. Ir nereāli cerēt, ka privātie ieguldījumi dzelzceļa nozarē būs tikpat apjomīgi kā telekomunikāciju nozarē, tomēr dzelzceļa tirgus atvēršana konkurencei varētu veicināt valsts ieguldījumus.

23. prasa precizēt un, vajadzības gadījumā, atvieglot dekonsolidācijas noteikumus (no Māstrihtas konverģences kritēriju viedokļa) aizdevumiem, kas paredzēti ieguldījumu projektiem Eiropas transporta tīklu jomā. Šis jautājums būtu jāuzdod saistībā ar visiem stratēģiskajiem ieguldījumiem ES izaugsmes nodrošināšanai.

## B. Eiropas transporta tīklu paplašināšana

## No vispārēja viedokļa

24. uzsver, cik nozīmīga ir transporta tīklu paplašināšana ārpus ES robežām, lai veicinātu preču un personu apmaiņu ne tikai ar kaimiņvalstīm, bet arī ar pārējām pasaules valstīm,

25. atzīmē, ka savienojumu uzlabošana ar ES kaimiņvalstīm sekmēs arī Eiropas transporta tīklos veikto ievērojamo ieguldījumu efektivitāti,

26. atzīst, ka transporta nozares kontrolēta attīstība un integrācija ES un tās kaimiņvalstīs būtiski sekmē Lisabonas programmas īstenošanu, veicinot tirdzniecības apmaiņu, ilgtspējīgu izaugsmi un sociālo kohēziju,

27. secina, ka tīklu paplašināšana ir nozīmīgs faktors demokrātijas un ekonomikas stabilizēšanai kaimiņvalstīs, kā arī Eiropas Kaimiņattiecību politikas sastāvdaļa, tā sekmē Kopienas sasniegumu popularizēšanu un ciešāku sadarbību ar ES kaimiņvalstīm visās jomās, kā arī sagatavo atsevišķas kaimiņvalstis to iespējamai iestājai ES.

## Attiecībā uz augsta līmeņa grupas ziņojumu

28. īpaši uzsver augsta līmeņa grupas izstrādātā ziņojuma augsto kvalitāti un godina bijušās priekšsēdētājas *Loyola de Palacio* piemiņu,

29. atzinīgi vērtē konsultāciju procesu, kas nodrošināja un bagātināja augsta līmeņa grupas darbu,

30. izsaka vēlmi, lai šis saturiski bagātais un sīki izstrādātais ziņojums tiktu izmantots par pamatu, precīzi definējot īstermiņā un vidējā termiņā veicamos pasākumus,

31. uzsver šādu starpvalstu virzienu lietderību:

— paplašinot Eiropas transporta tīklu prioritārās asis, apvienojot tos lielos sektoros, 5 "starpvalstu asis" ietver visus nepieciešamos savienojumus.

— jūras maģistrāles kā pasaules tirdzniecības šībrīža attīstības svarīgākā sastāvdaļa ir ņemtas vērā kā patstāvīgs virziens,

— secina, ka iespējamie risinājumi situācijas uzlabošanai ir līdzīgi tiem, kas ES jau tika izstrādāti, veidojot Eiropas transporta tīklus:

— labāka koordinācija starp valstīm, kas atrodas vienas transporta ass zonā

— visu veidu šķēršļu novēršana

— savstarpējās savietojamības uzlabošana

— paraugpraksu apmaiņa.

32. šajā sakarā atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu par "preču pārvadājumu loģistikas vājo punktu noteikšanu un to novēršanu",

33. secina, ka ziņojumā ierosināt konkrēti termiņi, kas nav iekļauti Paziņojumā: galveno virzienu un projektu, kā arī horizontālo pasākumu pārskatīšana un aktualizēšana 2010. gadam, un vidusposma pārskata izstrāde 2008. gadā.

## Attiecībā uz Komisijas Paziņojumu

34. atbalsta ieteikumu Padomei un Parlamentam apstiprināt priekšlikumu par Eiropas transporta koridoru un zonu koncepta pārskatīšanu atbilstoši ziņojumā iekļautajām pamatnostādnēm.

35. neskatoties uz to, ka virzieni kvalificēti kā multimodāli, izsaka nožēlu par to, ka nav izstrādāta neviena vispārēja norāde, kādiem transporta veidiem piešķirama prioritāte; vienīgais izņēmums attiecas uz jūras maģistrālēm, kuru nozīmi atbalsta Reģionu komiteja; tieši šāda vispārēja norāde pavērtu iespēju veicināt pāreju uz videi draudzīgākiem transporta veidiem;

36. šajā sakarā atsaucas uz RK 2007. gada 14. februāra atzinumu par Transporta Baltās grāmatas vidusposma pārskatu:

— viens no svarīgākajiem Eiropas transporta politikas mērķiem ir paplašināt Eiropas transporta tīklu uz kaimiņvalstīm, tomēr galvenā prioritāte piešķirama Eiropas transporta tīkla pabeigšanai 27 ES dalībvalstīs;

— mazināt transporta negatīvo ietekmi uz vidi, tostarp pildot no Kioto protokola izrietošās saistības attiecībā uz CO<sub>2</sub> emisijām, ir jāizvirza par vienu no Eiropas transporta politikas mērķiem, (1.4 punkts);

— prioritāte jāpiešķir sauszemes transporta veidu proporcionālītes uzlabošanai, kā arī jāizvērs stratēģijas pārvadātāju sadarbības un kombinēto pārvadājumu veicināšanai, (2.1 punkts);

37. saskaņā ar publiskajās apspriedēs izteiktajiem apsvērumiem, izsaka vēlmi, lai tiktu ņemti vērā vides aspekti un piemērots dažādības princips atbilstoši Kioto protokolam un ilgtspējīgas attīstības mērķiem,

38. uzsver horizontālo pasākumu nozīmīgumu un neatliekamību savstarpējās savietojamības veicināšanas jomā; minētie pasākumi iekļauti Paziņojumā, kurā vienlaikus sīki norādīti arī rīcības plāna izstrādes principi,

39. atbalsta ierosināto starpiestāžu struktūru trijos līmeņos:
- reģionālās koordinācijas grupas, kas savstarpēji saskaņo savu darbību,
  - sanāksmes ministriju līmenī stratēģisko lēmumu pieņemšanai un
  - sekretariāts, kas sniedz administratīvu un tehnisku atbalstu,
- un uzskata, ka turpmāk
- iesaistītajām valstīm un Eiropas Komisijai kopīgi jāfinansē sekretariāts, lai nodrošinātu tā darbības kvalitāti un nepārtrauktību, un
  - sekretariāts jāiesaista jau sākuma posmā, kad projektiem tiek piešķirtas dotācijas;

40. izsaka nožēlu par Paziņojumā nepietiekami atspoguļoto rīcības aspektu gan attiecībā uz ieguldījumiem, gan institucionālo priekšlikumu īstenošanu,

41. šajā sakarā izsaka vēlmi, lai pēc iespējas drīz tiktu uzsāktas izpētes sarunas ar kaimiņvalstīm, vienlaikus uzsākot reģionālo koordinācijas grupu darbu, ar mērķi noteikt īstermiņā un vidējā termiņā veicamos pasākumus,

42. prasa, lai šī darba uzsākšanai tiktu apstiprināti finanšu risinājumi, kas sīki norādīti augsta līmeņa grupas ziņojumā, tomēr Paziņojumā netiek pieminēti,

43. lai nodrošinātu veiksmīgu sinerģiju ar vietēja līmeņa pasākumiem kā ekonomiskajā, tā arī teritorijas plānošanas jomā, prasa pasākumu izvēlē un īstenošanā plaši iesaistīt reģionālās un vietējās pašvaldības.

Briselē, 2007. gada 10. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

**Reģionu komitejas atzinums “Eiropas lidostu nākotne”**

(2007/C 305/03)

**REĢIONU KOMITEJA**

izvirza šādus ieteikumus:

- Tiesiskais regulējums ir nepieciešams, taču tam vajadzētu būt nelielam, lai reglamentētu tās jomas, kurās valstu tiesību akti izrādījušies neefektīvi (subsidiaritātes princips). Kā galvenās iezīmes būtu nepieciešama konsultāciju procesa pārredzamība un Eiropas pārsūdzības process;
- 1 miljona pasažieru apgrozījuma sliekšnis šķiet nepamatots un, iespējams, nevajadzīgs, jo tādējādi regulējumam tiks pakļautas 150 lidostas, no kurām daudzas ir mazas reģionālās lidostas, kas nespēj tikt galā ar šādu birokrātijas slogu. Tādēļ Direktīva būtu attiecināma tikai uz tām lidostām;
- Valsts neatkarīgajam regulatoram būtu jāparedz arī tiesības piešķirt atbrīvojumus attiecībā uz tām lidostām, kuru rādītāji ir zem minētā robežlieluma, ja ir pamats uzskatīt, ka tām ir ievērojama ietekme tirgū. Visas valstu aviācijas regulatoru veiktās tirgus pārbaudes rūpīgi kontrolē Eiropas Komisija, lai nodrošinātu vienādu piemērošanu visā ES (COM(2006) 820 1.2. pants būtu attiecīgi jāgroza);
- Direktīvai vajadzētu būt neitrālai attiecībā uz “vienotās maksas” principu;
- Dažādu transporta veidu piekļuve lidostām ir būtisks “jaudas” komponents, lai pilnīgāk izmantotu esošo reģionālo lidostu jaudu;
- Reģionālajām lidostām ir izšķirīga nozīme reģionu izaugsmei, un tām var būt svarīga loma, samazinot pārslodzi centrālajās lidostās. Turklāt tās var apkalpot vispārējās nozīmes gaisa satiksmes nozari un piedāvāt virkni pakalpojumu, kurus, komerciālajai satiksmei attīstoties, centrālās lidostas nākotnē nespēs nodrošināt pilnībā.

**Atsauces dokumenti**

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par kopīgiem noteikumiem gaisa transporta pakalpojumu sniegšanai Kopienā

**COM(2006) 396 galīgā redakcija.**

Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai — Rīcības plāns saistībā ar lidostu jaudu, efektivitāti un drošumu Eiropā

**COM(2006) 819 galīgā redakcija.**

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par lidostu nodevām

**COM(2006) 820 galīgā redakcija.**

Komisijas ziņojums par Padomes 1996. gada 15. oktobra Direktīvas 96/67/EK piemērošanu

**COM(2006) 821 galīgā redakcija.**

**Ziņotājs:** Gordon KEYMER kgs, *Tandridge* apgabala padomes loceklis (UK/PPE)

**1. Ieteikumi politikas jomā****I. Regulējuma nepieciešamība**

1. Tiesiskais regulējums ir nepieciešams, taču tam vajadzētu būt nelielam, lai reglamentētu tās jomas, kurās valstu tiesību akti izrādījušies neefektīvi (subsidiaritātes princips). Kā galvenās iezīmes būtu nepieciešama konsultāciju procesa pārredzamība un Eiropas pārsūdzības process.

**II. Lidostu nodevas**

2. 1 miljona pasažieru apgrozījuma sliekšnis šķiet nepamatots un, iespējams, nevajadzīgs, jo tādējādi regulējumam tiks pakļautas 150 lidostas, no kurām daudzas ir mazas reģionālās lidostas, kas nespēj tikt galā ar šādu birokrātijas slogu. Tiek ieteikts, lai valstu aviācijas regulatori veic tirgus pārbaudes, kuras nolūkā nodrošināt visā ES vienādu piemērošanu savukārt rūpīgi izvērtē ES.

3. Direktīva attiecas tikai uz tām lidostām, kuru tirgus daļa kopējā ES pasažieru aviopārvadājumu tirgū pārsniedz 1 %.

4. Valsts neatkarīgajam regulatoram ir tiesības piešķirt atbrīvojumus, pamatojoties vai nu uz konkurētspējas tirgū pārbaudi, vai arī attiecībā uz tām lidostām, kuru tirgus daļa attiecīgās valsts tirgū nepārsniedz 20 %. Tai ir arī tiesības attiecināt prasības arī uz tām lidostām, kuru rādītāji ir zem minētā robežlieluma, ja ir pamats uzskatīt, ka tām ir ievērojama ietekme tirgū.

5. Visas valstu aviācijas regulatoru veiktās tirgus pārbaudes rūpīgi kontrolē Eiropas Komisija, lai nodrošinātu vienādu piemērošanu visā ES.

6. Direktīvai vajadzētu būt neitrālai attiecībā uz "vienotās maksas" principu (arī divējāda maksa var veiksmīgi darboties).

7. Lidostām būtu jāļauj piemērot diferenciētas nodevu likmes, lai stimulētu nozīmīgākās aviosabiedrības un radītu iespēju zemo cenu termināļu attīstībai lidostās.

**III. Regulators**

8. Valstu regulatoriem jābūt patiesi patstāvīgiem gan darbības, gan finansiālajā aspektā.

**IV. Jauda**

9. Eiropā būtu gan jāpilnveido esošo jaudu izmantošana, gan jāveic ieguldījumi jaunu jaudu izveidē.

10. Netraucēta dažādu jaunu transporta veidu piekļuve lidostām ir būtisks "jaudas" komponents, lai pilnīgāk izmantotu esošo reģionālo lidostu jaudu. Jo īpaši ir jāpanāk lidostu un pilsētu centru savienošana ar ātrgaitas dzelzceļa tīkliem un blīvāku ātrgaitas dzelzceļa tīklu pārklājumu, lai samazinātu īso pārvadājumu apjomu un izbrīvētu jaudu.

11. Vispārējās nozīmes aviācijai ir svarīga loma paplašinātajā Eiropā, nodrošinot ātras un elastīgas ceļošanas iespējas starp dažādām reģionālajām lidostām. Tādēļ nosacījums attiecībā uz vispārējās nozīmes gaisa satiksmi būtu jāsaģlabā.

**V. Lidlauka pakalpojumi**

12. 1996. gada direktīva ir devusi pozitīvus rezultātus efektivitātes paaugstināšanas, izmaksu samazināšanas un darbavietu radīšanas aspektā. Ir iespējas pilnveidot esošās direktīvas īstenošanu, taču jauni tiesību akti nav nepieciešami.

**VI. Ar plānošanu saistītie jautājumi**

13. Atzīstot sakarību starp reģionu savienošana un izaugsmi, RK uzskata, ka reģionālajām lidostām ir izšķirīga nozīme reģionu izaugsmei, un tām var būt svarīga loma, samazinot pārslodzi centrālajās lidostās. Turklāt tās var apkalpot vispārējās nozīmes gaisa satiksmes nozari un piedāvāt virkni pakalpojumu, kurus, komerciālajai satiksmei attīstoties, centrālās lidostas nākotnē nespēs nodrošināt pilnībā.

14. Reģionālajām un vietējām pašvaldībām ir jāveido citāda saikne ar aviācijas nozari, īpaši īstermiņa perspektīvās un dinamiskākā veidā.

15. Lidostu izaugsme nākotnē būtu vairāk jāņem vērā, veicot vietējo un reģionālo teritoriālo plānošanu ilgtermiņā (mājokļi, transporta tīkli, mazumtirdzniecības plānošana u.c.).

## 2. Ieteikumi grozījumiem

### 1. ieteikums

#### Komisijas priekšlikums direktīvai par lidostu nodevām [COM(2006) 0820]

| Komisijas ierosinātais teksts                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | RK grozījums                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. apsvērums</p> <p>Lidostu galvenais uzdevums un komercdarbība ir nodrošināt pakalpojumus gaisa kuģiem no to nolaišanās līdz pacelšanās brīdim, kā arī pasažieru un kravu apkalpošanu, lai gaisa pārvadātāji varētu sniegt gaisa pārvadājumu pakalpojumus. Šai nolūkā lidostas piedāvā virkni aprīkojuma un pakalpojumu, kas ir saistīti ar gaisa kuģu darbību, pasažieru apkalpošanu un kravu apstrādi un kuru izmaksas pamatā sedz no lidostu nodevām.</p> | <p>1. apsvērums</p> <p>Lidostu galvenais uzdevums un komercdarbība ir nodrošināt pakalpojumus gaisa kuģiem no to nolaišanās līdz pacelšanās brīdim, kā arī pasažieru un kravu apkalpošanu, lai gaisa pārvadātāji varētu sniegt gaisa pārvadājumu pakalpojumus. Šai nolūkā lidostas piedāvā virkni aprīkojuma un pakalpojumu, kas ir saistīti ar gaisa kuģu darbību, pasažieru apkalpošanu un kravu apstrādi un kuru izmaksas pamatā sedz no lidostu nodevām, <b>bet ne obligāti tikai no tām.</b></p> |

### Pamatojums

Direktīvai vajadzētu būt neitrālai attiecībā uz "vienotās maksas" principu (arī divējāda maksa var veiksmīgi darboties).

### 2. ieteikums

#### Komisijas priekšlikums direktīvai par lidostu nodevām [COM(2006) 0820]

| Komisijas ierosinātais teksts                                                                                                                                                                                                                                    | RK grozījums                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1.2. pants</p> <p>Šo direktīvu piemēro visām lidostām, kuras atrodas teritorijā, uz ko attiecas Līguma noteikumi, un kuras ir atvērtas komerciālai satiksmei, un kuru gada apgrozījums pārsniedz 1 miljonu pasažieru vai 25 000 tonnas kravu pārvadājumu.</p> | <p>1.2. pants</p> <p><del>Šo direktīvu piemēro visām lidostām, kuras atrodas teritorijā, uz ko attiecas Līguma noteikumi, un kuras ir atvērtas komerciālai satiksmei, un kuru gada apgrozījums pārsniedz 1 miljonu pasažieru vai 25 000 tonnas kravu pārvadājumu.</del></p> <p>Šo direktīvu piemēro visām lidostām, kuras atrodas teritorijā, uz ko attiecas Līguma noteikumi, un kuras ir atvērtas komerciālai satiksmei, kuru tirgus daļa kopējā ES pasažieru aviopārvadājumu tirgū pārsniedz 1 %.</p> <p>Valsts neatkarīgajam regulatoram ir tiesības piešķirt atbrīvojumus, pamatojoties vai nu uz konkurētspējas tirgū pārbaudi, vai arī attiecībā uz tām lidostām, kuru tirgus daļa attiecīgās valsts tirgū nepārsniedz 20 %. Tai ir arī tiesības attiecināt prasības arī uz tām lidostām, kuru rādītāji ir zem minētā robežlieluma, ja ir pamats uzskatīt, ka tām ir ievērojama ietekme tirgū.</p> <p>Visas valstu aviācijas regulatoru veiktās tirgus pārbaudes rūpīgi kontrolē Eiropas Komisija, lai nodrošinātu vienādu piemērošanu visā ES.</p> |

### Pamatojums

Direktīva pašreizējā redakcijā paredz regulēt vairāk nekā 150 lidostas, no kurām daudzas nav sagatavotas direktīvā paredzētajam birokrātiskajam slogam un kuru tirgus daļa nepamato to iekļaušanu. Būtu jāvadās no pamatnostādnes, ka katrā no ES divdesmit lielākajām lidostām pasažieru apgrozījums pārsniedz 10 milj.

Briselē, 2007. gada 10. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

---

**Reģionu komitejas atzinums “Globālo klimata pārmaiņu ierobežošana līdz 2 grādiem pēc Celsija” un  
“Aviācijas nozares iekļaušana emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā”**

(2007/C 305/04)

REĢIONU KOMITEJA

- aicina Komisiju pielikt lielākas pūles augstākajā politiskajā līmenī, lai atbalstītu starptautiskas koalīcijas izveidi klimata pārmaiņu novēršanai, jo klimata pārmaiņas var tikai tad ierobežot, ja piedalās visas (svarīgākās) valstis;
- uzskata, ka dalībvalstīm, kurām ir ierobežotas iespējas ražot enerģiju no atjaunojamiem energoresursiem, būtu jādod iespēja ar tirdzniecības palīdzību sasniegt to mērķus saistībā ar atjaunojamu enerģiju — vai nu izmantojot ES mēroga “zaļās enerģijas” sertifikātu sistēmu, vai arī noslēdzot divpusējas vienošanās ar citām dalībvalstīm, kurām ir lielāks atjaunojamo energoresursu piedāvājums. Minētā pasākuma mērķis ir samazināt vispārējās izmaksas, kas rodas, īstenojot mērķus atjaunojamo energoresursu jomā;
- iesaka paredzēt papildu resursus un pasākumus, līdzekļus izmantojot ES struktūrfondus, kas ir piemēroti instrumenti, lai pielāgotos klimata pārmaiņām un ar tādu pasākumu starpniecību kā energotaupe un atjaunojamo energoresursu izmantošana samazinātu siltumnīcefekta gāzi emisiju;
- uzsver reģionu pielāgošanās spējas nozīmi, lai sasniegtu mērķus energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu jomā, jo, pateicoties reģionu pielāgošanās spējai, var samazināt kopējās, ar klimata politiku saistītās izmaksas. Tomēr minētajiem mērķiem ES līmenī būtu jābūt obligātiem;
- ir vienprātis ar Komisiju, ka aviācijas nozare būtu jāiekļauj *ETS*, jo minētā nozare ir strauji augošs siltumnīcefekta gāzu emisijas avots, un aicina Komisiju pilnībā ņemt vērā aviācijas radīto ietekmi uz klimata pārmaiņām;
- aicinās izveidot tādu aktīvu vietējo un reģionālo pašvaldību pastāvīgu sadarbību, kas vēlas veicināt informācijas apmaiņu un izveidot forumu, lai radītu jaunas idejas siltumnīcefekta gāzu emisijas rentablai samazināšanai.

**Atsauces dokumenti**

Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Globālo klimata pārmaiņu ierobežošanas līdz 2 grādiem pēc Celsija. Līdz 2020. gadam un pēc tam īstenojamie pasākumi"

COM (2007) 2

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK tā, lai iekļautu aviācijas darbības Kopienas sistēmā siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai

COM(2006) 818 galīgā redakcija — 2006/0304 (COD)

**Ziņotāja:** Lenie DWARSHUIS–VAN DE BEEK kdze, Dienvidnīderlandes reģiona izpildpadomes locekle (NL/ALDE)

**Ieteikumi politikas jomā****REĢIONU KOMITEJA**

1. uzskata, ka tīra vide ir viens no galvenajiem cilvēka darbības priekšnoteikumiem, un tādēļ atzīst, ka vides aizsardzībai ir ļoti svarīga loma cilvēka labklājības nodrošināšanā;
2. uzskata, ka labi pārdomāta vides un klimata politika katrā ziņā sekmē ekonomikas attīstību.

*Attiecībā uz klimata pārmaiņu radīto draudu novērtējumu*

3. uzskata, ka aizvien straujāko klimata pārmaiņu draudi, kas rodas siltumnīcefekta gāzu emisijas dēļ, ir neatliekams jautājums, kas būtu ļoti uzņēmīgi jārisina pirmām kārtām pašreizējai paaudzei;
4. piekrīt viedoklim, ka klimata pārmaiņas būtiski ietekmēs cilvēku labklājību, piemēram, to rezultātā radīsies siltuma dūriena risks, veselības problēmas, tiks kaitēts bioloģiskajai daudzveidībai, pazemināsies lauksaimniecības kultūru ražība dažos reģionos, samazināsies tūrisma iespējas, tiks nodarīts kaitējums jūras līmeņa paaugstināšanās un ekstrēmu laika apstākļu dēļ, tādējādi, iespējams, izraisot vides apstākļu dēļ radušos vērienīgu migrāciju uz tuvākajiem attīstītajiem reģioniem;
5. uzskata, ka klimata politika radīs arī daudzus pozitīvus blakus efektus, jo tā ļaus uzlabot arī gaisa kvalitāti (jo ir zemāka SO<sub>2</sub>, PM un NO<sub>x</sub> emisija), energoapgādes drošību (jo samazinās atkarība no fosilās degvielas importa) un zemes auglību (jo ir mazāki organisko vielu zudumi);
6. pilnībā piekrīt Komisijai, ka tādu politikas pasākumu izmaksas, kas paredzēti klimata pārmaiņu ierobežošanai, būs daudz mazākas par saistībā ar klimata pārmaiņu sekām aplēstajām izmaksām, un tādēļ klimata politika izmaksu ziņā ir ļoti efektīva politika;
7. atbalsta Kioto protokolā teikto par lauksaimniecībā izmantojamās zemes kā oglekļa uzglabāšanas vietas nozīmi. Palielinot organiskā oglekļa apjomu un organiskās vielas uzglabājot augsnē, valstīs var būtiski uzlabot arī CO<sub>2</sub> emisijas bilanci. Uz

augšnes aizsardzību virzīta apsaimniekošana ļauj samazināt arī klimatu ietekmējošo gāzu, piemēram, slāpekļa oksīda, metāna u. c., izdalīšanos. Šajā sakarā runa nav tikai par krātuves ietilpības saglabāšanu, bet galvenokārt par tās izmantošanu. Augsne pašlaik jāizmanto kā oglekļa uzglabāšanas vieta, lai — papildus citiem labumiem, kā augsnes bagātināšana un ūdens uzglabāšanas iespēju uzlabošana — pozitīvi ietekmētu CO<sub>2</sub> emisijas bilanci. Organisko atkritumu apsaimniekošana kā viens no zemes apsaimniekošanas veidiem un reģionālajā mērogā veikta organisko vielu pārstrāde, izmantojot kompostu un ražas atliekas, ir svarīgi mērķi, lai uzlabotu CO<sub>2</sub> emisijas bilanci.

*Attiecībā uz klimata politikas starptautisko aspektu*

8. aicina Komisiju pielikt lielākas pūles augstākajā politiskajā līmenī, lai atbalstītu starptautiskas koalīcijas izveidi klimata pārmaiņu novēršanai, jo klimata pārmaiņas var tikai tad ierobežot, ja piedalās visas (svarīgākās) valstis;
  9. aicina Komisiju izstrādāt laika grafiku atbilstīgām iniciatīvām klimata pārmaiņu pārvarēšanai, kā arī skaidru stratēģiju vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanai, pie kam šīm darbībām jābūt pabeigtām līdz 2009. gadā Kopenhāgenā paredzētajam ANO sammitam par klimata jautājumiem.
- Attiecībā uz klimata pārmaiņu un klimata politikas reģionālo aspektu*
10. atzīst, ka galvenokārt dažādo dabas apstākļu un apdzīvotības blīvuma dēļ klimata pārmaiņas ļoti atšķirīgi ietekmē Eiropas reģionus;
  11. atzīst, ka pirmām kārtām atšķirīgo dabas apstākļu un tautsaimniecības struktūras dēļ arī rentablu iespēju pieejamība siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai ļoti atšķiras dažādos reģionos;
  12. tādēļ pauž nožēlu, ka Komisija vairs nepievērš uzmanību gan bezdarbības radīto izmaksu, gan darbības rezultātā gūto labumu reģionālajam sadalījumam, un aicina Komisiju veikt padziļinātu analīzi par klimata pārmaiņu un klimata politikas izmaksām un ieguvumiem reģionālajā aspektā;

13. iesaka paredzēt papildu resursus un pasākumus, līdztekus izmantojot ES struktūrfondus, kas ir piemēroti instrumenti, lai pielāgotos klimata pārmaiņām un ar tādu ietekmes mazināšanas pasākumu starpniecību kā energotaupība un atjaunojamo energoresursu izmantošana samazinātu siltumnīcefekta gāzi emisiju. Tādā veidā palielinātos atbalsts ES klimata politikai;

14. aicina Komisiju, lai tā, 2008. gadā veicot budžeta vidusposma pārskatu, vairāk finanšu līdzekļu piešķirtu klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanas pasākumiem, jo klimata jomā izvirzītie, tālejošie mērķi ir tikai tad sasniedzami, ja ir pieejams lielāks publiskais finansējums.

#### *Attiecībā uz klimata politikas mērķiem*

15. piekrīt Eiropas Komisijas, Eiropadomes un Eiropas Parlamenta viedoklim, ka Eiropas Savienībai būtu jātiecas sasniegt vērienīgus, vienpusēji izvirzītus mērķus, jo, lai izveidotu pasaules mēroga koalīciju klimata pārmaiņu novēršanai, ir nepieciešams līderis. Tādēļ tā atzinīgi vērtē Eiropas Savienības mērķi, proti, neatkarīgi no pārējos reģionos īstenotās politikas, līdz 2020. gadam vismaz par 20 % samazināt SEG emisiju salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni;

16. aicina Komisiju noteikt arī starpposma mērķus attiecībā uz CO<sub>2</sub> emisiju, piemēram, līdz 2013. vai 2015. gadam, lai veicinātu, analizētu un uzraudzītu ātrāku ietekmes mazināšanas pasākumu īstenošanu;

17. atbalsta šādus mērķus: līdz 2020. gadam vismaz par 20 % uzlabot energoefektivitāti un līdz 2020. gadam vismaz par 20 % palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru. Minētie mērķi varētu izrādīties efektīvi instrumenti, lai sasniegtu vispārējo emisijas samazināšanas mērķi. Iepriekš minētos mērķus nevar sasniegt, tikai veicot jaunus tehnikas izstrādājumus, drīzāk būtiski jāmaina gan ražotāju apziņa (piemēram, energoefektīvs un tajā pašā laikā patērētājiem pievilcīgs dizains), gan arī patērētāju apziņa;

18. uzsver reģionu pielāgošanās spējas nozīmi, lai sasniegtu mērķus energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu jomā, jo, pateicoties reģionu pielāgošanās spējai, var samazināt kopējās, ar klimata politiku saistītās izmaksas. Tomēr minētajiem mērķiem ES līmenī būtu jābūt obligātiem.

#### *Attiecībā uz emisijas kvotu tirdzniecību kā klimata politikas instrumentu*

19. piekrīt Komisijas viedoklim, ka ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmai (ETS) būtu jāpiešķir galvenā nozīme, jo tā varētu būt rentabls instruments SEG emisijas samazināšanā;

20. aicina Komisiju prasmīgi pārvaldīt piešķirto atļauju apjomu, jo ETS būs tikai tad efektīva, ja maksimālais daudzums (t.i., kopējais emisijas atļauju skaits) būs ievērojami zemāks par SEG emisijas apjomu;

21. uzsver, ka kopējais ETS ietvaros piešķirto atļauju skaits būtu jāsamazina atbilstīgi emisijas samazināšanas mērķiem, kurus Komisija paredzējusi sasniegt līdz 2020. gadam, lai tādējādi novērstu pārāk lielā emisijas samazināšanas sloga uzlikšanu tām nozarēm, kas nav iekļautas ETS, piemēram, mājsaimniecībām un pārējiem lietotājiem, kuru enerģijas patēriņš ir neliels;

22. atbalsta atļauju, it īpaši aizsargātām rūpniecības nozarēm piešķiramo atļauju, daļēju pārdošanu izsolēs, jo tādējādi tiks nodrošināti labāki stimuli samazināt emisiju un uzlabota arī ETS efektivitāte. Minētā pieeja ir turklāt atbilstīgāka principam "piesārņotājs maksā". Turklāt atļauju daļējas izsoles gadījumā ETS iekļautajiem uzņēmumiem rastos mazākas izmaksas salīdzinājumā ar gadījumu, kad visas atļaujas tiktu pārdotas izsolē;

23. uzskata, ka izsole un pārējo (lielākās daļas) emisijas atļauju bezmaksas (sākotnējā) piešķiršanu var atstāt dalībvalstu ziņā, turklāt ES ir jāaskaņo piešķiršanas procedūra, lai novērstu konkurences izkropļojumus dalībvalstu vidū un palielinātu sistēmas efektivitāti; turpmāk saistībā ar tirdzniecības sistēmu varētu apsvērt iespēju atsevišķām tautsaimniecības nozarēm, kas atbilst ES izvirzītiem salīdzināmiem kritērijiem, piešķirt emisijas kvotas un/vai, neraugoties uz valstu mērķiem emisijas samazināšanas jomā, ES līmenī noteikt mērķus, visiem tirgus dalībniekiem piešķirot vienādu emisijas kvotu daudzumu uz saražotajām vienībām;

24. aicina Komisiju apsvērt, vai būtu jāpiešķir atbilstīgi līdzekļi, piemēram, no struktūrfondiem, lai sniegtu kompensāciju attālākajiem reģioniem, ko diezgan nopietni varētu ietekmēt aviācijas nozares iekļaušana ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā;

25. atzinīgi vērtē visas pūles saistībā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas saskaņošanu ar līdzīgiem instrumentiem trešajās valstīs. Veicot atbilstīgus pasākumus, piemēram, ar kompensācijas maksājumu palīdzību, jānovērš konkurences izkropļojumi, kas nāk par labu ražotājiem no valstīm, kurās nav emisijas kvotu tirdzniecības sistēmai līdzīgas sistēmas;

26. atzinīgi vērtē priekšlikumu ETS attiecināt arī uz citām gāzēm un nozarēm, jo tādējādi palielināsies gan sistēmas efektivitāte, gan iedarbība;

27. aicina Komisiju rūpīgi apsvērt ideju par iespēju dot maziem, bet energoietilpīgiem piesārņotājiem piedalīties ETS, jo tādā veidā varētu pazemināt emisijas samazināšanas izmaksas;

28. ir vienprātis ar Komisiju, ka aviācijas nozare būtu jāiekļauj ETS, jo minētā nozare ir strauji augošs siltumnīcefekta gāzu emisijas avots, un aicina Komisiju pilnībā ņemt vērā aviācijas radīto ietekmi uz klimata pārmaiņām;

29. aicina Komisiju, piešķirot kvotas, ņemt vērā aviācijas nozares īpatnības, jo īpaši to, ka aviācijas nozares radītā emisija (gan oglekļa, gan ūdeņraža emisija) vairāk ietekmē klimata pārmaiņas nekā darbību uz zemes;

30. pilnībā neatbalsta priekšlikumu piešķirt atbrīvojumu valdības vajadzībām veiktajiem lidojumiem, jo valdībai būtu jārada piemērs, lai veicinātu sabiedrības atbalstu minētajai politikai;

31. uzskata, ka oglekļa piesaistīšana un uzglabāšana kā paņēmieni būtu jāiekļauj ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā ar noteikumu, ka tiks stingri ievērotas uzraudzības un drošības prasības. Pirms tam, pamatojoties uz paraugprojektiem, jāpievēršas, cik lielā mērā un ar kādām izmaksām minētā tehnoloģija var veicināt siltumnīcefekta gāzu emisijas novēršanu.

#### *Attiecībā uz pārējiem klimata politikas instrumentiem*

32. aicina Komisiju izstrādāt sistēmas, ar kuru starpniecību dalībvalstis un reģioni var rentabli sasniegt mērķus saistībā ar atjaunojamiem energoresursiem un energoefektivitāti;

33. uzskata, ka dalībvalstīm, kurām ir ierobežotas iespējas ražot enerģiju no atjaunojamiem energoresursiem, būtu jādod iespēja ar tirdzniecības palīdzību sasniegt to mērķus saistībā ar atjaunojamu enerģiju — vai nu izmantojot ES mēroga “zaļās enerģijas” sertifikātu sistēmu, vai arī noslēdzot divpusējas vienošanās ar citām dalībvalstīm, kurām ir lielāks atjaunojamo energoresursu piedāvājums. Minētā pasākuma mērķis ir samazināt vispārējās izmaksas, kas rodas, īstenojot mērķus atjaunojamo energoresursu jomā;

34. aicina Komisiju izvirzīt kopīgo mērķi attiecībā uz energoefektivitāti (t.i., tautsaimniecības kopējo energoietilpību), ņemot vērā reģionālās atšķirības nozaru struktūrā. Tas piešķirtu dalībvalstīm un reģioniem rīcības brīvību, lai, izmantojot plašāku pasākumu klāstu, tajā skaitā pasākumus saistībā ar ierīču enerģijas patēriņu un (reģionu) tautsaimniecības rūpniecības struktūru, sasniegtu mērķi;

35. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas nodomu panākt, ka, sākot ar 2012. gadu, ES pārdoto jauno automobiļu vidējais CO<sub>2</sub> emisijas daudzums tiek samazināts līdz 120 g/km, un aicina Komisiju pielikt visas pūles, lai, piemēram, veicinot pētniecību minētajā jomā, līdz 2020. gadam panāktu, ka vieglo automobiļu radītais CO<sub>2</sub> emisiju daudzums ir 95 g/km;

36. aicina Komisiju rūpīgi ņemt vērā subsidiaritātes principu, kad tā radīs jaunus politikas instrumentus. Vietējās un reģionālās pašvaldības ir tieši tās iestādes, kuras var veikt efektīvus pasākumus saistībā ar sabiedriskā transporta jomu, satiksmes infrastruktūru, enerģētikas infrastruktūru, teritorijas plānošanas politiku, energoefektivitāti un sabiedrības informēšanu.

#### *Attiecībā uz vietējo un reģionālo pašvaldību lomu ES klimata politikā*

37. ir pārliecināta, ka reģionālā un vietējā līmeņa pasākumi ir nepieciešami efektīvas ES klimata politikas nodrošināšanai;

38. uzskata, ka arī vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga nozīme saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām. Tuvākajā laikā RK sagatavos atzinumu par šo tematu;

39. piebilst, ka vietējās un reģionālās pašvaldības jau tagad dažādos veidos dod ieguldījumu ES klimata politikā, piemēram:

- a. informē sabiedrību, citastarp skolās, par to, ka ir jārikojas, lai nepieļautu turpmākas klimata pārmaiņas;
- b. ar klimatu un enerģētiku saistītos jautājumus izvirza par noteicošiem teritorijas plānošanas faktoriem;
- c. sekmē investīcijas biomasas ražošanas infrastruktūrā un biodegvielas uzpildes staciju infrastruktūrā;
- d. rada stimulus ieguldīt siltumapgādes infrastruktūrās, kas siltuma padevi (atlikušais siltums, ģeotermiskais siltums, zemes aukstuma un siltuma kolektors) ļauj pielāgot pieprasījumam;
- e. veicina kravu novirzīšanu uz citiem transporta veidiem, piemēram, ar teritoriālās plānošanas politikas starpniecību;
- f. rosina attīstīt reģionālo sabiedrisko transporta satiksmi, piemēram, ar ātrgaitas tramvaja maršrutu savienojumu palīdzību;
- g. pastiprināti plāno un ierīko gājēju ceļus, kā arī citus ceļus nemotorizētai satiksmei;
- h. sekmē ekoloģiski nekaitīgu tehnoloģiju sabiedriskā transporta nozarē, veicot videi nekaitīgus publiskos iepirkumus;
- i. vienkāršo ar atjaunojamiem energoresursiem saistītu projektu apstiprināšanas procedūras;
- j. veidojot speciālistu centrus, uzlabo vietējo un reģionālo pašvaldību veikto uzraudzību energoefektivitātes jomā;
- k. veido starptautiskas partnerības, lai paplašinātu starptautisko koalīciju, kas vēršas pret klimata pārmaiņām, un nodotu jaunattīstības valstīm energotaupības tehnoloģiju;
- l. atbalsta tehnoloģiju pētniecību un izstrādi, izveidojot reģionālās “enerģētikas ielejas”;
- m. saistībā ar energoefektivitāti vai atjaunojamiem energoresursiem izvirzītos mērķus skata kopā ar tādiem reģionālā mēroga mērķiem kā nodarbinātība, inovācija un sociālā politika;
- n. izvirza vērienīgus mērķus, piemēram, tādu rīcības plānu izstrādi, kas paredzēti vietējo un reģionālo emisiju samazināšanai un “klimata pārmaiņu ziņā neitrāliem reģioniem” vai “klimata pārmaiņu ziņā neitrālam sabiedriskajam transportam un ēkām”;
- o. izmanto publisko iepirkumu, lai samazinātu enerģijas patēriņu un paaugstinātu preču un pakalpojumu energoefektivitāti;

- p. aicina vietējā un reģionālajā līmenī risināt organisko vielu pārstrādes un izejvielu jautājumu, jo transporta satiksmes samazināšana veicina CO<sub>2</sub> emisijas līdzsvara panākšanu;
40. uzņemsies atbildību, neatlaidīgi aicinot īstenot šādus trīs veidu pasākumus vietējā un reģionālajā līmenī:
- a. efektīvāk izplatīt informāciju par rentabliem pasākumiem klimata pārmaiņu jomā;
- b. veicināt ES reģionu sadarbību;
- c. veicināt sadarbību starp ES reģioniem un pārējiem pasaules reģioniem, piemēram, Amerikas Savienotajām Valstīm, Ķīnu un Indiju, tajā skaitā pastiprinot jau pastāvošo sadarbību starp reģioniem;

41. aicina Komisiju organizēt konferenci par klimata politiku vietējā un reģionālajā līmenī, lai iepazīstinātu ar labāko praksi Eiropas reģionos un apspriestu to, kādā veidā Komisija var efektīvi atbalstīt vietējā un reģionālā mēroga pasākumus klimata pārmaiņu jomā;

42. aicinās izveidot tādu aktīvu vietējo un reģionālo pašvaldību pastāvīgu sadarbību, kas vēlas veicināt informācijas apmaiņu un izveidot forumu, lai radītu jaunas idejas siltumnīcefekta gāzu emisijas rentablai samazināšanai;

43. pauž vēlmi aktīvi piedalīties turpmākajā ES klimata politikas izstrādes procesā.

Briseļē, 2007. gada 10. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

---

**Reģionu komitejas atzinums “Ukrainas vietējās un reģionālās pašvaldības un es un Ukrainas sadarbības attīstība”**

(2007/C 305/05)

**REĢIONU KOMITEJA**

- **norāda**, ka pēc notikumiem, kuru rezultātā 2004. gada beigās tika uzsākta “oranžā revolūcija”, Ukraina ir centusies īstenot vērienīgu reformu plānu ar mērķi iedibināt un nostiprināt valstī demokrātiju un tirgus ekonomiku un tādējādi tuvināt Ukrainu Eiropas Savienībai; tomēr **atzīmē**, ka minētās reformas pagaidām vēl nav nostiprinājušās;
- **atzinīgi vērtē** to, ka ES un Ukraina 2007. gada martā uzsākušas sarunas par jaunu pastiprinātu nolīgumu [*Enhanced agreement*].
- **ar interesi sekos** Ukrainas administratīvo reformu plāna īstenošanas nākamajam posmam, kurā īpaša nozīme būs vietējo un reģionālo pašvaldību kompetences jomu noteikšanai, fiskālajai decentralizācijai un teritoriālajai reformai;
- **atbalsta** ierosinājumu izveidot institucionālu platformu, kas atvieglotu apspriešanos ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem ES un Ukrainā saistībā ar uzsāktajām sarunām par jauno nolīgumu; vienlaicīgi **pauž nožēlu**, ka pašreiz nav nodrošinātas iespējas īstenot tāda paša līmeņa apspriedes ar pārrobežu un reģionālajā sadarbībā iesaistītajām pusēm, tādēļ aicina Eiropas Komisiju izveidot līdzīgu institucionālas platformas komiteju ES un Ukrainas vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjiem;
- **ierosina**, ka tādā veidā — ar Eiropas Komisijas praktisku atbalstu un saskaņā ar ES un Ukrainas Partnerības un sadarbības līgumu — varētu izstrādāt Ukrainas un ES dalībvalstu vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbības pamatnolīgumu; šāds nolīgums kalpotu par pamatu ES dalībvalstu un Ukrainas vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbībai;
- **atgādina**, ka pārrobežu sadarbībai pie ES austrumu robežas piešķirti tikai 5 % no kopējiem ENPI līdzekļiem; **uzskata**, ka ENPI atvēlētie līdzekļi nav pietiekami, un **aicina** vismaz 10 % no ENPI fondiem piešķirt pārrobežu sadarbības programmu atbalstam.

**Ziņotājs:** Istvan SÉRTŐ–RADICS kgs (HU/ALDE), Uzskat pilsētas mērs, RELEX komisijas priekšsēdētāja vietnieks

## Ieteikumi politikas jomā

### *ES un Ukrainas attiecību stratēģija un galvenie uzdevumi*

#### REĢIONU KOMITEJA

1. **uzskata**, ka politiskā stabilitāte un ekonomikas attīstība Ukrainā atbilst ES stratēģiskajām interesēm un ka ES un Ukrainas attiecību stiprināšana ir kļuvusi vēl svarīgāka pēc divu jaunu dalībvalstu, kurām ar Ukrainu ir sauszemes vai jūras robeža, pievienošanās ES. Ukrainas attīstībai jābalstās uz faktu, ka tā nākotnē noteikti var kļūt par ES eksportam un ieguldījumiem labvēlīgu tirgu, kā arī stabilu un prognozējamu partneri, kas vēlas sadarboties, lai nodrošinātu mieru un drošību Eiropā. Visi minētie faktori būtiski ietekmē stabilitāti, drošību un labklājību Eiropas Savienībā;

2. **uzskata**, ka politiskā stabilitāte un ekonomikas attīstība Ukrainā atbilst ES stratēģiskajām interesēm un ka ES un Ukrainas attiecību stiprināšana ir kļuvusi vēl svarīgāka pēc divu jaunu dalībvalstu, kurām ar Ukrainu ir sauszemes vai jūras robeža, pievienošanās ES. Nav šaubu par to, ka Ukraina var vislabāk panākt vispusīgu attīstību, nostiprinot savas pozīcijas kā ES eksportam un ieguldījumiem labvēlīgs tirgus, kā arī stabils un prognozējams partneris, kas vēlas sadarboties, lai nodrošinātu mieru un drošību Eiropā. Visi minētie faktori būtiski ietekmē stabilitāti, drošību un labklājību Eiropas Savienībā;

3. **atgādina**, ka Ukrainā patlaban notiek pašpārvaldes reforma, tādēļ ES dalībvalstīm būtu vēlams dalīties pieredzē un Ukrainas pārstāvjus iepazīstināt ar minētās reformas praktiskiem piemēriem un modeļiem. Tomēr svarīgi ir noskaidrot, cik saskaņoti un paredzami tiek īstenoti tiesību akti. Tas nozīmē, ka jāuzlabo iestāžu veikspēja, kas nepieciešama, lai nodrošinātu demokrātijas un labas pārvaldības attīstību, kā arī Eiropā pieņemto subsidiaritātes, tuvuma un partnerības principu ievērošanu. Visi minētie nosacījumi būtiski ietekmē ilgtspējīgu ekonomikas attīstību, kas ir ne tikai Ukrainas, bet arī ES mērķis;

4. tā kā ES kopējā ārējā robeža kļūst ievērojami garāka, Ukraina un citas jaunās neatkarīgās ES kaimiņvalstis valstis kļūs vēl stratēģiski nozīmīgākas. Eiropas Savienībai ar Ukrainu, kas ir ES otrā lielākā kaimiņvalsts, ir jāveido labas un stabilas attiecības, un tādēļ ES Ukrainā ir jāveicina laba pārvaldība un demokrātija ne vien valsts, bet arī reģionālajā un vietējā līmenī. Ir jāveic praktiski un konkrēti pasākumi, lai reaģētu uz dinamiskajām pārmaiņām un jaunajiem izaicinājumiem, kas saistīti ar divpadsmit jaunu dalībvalstu pievienošanos ES un ievērojami ietekmēs ES un Ukrainas attiecības;

5. **uzsver**, ka ES paplašināšana ietekmē ne vien Ukrainas attiecības ar pašreizējām ES dalībvalstīm, bet arī Ukrainas attiecības ar citām jaunajām neatkarīgajām valstīm un Krieviju. Tādēļ atkārtoti jāizvērtē pašreizējās sadarbības struktūras un citi sadarbības tīkli un tie jāuzlabo tiktāl, lai tie nekavētu, bet gan nodrošinātu jūtāmākus panākumus demokrātijas stabilizācijas, patiesas decentralizācijas un teritoriālās kohēzijas jomā. Jāatzīmē arī, ka

jauno kandidātvalstu pievienošanās būtiski mainīs Melnās jūras reģiona perspektīvas. Šiem problēmjautājumiem nepieciešams politisks un ekonomisks risinājums;

6. **norāda**, ka ES līdz šim palīdzēja attīstīt vietējo demokrātiju un efektīvu vietējā līmeņa pārvaldi Viduseiropas un Austrumeiropas valstīs. Šim nolūkam bija paredzēta, piemēram, TACIS programma un mērķsadarbības pamatprogrammas. Programmu koordinācija tomēr bija nepietiekama, un tādēļ RK vēlētos, lai ES jauno ārējā atbalsta programmu, piemēram, jauno Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumenta (ENPI) un jaunā Kaimiņattiecību ieguldījumu fonda vadība būtu efektīvāka. Visu iepriekšējo un jauno politisko pasākumu, jo īpaši to īstenošanai paredzēto programmu un finanšu instrumentu, saistība ir jāprecizē, ņemot vērā vietējo un reģionālo pašvaldību intereses;

7. **atgādina**, ka ES īpaši atbalsta vietējo un reģionālo pašvaldību mērķsadarbību, un ir pierādījis, ka tā sekmē pārvaldes efektivitātes paaugstināšanu un veicina cilvēku savstarpējos kontaktus. Tādēļ RK vēlētos, lai šādas partnerattiecību programmas tiktu turpinātas un, iespējams, paplašinātas, tādējādi ņemot vērā īpašās vajadzības, kas saistītas ar vietējās un reģionālās pārvaldes attīstību Ukrainā un attiecīgajā ģeogrāfiskajā reģionā. Turklāt vietējai un reģionālajai demokrātijai ir īpaša nozīme, lai Ukrainā turpinātu attīstīt demokrātiskas iestādes un uzlabotu to veikspēju, un tai jāatbilst principiem, kas citastarp ir ietverti 1985. gada 15. oktobra Eiropas Vietējo pašvaldību hartā. Tādēļ debatēs ir jāiesaista visas ieinteresētās puses, tostarp vietējās un reģionālās organizācijas, kā arī visu līmeņu pašvaldības;

8. **uzskata**, ka uzticamas partnerattiecības jāveido, pamatojoties uz stratēģiju un praktisku darba programmu, kas balstīta uz kopējām interesēm, lai varētu sasniegt politikas ietvaros izvirzītos mērķus. Šajā sakarā ir jāveic konkrēti pasākumi, ar kuru palīdzību iespējams atbilstoši reaģēt uz jaunajām problēmām un uzdevumiem nesen paplašinātās ES un Ukrainas attiecībās. Vietējā un reģionālā līmenī ir būtiski nodrošināt izaugsmi, ņemot vērā, ka tā ir nākotnes labklājības pamats, turklāt attīstībai jābūt pielāgotai vietējo un reģionālo pašvaldību dažādajiem uzdevumiem. Reģionālās attīstības galvenie aspekti, kas var nodrošināt izaugsmi Ukrainā un ES, kā arī nodrošināt vietējo un reģionālo pašvaldību ciešāku sadarbību, ir izglītība, vides aizsardzība, transports, uzņēmējdarbības attīstība uz publiskā un privātā sektora sadarbības pamata, sociālie pakalpojumi un veselības aprūpe;

9. **uzskata**, ka ES jāpievērš liela uzmanība tiem reģioniem, kuros izaugsmes un attīstības nepieciešamība ir īpaši aktuāla; piemēram, Eiropas Kaimiņattiecību un sadarbības instruments jāizmanto, lai atbalstītu visvairāk atpalikušos novadus Ukrainas ekonomiski mazattīstītajos reģionos. Turklāt Eiropas strukturālās un kohēzijas politikas principi jāpielāgo vietējiem apstākļiem, ņemot vērā nepieciešamību uzlabot dzīves apstākļus, nodrošināt ilgtspējīgu attīstību un paaugstināt reģionu konkurētspēju;

10. **atgādina**, ka tā paredzējusi īpašu uzmanību veltīt tām jomām, kas ietilpst vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē. Valstu iestādes atbild par jautājumiem, kas skar sabiedrību kopumā, savukārt vietējās un reģionālās pašvaldības darbojas jomās, kuras nozīmīgas atsevišķām sabiedrības grupām un ietekmē iedzīvotāju ikdienas dzīvi;

11. **atzīmē**, ka, cieši sadarbojoties atsevišķu projektu līmenī, ES var veicināt valsts pārvaldes un sabiedrisko pakalpojumu līdzsvarotu reformu uzsākšanu reģionālajā un vietējā līmenī. Tādējādi, īstenojot projektus atsevišķās nozarēs, ES var veicināt cilvēkkapitāla attīstību. ES jāturpina atbalstīt personisko sakaru attīstība minētajā jomā, jo īpaši veicinot partnerattiecības izglītības jomā.

#### *ES un Ukrainas attiecības: aktualitātes*

12. **norāda**, ka pēc notikumiem, kuru rezultātā 2004. gada beigās tika uzsākta "oranžā revolūcija", Ukraina ir centusies īstenot vērienīgu reformu plānu ar mērķi iedibināt un nostiprināt valstī demokrātiju un tirgus ekonomiku un tādējādi tuvināt Ukrainu Eiropas Savienībai; tomēr **atzīmē**, ka minētās reformas pagaidām vēl nav nostiprinājušās;

13. **norāda**, ka 1998. gada aprīlī noslēgtajā Partnerības un sadarbības nolīgumā, kā arī 2005. gada februārī pieņemtajā ES un Ukrainas rīcības plānā norādītie mērķi vēl aizvien ir būtisks pamats ES un Ukrainas sadarbības turpmākai attīstībai. Minētajā nolīgumā ir paredzēta divpusējās sadarbības struktūra un noteikti galvenie forumi un lēmēj institūcijas, nodrošinot kopīgo interešu jautājumu risināšanu visos līmeņos, kā arī informācijas apmaiņu un domstarpību risinājumu;

14. **atzinīgi vērtē** to, ka ES un Ukraina 2007. gada martā uzsākušas sarunas par jaunu pastiprinātu nolīgumu [*Enhanced agreement*]. Jaunā nolīguma galvenais mērķis, kas liecina par ES un Ukrainas attiecību attīstības stratēģisko nozīmīgumu, ir tuvināt Ukrainu ES, sekmēt politisku sadarbību, paplašināt tirdzniecības un ieguldījumu apjomus un tādējādi sekmēt ekonomikas attīstību un labklājību Ukrainā;

15. **atbalsta** ierosinājumu izveidot institucionālu platformu, kas atvieglotu apspriešanos ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem ES un Ukrainā saistībā ar uzsāktajām sarunām par jauno nolīgumu; vienlaicīgi **pauž nožēlu**, ka pašreiz nav nodrošinātas iespējas īstenot tāda paša līmeņa apspriedes ar pārrobežu un reģionālajā sadarbībā iesaistītajām pusēm, tādēļ aicina Eiropas Komisiju izveidot līdzīgu institucionālas platformas komiteju ES un Ukrainas vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjiem;

16. **norāda**, ka tā nesaista sadarbību jaunās Eiropas kaimiņattiecību politikas (EKP) ietvaros ar ES paplašināšanas procesu, t.i., sadarbība vēl nenozīmē iespējamu dalību ES; tomēr plašāka sadarbība jaunās EKP ietvaros var veicināt reformu procesu

Ukrainā un kaimiņattiecību ilgtermiņa stratēģijas izveidi nākotnē, tādējādi šo valsti iespējami tuvinot ES;

17. **pauž gatavību** konstruktīvi piedalīties kopīgo sadarbības jomu apzināšanā un attīstībā, kas ietver arī kopīgo ekonomisko telpu, kopīgo brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, sadarbību ārējās drošības, pētniecības, izglītības un kultūras jomā, saskaņā ar ES un Ukrainas augstākā līmeņa sanāksmēs 2005. gada decembrī un 2006. gada oktobrī panāktu vienošanos;

18. **uzskata**, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir pamatotas intereses daudzos kopīgo sadarbības jomu aspektos, un ierosina, lai Komiteja tieši piedalītos kopīgās sadarbības veicināšanā gan tajās jomās, kas ietilpst tās kompetenču lokā, gan tajās, kurās tiek izmantota atklātas koordinācijas metode;

19. **ar interesi sekos** Ukrainas administratīvo reformu plāna īstenošanas nākamajam posmam, kurā īpaša nozīme būs vietējo un reģionālo pašvaldību kompetences jomu noteikšanai, fiskālajai decentralizācijai un teritoriālajai reformai, kā arī cer, ka pavērsies plašākas iespējas ES un Ukrainas vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbībai;

20. **izsaka pārliecību**, ka 1985. gada oktobra Eiropas Vietējo pašvaldību hartas principi tiks ietverti arī turpmākajās likumdošanas iniciatīvās;

21. **pauž gandarījumu** par to, ka ES un Ukrainā tiek pievērsta uzmanība vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbībai, jo tas nozīmē, ka nozīmīgāka kļūs kopīgo un sabiedrībai aktuālo problēmu risināšana vietējo un reģionālo pašvaldību līmenī;

22. **uzskata**, ka informācijas un labākās prakses apmaiņa vietējā un reģionālajā līmenī veicina demokrātiju un sociālo un ekonomisko attīstību;

23. **ar gandarījumu atzīmē**, ka ES un Ukrainas vietējo un reģionālo pašvaldību kopīgi īstenotie projekti ir stiprinājuši vēlmi turpināt sadarbību, jo tai ir labvēlīgi nosacījumi un **vēlas uzsvērt**, ka ir nepieciešama vietējo un reģionālo pašvaldību stabila un ilgstoša sadarbība, kas ir būtisks priekšnoteikums, lai minētie kopīgie projekti būtu sekmīgi.

#### *Lēmumu pieņemšanas process un galvenās prioritātes vietējā un reģionālajā līmenī*

24. **aicina** ES un Ukrainas vietējās un reģionālās pašvaldības sadarboties kopīgu interešu jomās, ņemot vērā, ka sadarbības iespējas pastāv ļoti daudzās jomās, piemēram, kultūras, sociālajā, reģionālās tautsaimniecības, vides aizsardzības, transporta, lauksaimniecības jomā, kā arī, īstenojot īpašas iniciatīvas pētniecības un izstrādes veicināšanai privātajā sektorā. Tās ir reģionālajā attīstībai īpaši nozīmīgas teritoriālo kompetenču jomas;

25. **uzskata**, ka veselība un lielā mērā veselības aprūpe ir galvenie faktori, kas nosaka sabiedrības izaugsmes iespējas, un tādēļ tās ir svarīgas vietējo un reģionālo pašvaldību kompetences jomas, kurām ir saistība ar sociālajiem jautājumiem, kā arī tieša vai netieša ietekme uz citām nozarēm; tādējādi tās ir kļuvušas arī par citu nozaru pamatkomponentiem, palīdzot veicināt un saglabāt sociālo stabilitāti;

26. **ierosina**, ka tādā veidā — ar Eiropas Komisijas praktisku atbalstu un saskaņā ar ES un Ukrainas Partnerības un sadarbības līgumu — varētu izstrādāt Ukrainas un ES dalībvalstu vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbības pamatnolīgumu; šāds nolīgums kalpotu par pamatu ES dalībvalstu un Ukrainas vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbībai;

27. **atbalsta** informācijas apmaiņu un paraugprakses izplatīšanu konkrētās rīcības jomās, ja tas tiek darīts visas sabiedrības interesēs; pauž vēlmi palīdzēt, organizējot regulāras debates par Ukrainu, lai novērtētu ES un Ukrainas sadarbību un attiecības; šādas debates īpaši sekmētu to jautājumu risināšanu, kas ir vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē;

28. **uzskata**, ka pieredzes un informācijas apmaiņa starp Reģionu komiteju un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju varētu sekmēt ES un Ukrainas saprašanos kopīgo interešu jomās; tā arī pavērtu jaunas iespējas īpašām uz Ukrainu orientētām iniciatīvām kopīgu darba grupu, semināru, sanāksmju un konferenču veidā, jo abām komitejām ir interese par šādiem pasākumiem un tās vēlas sekmēt ES un Ukrainas sadarbības padziļināšanos.

#### *Pārrobežu un reģionālā sadarbība*

29. **atzīmē**, ka no 2007. līdz 2013. gadam tiks īstenots jaunās kaimiņattiecību programmas otrais posms, kas pavērs jaunas iespējas ciešākai un efektīvākai pārrobežu sadarbībai, kurai būs konkrēti rezultāti;

30. **atbalsta viedokli**, ka ir nepieciešams palielināt tehnisko palīdzību un politisku atbalstu, lai nodrošinātu pastāvīgu pārrobežu un starpreģionālo sadarbību starp ES un tās kaimiņvalstīm otrpus kopīgās robežas laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam, un teritoriālās sadarbības mērķi jāveicina izmantojot jauno Kaimiņattiecību un partnerības instrumentu;

31. **atzinīgi vērtē** Eiropas Komisijas ar ENPI saistīto valsts stratēģijas dokumentu Ukrainai 2007-2013, kurā uzsvērts, ka pārrobežu sadarbība ir kaimiņvalstu sadarbības pamatelements; **uzsver**, ka šāda veida sadarbība ir piemērotākais veids, kā mazināt bažas, kas saistītas ar Šengenas līguma valstu robežas

ieviešanu, un ir izdevīga reģioniem abpus robežas, neraugoties uz ES austrumu robežas reģionu pašreizējo attīstības līmeni;

32. **atgādina**, ka pārrobežu sadarbībai pie ES austrumu robežas piešķirti tikai 5 % no kopējiem ENPI līdzekļiem; **uzskata**, ka ENPI atvēlētie līdzekļi nav pietiekami, un **aicina** vismaz 10 % no ENPI fondiem piešķirt pārrobežu sadarbības programmu atbalstam;

33. **uzskata**, ka šajā sakarā ir ļoti rūpīgi jānosaka pārrobežu sadarbības prioritātes, lai palielinātu sinerģiju un novērstu līdzekļu neproduktīvu izlietojumu; tik mazu finansējuma summu nevajadzētu izmantot vispārējās ekonomikas un sociālās attīstības programmu atbalstam pierobežas reģionos; nav arī pamata cerēt, ka tik pieticīgs finansējums nodrošinās ES prioritāro mērķu sasniegšanu, piemēram, efektīvu un drošu robežu veidošanu, jo šādas problēmas risināmas citu ES politiku ietvaros;

34. **iesaka** pastiprināt pārrobežu sadarbības trīs prioritātes, proti, a) kopēju robežu problēmu risināšana, tajā skaitā kopējas vietējās infrastruktūras un integrētas reģionālās attīstības jautājumi, b) personīgie kontakti, c) cilvēkresursu attīstība un atbalsts izglītībai, zinātnei un pētniecībai pierobežu reģionos;

35. **norāda**, ka ir vēlams rosināt un veicināt interesi par sadarbību, īpaši kultūras un izglītības jomā, kuras pamats varētu būt kultūras pasākumi un vietējām un reģionālajām kultūrām raksturīgo tradīciju kopšana.

36. **izsaka cerību**, ka turpmāk minētajās jomās svarīga nozīme būs Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (EGTC) tiesiskajam instrumentam, jo īpaši sabiedrības veselības, sabiedriskā transporta, sagatavotības katastrofu novēršanai un starptautisku tūrisma struktūru veidošanas jomā. Turklāt EGTC varēs izmantot kā papildu instrumentu publiskā un privātā sektora partnerību stratēģijas īstenošanā; tādēļ aicina valstu kompetentās iestādes Ukrainā un tai kaimiņos esošajās ES dalībvalstīs veikt attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu Ukrainas partneru dalību EGTC, kā to paredz Regula (EK) 1082/2006;

37. **uzskata**, ka ir svarīgi, lai ES palielinātu finansiālo sadarbību ar Ukrainu, īpaši ar ENPI starpniecību, kā arī ieviešot jaunus instrumentus, piemēram, Kaimiņattiecību ieguldījumu fondu, ko dalībvalstu iestādes, kuras sniedz atbalstu attīstībai, varētu izmantot ieguldījumu veicināšanai EKP valstīs; ierosina Ukrainai veicināt kopīgā finanšu nolīgumu parakstīšanu, kas tiktu īstenots ar kopīga fonda palīdzību;

38. **uzsver** pilsētu mērķsadarbības programmu nozīmi informācijas apmaiņas veicināšanā noteiktās darbības jomās;

39. **atbalsta** Eiropas Komisijas uzsvērtu viedokli, ka liela nozīme ir vietējai līdzdalībai, vienlaikus nodrošinot valsts līmeņa atbalstu; taču saistībā ar labākas sadarbības veidošanu **iesaka** ES un Ukrainas kaimiņattiecību politikas rīcības plānā iekļaut arī divpusēju programmu īstenošanu;

*Reģionu, kuriem ir tieša robeža ar ES, īpašais stāvoklis*

40. **uzsver**, ka ES un Ukrainas starptautiskās attiecības visvairāk skar tos Ukrainas reģionus, kuriem ir tieša robeža ar ES; tādēļ tā atbalsta ciešāku sadarbību šajos reģionos starptautisko attiecību un vietējo pašvaldību partnerattiecību ietvaros;

41. **rosina** Ukrainu ātri noslēgt divpusējus nolīgumus ar ES sastāvā ietilpstošajām robežvalstīm par vietējo pierobežas satiksmi atbilstoši Regulai Nr. 1931/2006/EK.

42. **uzsver**, ka ir svarīgi palīdzēt ekonomiski mazattīstītajiem un atpalikušajiem reģioniem, un uzskata, ka Ukrainas valdībai

tāpēc ir jāizstrādā stratēģija, kas atbilstu Eiropas reģionālās politikas principiem, kā arī jāattīsta mehānismu un iestāžu sistēma; dalībvalstu reģioni varētu palīdzēt minētajā jomā, veicinot zināšanu apmaiņu un paverot iespējas visām ieinteresētajām pusēm piedalīties konkrētos projektos, sadarboties konkrētās jomās saskaņā ar ES un Ukrainas kaimiņattiecību politikas rīcības plānu, kā arī veicināt paraugprakses izplatīšanu. Ir ļoti svarīgi nodrošināt nepieciešamos finanšu resursus konkrēto ES un Ukrainas kaimiņattiecību politikas rīcības plānā paredzēto pasākumu īstenošanai; šiem resursiem jābūt ātri pieejamiem;

43. **uzsver** cilvēku savstarpējās saziņas nozīmi daudz kultūru reģionos, īpaši kultūras un izglītības, kā arī jauniešu sadarbības jomā. Tieši pieredzes un zināšanu apkopošana var stimulēt pārrobežu sadarbību un palīdzēt Ukrainai īstenot tik ļoti nepieciešamās reformas.

Briselē, 2007. gada 11. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

**Reģionu komitejas atzinums “Eiropas pētniecības telpa — Jaunas perspektīvas”**

(2007/C 305/06)

**REĢIONU KOMITEJA**

- uzsver, ka Eiropas Pētniecības telpas izveides process ir jāpastiprina, ja vēlas panākt, lai Eiropa attīstītos par zināšanu vadošo sabiedrību un dinamiskāko ekonomikas telpu; reģioni savas pētniecības politikas ietvaros ievērojami veicina dinamiskas Eiropas Pētniecības telpas izveidi, veicot plānošanas, struktūrālus un likumdošanas atbalsta pasākumus;
- atbalsta to, ka jākoordinē reģionu, valstu un ES pētniecības programmas un prioritātes; tomēr, ņemot vērā subsidiaritātes principu, uzsver, ka arī dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības ir atbildīgas par zinātnes un pētniecības jomu, un turpmāk noraida centralizētu un Eiropas līmenī plānotu pētniecību;
- uzskata, ka Eiropas Pētniecības telpas attīstības nolūkos ir īpaši svarīgi gūt panākumus zinātnieku mobilitātes veicināšanā, tostarp veikt nepieciešamos tiesību aktu pielāgojumus tādās jomās kā uzturēšanās tiesības un pensijas, kā arī īstenot ģimenei draudzīgus atbalsta pasākumus;
- uzsver nepieciešamību izstrādāt standartus un intelektuālā īpašuma aizsardzības tiesības; Eiropas Pētniecības telpas izveidē un sadarbības tīklu veicināšanā nozīmīgs ieguldījums būtu Eiropas harta, kas noteiktu, kāda pieeja jāpiemēro attiecībā uz publisko pētniecības iestāžu un augstskolu intelektuālo īpašumu;
- atbalsta augstskolas un koledžas to centienos rast jaunus valsts iestāžu un privātā sektora sadarbības veidus, piemēram, kopīgu publisko un privāto inovāciju fondu ietvaros. Augstskolas ir jāuzskata par inovāciju veicinātājiem savos reģionos un to darbība ir jāatbalsta.

**Atsauces dokumenti**

Zaļā grāmata "Eiropas Pētniecības telpa: jaunas perspektīvas"

COM(2007) 161 galīgā redakcija

Paziņojums "Uzlabot zināšanu nodošanu starp pētniecības iestādēm un nozaru pārstāvjiem Eiropā: atvērtie jauninājumi — Lisabonas stratēģijas īstenošana"

COM(2007) 182 galīgā redakcija

**Ziņotājs:** Ziemeļreinas — Vestfāles federālās zemes parlamenta deputāts Michael SCHROEREN  
kgs (DE/EPP),

**Politiskie ieteikumi**

## REĢIONU KOMITEJA

1. apliecina, ka Eiropas Pētniecības telpas izveidei ir liela nozīme Eiropas ekonomiskās attīstības un sabiedrības attīstības procesā, Eiropas novatorisko spēju veicināšanā, Lisabonas stratēģijas mērķu sasniegšanā, ilgtspējīgas un līdzsvarotas izaugsmes procesā, Eiropas reģionu sekmīgā darbībā, kā arī tās iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanā;

2. atbalsta uzskatu, ka kopš Eiropadomes Lisabonas 2000. gada marta sanāksmes lēmuma par Eiropas Pētniecības telpas izveidi ir veikti daudzi nozīmīgi pasākumi tā īstenošanai; šis process tomēr ir jāpastiprina, ja vēlas panākt, lai Eiropa turpinātu attīstīties par zināšanu vadošo sabiedrību un dinamiskāko ekonomikas telpu;

3. tādēļ atzinīgi vērtē to, ka ES Komisija ierosinājusi attiecīgu iniciatīvu un Zaļajā grāmatā uzsāk pārskatu par Eiropas Pētniecības telpas veidošanas attīstību, gūtajiem panākumiem un neveiksmēm kopš Eiropas Pētniecības telpas izveides 2000. gadā, kā arī izvērtē un izklāsta jaunas idejas, ņemot vērā jaunas attīstības tendences;

4. uzskata, ka Eiropas Pētniecības telpas attīstības nolūkos ir īpaši svarīgi gūt panākumus zinātnieku mobilitātes veicināšanā, tostarp veikt nepieciešamos tiesību aktu pielāgumus tādās jomās kā uzturēšanās tiesības un pensijas, kā arī īstenot ģimenei draudzīgus atbalsta pasākumus. Turklāt dalībvalstu un reģionu pastiprināta koordinācija un sadarbība attiecībā uz pētniecības programmām var veicināt sinerģijas efektu un tādējādi palielināt Eiropas Pētniecības telpas pievienoto vērtību un šādā veidā stiprināt Eiropas konkurētspēju pasaules zināšanu tirgū. Šajā sakarā ir steidzami jāsekmē zināšanu nodošana, tostarp sadarbojoties inovāciju klasteros. ES veicināšanas programmas, it īpaši 8. pamatprogramma pētniecības, tehnoloģijas attīstības un demonstrējumu jomā, ir attiecīgi jāpaplašina un jānosaka šo programmu nozīmīgākie jautājumi, ka arī vēl efektīvāk nekā līdz šim jānodrošina saikne starp 8. pamatprogrammu un Eiropas struktūrfondiem;

5. uzsver reģionu īpašo nozīmi, kas savas pētniecības politikas ietvaros būtiski veicina Eiropas ieguldījumu pētniecības jomā un Eiropas Pētniecības telpas veidošanu un īstenošanu, veicot plānošanas, strukturālus un likumdošanas atbalsta pasākumus. ES līmeņa tiesiski noteikumi ir jānosaka tikai tad, ja tie Eiropas Pētniecības telpas izveidei ir absolūti nepieciešami un šo mērķi nevar sasniegt, piemērojot vienīgi koordinētus pasākumus, tostarp atklātās koordinācijas metodes ietvaros. Eiropas līmeņa centralizēta plānošana, kas pārsniedz šos ierobežojumus, arī turpmāk tiek noraidīta;

6. īpaši uzsver pilsētu un reģionu kā inovatīvas vides veicinātāju lielo nozīmi. To politika ne tikai būtiski ietekmē Eiropas Pētniecības telpas izveidi no zinātnieku mobilitātes viedokļa, jo zinātniekus piesaista tikai daudzpusīga, toleranta un inovatīva vide; bet pilsētas ir arī pētniecības infrastruktūras izveides virzītājspēks. Šajā sakarā ir jāmin reģionālās inovācijas politika, tehnoloģiju centri, uzņēmējdarbības inkubatori, zinātnes parki un riska kapitāla fondi;

7. Reģionu komiteja uzskata, ka Zaļajā grāmatā par Eiropas Pētniecības telpu nav pievērsta uzmanība tam, ka no publiskiem līdzekļiem finansētu pētniecības iestāžu un citu sabiedrības dalībnieku pastiprinātā sadarbībā jāpiedalās arī vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Tas neattiecas tikai uz rūpniecību, kuru dažos gadījumos iesaista kā ieinteresēto pusi. Daudzās dalībvalstīs vietējās un reģionālās iestādes ir atbildīgas par nozīmīgām sabiedrības labklājības jomām. Ir svarīgi paplašināt augstskolu un publiskā sektora dalībnieku sadarbību, jo ļoti vajadzīgas ir "sociālās inovācijas" — arī tādēļ, lai risinātu lielas, sabiedrībā pastāvošās problēmas un tādējādi sniegtu ieguldījumu Lisabonas stratēģijas īstenošanā;

*Attiecībā uz zinātnieku mobilitāti*

8. atbalsta uzskatu, ka zināšanu tālākā attīstīšanā un nodošanā liela nozīme ir zinātnieku tematiskajai, telpiskajai un institucionālajai mobilitātei, tādēļ tai ir jāklūst par mūsdienu profesionālās izaugsmes un karjeras pašsaprotamu sastāvdaļu;

9. piekrist, ka minēto zinātnieku mobilitāti joprojām bieži kavē nepietiekami tiesiski un institucionāli nosacījumi, kā arī slikti darba apstākļi un šķēršļi karjerai;

10. **uzsver**, ka ir būtiski izglītēt zinātniekus dažādos Eiropas Savienības reģionos, tostarp jaunajās dalībvalstīs. Izglītības ieguve visā ES teritorijā sekmē aizvien vienlīdzīgākas iespējas zinātniekiem izglītības pieejamības jomā un tādējādi nodrošina, ka Eiropas garīgais potenciāls optimāli kalpo visas Eiropas intereses. Ar šo nostāju tiek uzsvērts, cik nozīmīgs ir augstākās izglītības un pētniecības iestāžu finansējums no valsts un ES finanšu instrumentiem, kā arī ar vietējo un reģionālo pašvaldību veiktajiem pasākumiem;

11. rosina vietējās un reģionālās pašvaldības veikt to kompetencē esošos iespējamos pasākumus, lai uzlabotu mobilitāti visās jomās, jo īpaši mobilitāti starp zinātnes un rūpniecības jomām. Šajā sakarā ir svarīgi Eiropas mērogā izveidot arī ciešu sadarbību starp uzņēmumiem, augstskolām un pētniecības iestādēm, kā arī sadarbību ar vietējā, reģionālā un valsts līmeņa politiskajiem darbiniekiem un pārvaldes iestādēm. Nemitīgi jāatbalsta sieviešu iesaistīšanās zinātniskajā karjerā. Šajā sakarā būtiska nozīme ir ne tikai elastīgiem noteikumiem attiecībā uz karjeru un darba laikiem, kā arī noteikumiem par pensiju tiesību pārnēsāmību, bet arī atbilstīgu bērnu aprūpes iespēju nodrošināšanai un citiem ģimenei draudzīgiem atbalsta pasākumiem (piemēram, pasākumi dzīvesbiedru un partneru profesionālās karjeras uzsākšanas gadījumā);

12. uzsver nepieciešamību piesaistīt augsta līmeņa zinātniekus no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, un tādēļ uzsver ES mobilitātes veicināšanas programmu, tādu kā, piemēram, *Marie-Curie*, nozīmi, un atzinīgi vērtē atbalsta pasākumus, kas atsevišķos reģionos ir veikti, īstenojot zinātnieku atgriešanās veicināšanas programmas;

13. tādēļ principā atbalsta nepieciešamību veicināt reģionālo un valstu pētniecības un izstrādes programmu atvērtību, vienlaikus tomēr uzskatot, ka precīzāk jāizskaidro šo programmu konkrētie pamatprincipi;

14. apliecina, ka ES ir attiecīga loma valstu un reģionālo mobilitātes veicināšanas pasākumu koordinācijas uzlabošanā, ar atklātās koordinācijas metodes palīdzību nodrošinot pārredzamību un iepazīstinot ar reģionos īstenotās labas prakses piemēriem;

#### *Attiecībā uz izcilas pētniecības infrastruktūras izveidi*

15. apliecina, ka ir jāatbalsta mūsdienīgas un efektīvas Eiropas pētniecības infrastruktūras izveide, jo īpaši izveidojot arī

mūsdienīgus virtuālos tīklus un zināšanu datu bāzes, un atbalsta viedokli, ka to būs iespējams panākt, ja līdzās Eiropas finansējumam tiks piesaistīti reģionālie, valsts, kā arī privātie līdzekļi. Šajā sakarā izšķiroša nozīme ir 3 % no IKP mērķa sasniegšanai, 2/3 apmērā piesaistot privātos līdzekļus;

16. uzskata, ka Eiropas Pētniecības telpas starptautiskās konkurētspējas nodrošināšanai ir jāpaātrina sakaru dibināšana starp pastāvošajām pētniecības struktūrām, kā arī to turpmākā attīstība. Jaunas pētniecības infrastruktūras finansēšanā un izveidē būtiska nozīme var būt Eiropas struktūrfondiem. Turklāt būtu jācenšas iedibināt ciešāku saikni ar pētniecības pamatprogrammu. Minētajam aspektam, t.i. struktūrfondu lomai Eiropas Pētniecības telpas izveidē, Zaļajā grāmatā līdz šim ir pievērsta nepietiekama uzmanība;

17. tādēļ Komiteja rosina pievērsties arī jautājumam par Eiropas stratēģiskā foruma par pētniecības infrastruktūrām (ESFRI) ierosinātās Eiropas "ceļu kartes" īstenošanu un finansēšanu, kas ir viens no Eiropas Pētniecības telpas izveides svarīgākajiem priekšnosacījumiem. Šajā sakarā īpaša uzmanība būtu jāpievērš skaidram un pārskatāmam lēmumu pieņemšanas procesam, kā arī izcilības kritērijam;

18. tādēļ Komiteja atzinīgi vērtē dažādu reģionu centienus, augstskolām piešķirot lielāku autonomiju, veicināt privātu resursu piesaisti, un īpaši atbalsta augstskolas to centienos rast jaunus valsts iestāžu un privātā sektora sadarbības veidus, piemēram, sabiedrības inovāciju fonda ietvaros, kas var kļūt par paraugu arī ilgtspējīgai publisko resursu izmantošanai un nodrošināšanai. Augstskolas vairāk nekā līdz šim ir jāuzskata par inovāciju veicinātājām savos reģionos; to darbība ir jāatbalsta un tās jāiesaista attiecīgajās reģionālā, valsts un Eiropas līmeņa diskusijās;

19. uzskata, ka ir labāk jākoordinē dalībvalstu sabiedriskā un privātā sektora darbības, kā arī ES dalībvalstu darbība pētniecības un izstrādes jomā, un uzskata, ka atklātās koordinācijas metode ir piemērots instruments sinerģijas efekta panākšanai.

#### *Attiecībā uz pētniecības iestāžu stiprināšanu un orientāciju uz izcilību*

20. uzsver augstskolu un publisko pētniecības organizāciju nozīmi fundamentālo un lietiško pētījumu jomā, kuras tādējādi gan savos reģionos, gan arī starpreģionu kontekstā veicina visas sabiedrības, kultūras un ekonomikas attīstību. Komiteja tādēļ uzskata, ka jānosaka inovāciju jēdziena visaptveroša nozīme, pārsniedzot tā tīri ekonomisko izpratni;

21. uzsver augstskolu un pētniecības iestāžu pārrobežu sadarbības nozīmi, ko tās īsteno ar publiskajiem partneriem rūpniecības un ekonomikas, pārvaldes, kultūras jomā, kā arī partneriem citās sabiedrības grupās;

22. atbalsta centienus izveidot arī virtuālus kompetenču centrus un šajā sakarā uzsver reģionu centienus veicināt dalībnieku sadarbību klasteru — tostarp virtuālo klasteru — ietvaros;

23. atzinīgi vērtē ES centienus atbalstīt minētos pasākumus, it īpaši īstenojot atbilstīgas veicināšanas programmas vai arī šajās programmās iekļautas veicinošas vadlīnijas (kā, piemēram, saistībā ar ES 7. pamatprogrammu pētniecības, tehnoloģijas attīstības un demonstrējumu jomā, un rosina mērķtiecīgi turpināt attīstīt attiecīgās programmas, lai veicinātu minēto iestāžu un dalībnieku ciešāku sadarbību un tādējādi sasniegtu nepieciešamo kritisko masu un izveidotu izcilus starptautiskā mērogā pazīstamus klasterus;

24. norāda, ka pētniecības iestāžu līmenī kritiskā masa ir atkarīga no pētījuma temata, jomas un dalībniekiem. Standarta risinājums nav jāattiecina uz visām pētniecības jomām, ne arī uz visiem atbalsta veidiem;

25. atzinīgi vērtē Zaļajā grāmatā noteikto mērķi rast efektīvu līdzsvaru starp pētniecības iestāžu pamatfinansējumu un uz konkurenci balstītu finansējumu. Atsaucoties uz tās iepriekšējām nostājām, Reģionu komiteja aicina turpināt debates par pamatfinansējuma un uz konkurenci balstītā finansējuma atbilstošu līdzsvaru. Veids, kādā izveidot šādu līdzsvaru ir ļoti būtisks, lai nodrošinātu sistēmas dinamiskumu;

26. jau agrāk izteiktā nostājā ir norādījusi, ka interesantu un noderīgu pētniecības tematu izvēle jāatstāj zinātnieku un zinātnieku apvienību pārziņā (jeb augšupēja pieja) un jāuzticas brīvprātīgai tīklu izveidei nevis no augšas vadītam procesam un ar to saistītai formālai sadarbībai;

27. vienlaikus uzsver nepieciešamību veicināt ne tikai izcilus un augsta līmeņa sasniegumus, bet arī nodrošināt labu izglītību un apmācību katra reģiona iedzīvotājiem, kas būtu individuālās un visas sabiedrības labklājības un reģionu novatorisko spēju pamatā;

#### *Attiecībā uz zināšanu demokrātisku un efektīvu nodošanu*

28. atbalsta uzskatu, ka digitālajiem plašsaziņas līdzekļiem ir liela nozīme zināšanu un zinātnes atziņu demokrātiskai un

mērķtiecīgai izplatīšanai pāri robežām, tostarp arī politisku konsultāciju nolūkā, un atbalsta šo zināšanu izplatīšanu, izmantojot arī starptautiska mēroga tīklus;

29. ņemot vērā starptautisko sadarbību, uzsver nepieciešamību izstrādāt standartus un intelektuālā īpašuma aizsardzības tiesības, vienlaikus tomēr ievērojami neaizkavējot uzticības pilnu sadarbību starpiestāžu un pārrobežu līmenī, piemēram, klastos un izcilības centros;

30. uzskata, ka tādēļ jāveicina Eiropas mēroga un starptautisku normu sistemātiska attīstība un pielietošana, un publicējot labas prakses piemērus, īpaši jāatbalsta zināšanu apmaiņa starp rūpniecības un publiskās pētniecības jomu. Turklāt Eiropas Pētniecības telpas izveidē un sadarbības tīklu veicināšanā nozīmīgs ieguldījums būtu Eiropas harta, kas noteiktu, kāda pieeja jāpiemēro attiecībā uz publisko pētniecības iestāžu un augstskolu intelektuālo īpašumu;

31. īpaši norāda, ka arī lielākos ES sadarbības projektos, tādos kā, piemēram, Eiropas Tehnoloģiju institūts, jānodrošina reģionu un MVU iesaiste un līdzdalības iespējas;

#### *Attiecībā uz pētniecības programmu un prioritāšu koordināciju*

32. atbalsta to, ka, veidojot Eiropas Pētniecības telpu un pētniecības tirgu, ir jākoordinē un jāaskaņo reģionu un valstu pētniecības programmas un prioritātes, lai labāk saskaņotu valstu pasākumus pētniecības jomā un panāktu mērķtiecīgāku virzību uz kopīgo mērķi, proti, Eiropas Pētniecības telpas izveidi. Ņemot vērā subsidiaritātes principu, tomēr tiek uzsvērts arī dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību atbildība par zinātnes un pētniecības jomu un arī turpmāk tiek noraidīta centralizēta un Eiropas līmenī plānota pētniecība;

33. uzskata, ka Eiropas Pētniecības telpas izveidi un saturiski koordinētu pētniecību var būtiski veicināt, ja vietējām un reģionālajām pašvaldībām tiek nodrošināti labi pētniecības priekšnosacījumi. To var sasniegt, izmantojot tādas ES veicināšanas programmas kā 7. pētniecības pamatprogramma, kā arī var būtiski ietekmēt, atbilstīgi saskaņojot un pielāgojot strukturālās programmas, kas pieļauj iespēju vienlaikus veicināt gan struktūru attīstību, gan arī pētniecību;

34. tādēļ uzskata, ka attiecīgo reģionu sekmīgus pētniecības un inovāciju modeļus nevar vienkārši "atdarināt" un piemērot citos reģionos vai politiskās struktūrās. Ņemot vērā attiecīgās strukturālās, sabiedrības un kultūras īpatnības, tie tomēr var būt par piemēru piemērotu modeļu izveidei citos, arī mazāk labvēlīgos, reģionos;

35. uzskata, ka ERA — Net programma, kas paredzēta reģionālo un Eiropas pētniecības programmu koordinācijai, ir sevi attaisnojusi un ir jāattīsta tālāk;

36. norāda, ka ĒS ierosināto salīdzinošo novērtēšanu reģioni atbalstīs tikai tad, ja tajā tiks ņemta vērā katra attiecīgā reģiona īpašie attīstības priekšnosacījumi, tās posmi un prasības šajā jomā. Lai reģionos ES varētu veikt sekmīgu salīdzinošo novērtēšanu, ir jāizstrādā rādītāji un pētniecības metodes, kas patiešām ļautu veikt reģionu salīdzinājumu un radītu praktiski izmantojamus rezultātus. Lai paredzamā salīdzinošā novērtēšana būtu sekmīga, šajā attīstības procesā ir obligāti jāiesaista reģioni;

37. uzskata, ka Zaļajā grāmatā nav pievērsta uzmanība tā sauktajām sabiedriski motivētajām pētniecības platformām, kas faktiski ir inovatīva metode, ar kā palīdzību iespējams mēģināt izstrādāt un īstenot stratēģiskas pētniecības programmas, kuru mērķis ir risināt lielas, Eiropas mēroga sociālas problēmas, piemēram, vides, sabiedrības novecošanās un integrācijas jomā. Darba programmas "Sadarbība", kas pieņemta 2006. gadā,

sadaļā "Sociālās zinātnes un humanitārās zinātnes" tomēr minētas sabiedriski motivētas platformas pilsētu un sociālās kohēzijas jautājumos, un tas vērtējams pozitīvi. Tomēr svarīgi, lai Komisija turpinātu attīstīt šo pētniecības turpmāko mērķu izvirzīšanas inovatīvo metodi; kas varētu notikt arī, risinot dialogu ar zinātniekiem, sabiedrisko sektoru pārstāvošām ieinteresētajām pusēm, uzņēmumiem, pilsonisko sabiedrību u.c.

#### *Attiecībā uz Eiropas Pētniecības telpas starptautisko dimensiju*

38. atbalsta to, ka zinātnes un pētniecības jomai ir aptverošs starptautisks raksturs, un uzsver nepieciešamību veicināt sadarbību, kā arī zināšanu un zinātnieku apmaiņu ārpus ES robežām;

39. atzinīgi vērtē dalībvalstu pasākumus starptautiskās sadarbības atbalstam, tām izstrādājot tādus veicinošus noteikumus kā atbilstoši pielāgojumi ieceļošanas tiesību jomā, un aicina dalībvalstis šajā jomā īstenot ciešu sadarbību;

#### *Attiecībā uz turpmāko rīcību*

40. atbalsta Komisijas iniciatīvu, iesaistot Reģionu komiteju, īstenot visaptverošas sabiedriskas debates, kuru gaitā jākonkretizē un tālāk jāattīsta minētie prioritārie jautājumi un pasākumi Eiropas Pētniecības telpas izveidei, ņemot vērā pētniecības jomā piemērojamo subsidiaritātes principu.

Briselē, 2007. gada 11. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

**Reģionu komitejas perspektīvas atzinums “Pilsētās un reģionos notiekošo pārstrukturēšanas procesu veiksmes faktori”**

(2007/C 305/07)

**REĢIONU KOMITEJAS IETEIKUMI**

- svarīgi, lai pilsētās un reģionos notiekošie pārstrukturēšanas procesi tiktu atzīti par mūsu sociāli ekonomiskās dzīves pastāvīgu parādību. Pārstrukturēšana būtu jāuzskata par iespēju, lai risinātu ekonomikas jomā pastāvošās un turpmākās problēmas;
- RK iesaka visā Eiropas Savienības teritorijā veikt minēto procesu pastāvīgu uzraudzību, ko īsteno neatkarīgas, procesos iesaistīto pārstāvju struktūrvienības. Eiropas Savienībai un dalībvalstīm būtu jāsekmē administratīvo iestāžu, ekonomikas dalībnieku un sociālo partneru partnerību veidošana vietējā un reģionālā līmenī un tādējādi jāveicina sadarbība vietējā līmeņa attīstībai globalizētā pasaulē, jo īpaši perifēros reģionos, kur pastāv kultūras mantojuma zaudēšanas risks;
- veicot pārstrukturēšanu vietējā un reģionālā līmenī, jānodrošina ES politikai atbilstīgu mērķu īstenošana, saglabājot augstu nodarbinātības līmeni, kas garantē atbilstīgus dzīves standartus. Ar pašreizējā pārstrukturēšanas procesa palīdzību vienlaicīgi jāveicina arī modernizācijas process, kas paredzēts, lai izveidotu uz nākotni orientētu tautsaimniecību, kā pamatā ir zināšanas un inovācija. Minētais mērķis ir sasniedzams tikai tad, ja palielina ieguldījumus cilvēkresursos;
- visaptveroša pieeja attiecībā uz lauku apvidu pārstrukturēšanu nodrošina (tai būtu jānodrošina) minimālās iespējas izmantot vispārējās nozīmes pakalpojumus, lai varētu piesaistīt uzņēmumus un kvalificētus darbiniekus, kā arī apturēt iedzīvotāju skaita samazināšanos lauku rajonos. Turklāt ERAF, ESF un ELFLA finansējums noteikti būtu jāizmanto, lai atbalstītu novatorisku darbību, nevis pasākumus pašreizējās situācijas saglabāšanai. Lai risinātu neatliekamas problēmas, ko var izraisīt pārstrukturēšana, viens no svarīgākajiem instrumentiem ir Globalizācijas pielāgošanas fonds.

**Ziņotājs:** Witold KROCHMAL kgs, Wołów pilsētas mērs (PL/UEN-AE)

**Ieteikumi politikas jomā**

## REĢIONU KOMITEJA

*Atzinuma sociāli ekonomiskais un politiskais konteksts*

1. Eiropas Komisija 2006. gada 16. oktobrī iesniedza Reģionu komitejai pieprasījumu sagatavot perspektīvas atzinumu par efektīvām stratēģijām saistībā ar pārstrukturēšanas veikšanu ES pilsētās un reģionos. Komisija uzskata, ka Komitejas atzinums sniegs būtisku ieguldījumu, lai izstrādātu Komisijas pieeju attiecībā uz ES ekonomikai nepieciešamajiem pārstrukturēšanas procesiem.

2. Pašreiz Eiropas Savienībā notiek būtiskas ekonomiskās pārmaiņas, kuru pamatā ir visas reģionu un pilsētu tautsaimniecības pārstrukturēšana. Tā rezultātā vietējās un reģionālās pašvaldības saskaras ar jaunām problēmām, kas ir jārisina, lai saglabātu sociāli ekonomisko un ekoloģisko līdzsvaru.

3. Pārstrukturēšana būtu jāuzskata par iespēju, lai risinātu ekonomikas jomā pastāvošās un turpmākās problēmas, kā arī mazinātu un novērstu to negatīvās sekas. Reģionālais un vietējais līmenis, būdams vistuvāk reālajai situācijai un spējot sniegt piemērotas, ātras un elastīgas atbildes, ir vislabākais līmenis pārstrukturēšanās politikas īstenošanai, īpaši gadījumos, kad šie procesi nav saistīti ar strukturāliem jautājumiem.

4. Veicot pārstrukturēšanu vietējā un reģionālā līmenī, jānodrošina ES politikai atbilstīgu mērķu īstenošana, t.i., jānodrošina konkurētspēja un novitāte, saglabājot augstu nodarbinātības līmeni, kas ES iedzīvotājiem garantē atbilstīgus dzīves standartus.

5. Minētie izaicinājumi jo īpaši skar reģionus un pilsētas, t.i., vietējās pašvaldības, kuru rīcībā ir lieliskas iespējas īstenot stratēģiskās pamatnostādnes konkrētā darbībā un šādos pasākumos iesaistīt vietējos sociālās un ekonomikas jomas pārstāvjus.

6. Šā atzinuma mērķis ir no vietējā un reģionālā viedokļa iekļaut virkni aspektu debatēs par tādiem pašreiz notiekošajiem pārstrukturēšanas procesiem, kuri ir kļuvuši par pastāvīgu un neizbēgamu procesu un mūsu sociāli ekonomiskās dzīves sastāvdaļu.

7. Galvenie iemesli, kas rosina pārstrukturēšanu, kura ir jāvada un iespēju robežās arī jāprognozē vietējā, reģionālā un valsts līmeņa iestādēm, ir šādi:

- globalizācijas procesa paplašināšanās,
- drošība un cīņa ar terorismu,
- enerģētika un klimata pārmaiņas,
- pasaules tautsaimniecību atvēršana starptautiskajai tirdzniecībai,

- ES iekšējā tirgus attīstība,
  - jaunu un inovatīvu tehnoloģiju ieviešana,
  - augstāki vides aizsardzības standarti,
  - vispārējās nozīmes pakalpojumu nozīmes palielināšanās,
  - izmaiņas patērētāju pieprasījumā.
8. Pārstrukturēšanas procesus var veikt dažādos līmeņos un dažādās nozarēs:
- starpnozaru līmenī,
  - nozaru līmenī,
  - uzņēmumu līmenī.
9. Neraugoties uz nozaru vai sektorālo pieeju, pārstrukturēšanas procesi tiek īstenoti galvenokārt vietējā līmenī. Tas ir tādēļ, ka minēto procesu sekas visvairāk skar vietējās un reģionālās kopienas.
10. Ņemot vērā, ka strauji veidojas faktori, kas izraisa pārstrukturēšanas procesus, jāteic, ka minētos procesus ļoti bieži nosaka pēkšņa uzņēmumu rīcība, kas tiem nepieciešama, lai strauji pielāgotos globālās ekonomikas un mainīgā patēriņa tirgus prasībām.
11. Sakarā ar to, ka ekonomika kļūst aizvien globālāka, nozīmīgākas kļūst neprognozējamās īslaicīgas parādības, proti, uzņēmumu vai nozaru konkurētspējas trūkums vai tās krīze. Šādām parādībām kļūstot pastāvīgām, var tikt nopietni ietekmēta attiecīgā reģiona ekonomikas struktūra.
12. Minētā iemesla dēļ arvien biežāk ir vērojami uzņēmumu pārvietošanas gadījumi, proti, pēkšņa saimnieciskās darbības pārvietošana no viena reģiona uz citu. Šo neprognozējamo lēmumu pamatā ir stratēģiski un finansiāli apsvērumi, ražošanas izmaksu faktori u.c., ko dažkārt sekmē reģionālie atvieglojumi un ieguldījumu piesaistīšanas politika.
13. Neraugoties uz to, ka daudzās valstīs ir atbilstīgi juridiskie instrumenti un profesionālie resursi, pārāk ātrs pārstrukturēšanas process nedod apmierinošu rezultātu. Šāds process var izraisīt nopietnas, negatīvas sociālās un teritoriālās pārmaiņas, un tā rezultātā priekšroka var tikt dota īstermiņa risinājumiem uz pastāvīgāku un stabilāku risinājumu rēķina. Minētās darbības sekas bieži vien ir nopietnas sociālās un teritoriālās problēmas. Labumi, ko gūst uzņēmēji, pārceļot uzņēmumus, bieži vien ļoti negatīvi ietekmē reģionus, no kuriem uzņēmumi tiek pārcelti.
14. Problēma nav tā, ka nenovēršamas pārmaiņas jāierobežo, bet gan ka tās jāveicina tādā veidā, lai reģioni, pašvaldības un iesaistās personas pēc iespējas saņemtu atbildzinājumu un atzinīgi novērtētu ilgtermiņa iespējas.

15. Īpaši pārstrukturēšanas procesi sevišķi ietekmēja tās dalībvalstis, kas 2004. un 2007. gadā pievienojās ES. To iemesls galvenokārt bija atšķirīgais tautsaimniecību attīstības līmenis un jauno tehnoloģiju un jauninājumu izplatība 27 valstu ES. Daudzos gadījumos ir sasniegti vēlamie ekonomiskie rezultāti, tomēr nav novērstas negatīvās sociālās sekas, kas radušās galvenokārt procesa straujās gaitas dēļ.

16. Pieņemot, ka pārstrukturēšanas procesi notiek nepārtraukti, jāanalizē 15 valstu Eiropas Savienībā notikušie procesi, kuru gaitā mēģināja paredzēt pārmaiņas, lai pēc iespējas ātrāk apzinātu sagaidāmās problēmas un daļēji novērstu vai vismaz mazinātu pārstrukturēšanas negatīvās sekas.

17. Pārstrukturēšanas procesa, jo īpaši problēmu paredzēšanas, izdošanās lielā mērā ir atkarīga no dialoga starp uzņēmumiem, trešo sektoru, darba ņēmējiem un viņu organizācijām (piemēram, arodbiedrībām), vietējām un reģionālajām pašvaldībām, augstākās izglītības iestādēm un pētniecības institūtiem, kā arī tādām administratīvām iestādēm kā reģionālās attīstības aģentūras. Ļoti bieži no minētā dialoga kvalitātes ir atkarīgs pārstrukturēšanas procesa rezultāts un panākumi.

18. Liela nozīme minētajā procesā ir reģionālajām un vietējām pašvaldībām. Sagaidāmās pārstrukturēšanas gadījumā var izšķirt trīs veidu pasākumus:

- vietējo tautsaimniecības nozaru un sociālās sistēmas, kā arī infrastruktūras nostiprināšana un, nepieciešamības gadījumā, diversifikācija,
- pasākumi, lai novērstu nozīmīgāko darba devēju pārvietošanos un atbalstītu MVU, kas rada darba vietas,
- reģiona, pilsētas vai pašvaldības teritorijas pievilcības veicināšana.

Minētajos pasākumos, tāpat kā pārstrukturēšanas procesā nepieciešami atbilstīgi statistikas dati, informācijas resursi un īpaša stratēģija informācijas apkopošanai un sniegšanai visiem pārstrukturēšanas procesos iesaistītajiem dalībniekiem.

19. Informācijas politikā pirmām kārtām jāņem vērā MVU, kuriem savas specifiskās struktūras dēļ varētu būt apgrūtināta piekļuve informācijai, kas ļauj paredzēt tirgus pārmaiņas.

20. MVU sektors ir pelnījis īpašu aizsardzību gan pārstrukturēšanas procesā, gan arī paredzēto pārmaiņu laikā. Tieši šajos posmos iejaukšanās ir visvairāk vajadzīga, lai nostiprinātu un attīstītu vadības, organizatoriskās un pārvaldes prasmes un iemaņas, kas veicinātu MVU izaugsmi, ļaujot tiem izklūst laukā no tradicionālā ģimenes uzņēmuma modeļa un ieviest pasaules konkurences līmenim atbilstošu kontroles un administrācijas modeli. Analizētie piemēri liecina, ka vislabākā stratēģija ir attiecību veidošana ar apakšuzņēmumiem, tomēr tikai tajos gadī-

jumos, kad parastās tirgus attiecības izdevās pārvērst uzņēmumu partnerattiecībās vai savstarpēji saistītu uzņēmumu sadarbībā, jo īpaši reģionālajā līmenī.

#### Secinājumi

21. Pārstrukturēšanas procesu analīze liecina, ka nepastāv vienota metode šādu procesu īstenošanai un tā lielā mērā ir atkarīga no pašpārvaldes līmeņa (reģionālā, pilsētas, vietējā pašvaldība), tautsaimniecības nozares, teritoriālajām īpatnībām, tajā skaitā ģeogrāfiskā novietojuma (perifērie reģioni), tautsaimniecības struktūras (lauksaimniecība, vieglā rūpniecība, smagā rūpniecība), kā arī tautsaimniecības attīstības līmeņa valstī, kurā atrodas attiecīgais reģions.

22. Ar pašreizējā pārstrukturēšanas procesa palīdzību vienlaicīgi jāveicina arī modernizācijas process, kas paredzēts, lai izveidotu uz nākotni orientētu tautsaimniecību, kā pamatā ir zināšanas un inovācija. Minētais mērķis ir sasniedzams tikai tad, ja palielina ieguldījumus cilvēkresursos, nodrošinot labāku izglītību un uzlabojot prasmes. Tādēļ reģionālajā vai vietējā darba tirgū ir jāveic efektīvi un mērķtiecīgi ieguldījumi, kas ļauj jau iepriekš paredzēt straujā ekonomikas un sabiedrības pārstrukturēšanas procesa radītās problēmas.

23. Lai paplašinātu un palielinātu cilvēkresursos veicamo ieguldījumu apjomu, kā arī izglītību un apmācību pielāgotu jaunajām, ar kvalifikāciju saistītajām prasībām, kas rodas pārstrukturēšanas procesa rezultātā, ir nepieciešami papildu izdevumi, kuri ar atbilstīgu mehānismu starpniecību jāsedz gan uzņēmumiem, gan valsts iestādēm un fiziskām personām. Īpaši jāatbalsta visaptverošas izglītības stratēģijas, ar kuru palīdzību darbinieki iegūst kvalifikāciju un prasmes, kas nepieciešamas uz zināšanām un inovāciju balstītā tautsaimniecībā. Lai minētie procesi noritētu efektīvi, būtiska ir reģionu un pilsētu pieredzes apmaiņa un sadarbība izglītības un apmācības jomā.

24. Iepriekš minētie piemēri liecina, ka pasākumi saistībā ar ieguldījumiem cilvēkresursos ir ļoti svarīgi pilsētu un lauku apvidu pārstrukturēšanas procesos un to attīstības atjaunošanā. Minētie pasākumi ir galvenais pārstrukturēšanas procesos vietējā līmenī iesaistīto organizāciju uzdevums. Problēmas saistībā ar profesionālo un ekonomikas mobilitāti, kā arī nepieciešamība vietējā līmeņa darba tirgū nodrošināt piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvaru būtiski ietekmē īstenoto pārstrukturēšanas procesu efektivitāti. Lai veicinātu to personu mobilitāti, kas meklē darbu un kam draud bezdarbs, jo īpaši darba ņēmēju ar zemu kvalifikāciju mobilitāti, jāsniedz individuāla palīdzība darba meklējumos, jāpiedāvā darba prakse un apmācība, kura iepriekš minēto personu prasmes ļauj pielāgot vietējā darba tirgus prasībām. Lielā mērā tas attiecas uz jauniešiem, jo viņiem ir grūtības atrast darba vietu.

25. Pasākumi, kuru pamatā ir principi, kas izriet no ES programmas "Jaunatne", kas paredzēta, lai sniegtu konsultācijas attiecībā uz profesijas izvēli, palīdzētu pabeigt mācības, piedāvātu atbilstīgus apmācības kursus, var atvieglot pāreju no izglītības uz darba dzīvi pārstrukturēšanas procesa skartajos rajonos.

26. Ar minēto pasākumu palīdzību jāspēj nepieļaut nepareizu attīstību pilsētās un laukos, piemēram, iedzīvotāju skaita samazināšanos laukos. Iedzīvotāju skaita samazināšanās ir nevēlama ne tikai tādēļ, ka tās rezultātā var tikt traucēta lauku kopienu funkcionēšana, zaudētas kultūras vērtības, tradīcijas, vietējās īpatnības, bet arī izjaukta hidrogeoloģiskais līdzsvars. Minētos procesus visefektīvāk var apturēt ar tādu pasākumu palīdzību, kuriem izmantoti līdzekļi no ERAF (Eiropas Reģionālās attīstības fonda), ESF (Eiropas Sociālā fonda) un ELFLA (Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai) programmām. Visaptveroša pieeja attiecībā uz lauku apvidu pārstrukturēšanu nodrošina (tai būtu jānodrošina) minimālās iespējas izmantot vispārējās nozīmes pakalpojumus, lai varētu piesaistīt uzņēmumus un kvalificētus darbiniekus, kā arī apturēt iedzīvotāju skaita samazināšanos. Turklāt ERAF, ESF un ELFLA finansējums noteikti būtu jāizmanto, lai atbalstītu novatorisku darbību, nevis pasākumus pašreizējās situācijas saglabāšanai.

27. Lai risinātu neatliekamas problēmas, ko var izraisīt pārstrukturēšana, viens no svarīgākajiem instrumentiem ir Globalizācijas pielāgošanas fonds, kuram pateicoties var piedāvāt īstermiņa palīdzību tiem reģioniem, ko ietekmējusi globalizācijas rezultātā notikusi saimnieciskās darbības pārvietošana. Reģionu komiteja ir atzinīgi novērtējusi minētā instrumenta izveidi un ieteikusi palielināt tam paredzēto līdzekļu apjomu līdz vienam miljardam euro gadā. Reģionu komiteja cer saņemt pirmo gada ziņojumu par Globalizācijas pielāgošanas fonda darbības rezultātiem 2007. gadā (ziņojums tiks publicēts 2008. gadā), lai rūpīgi analizētu, vai Regulas (EK) Nr. 1927/2006 2. pantā minētie fonda līdzekļu piešķiršanas kritēriji nodrošina atbilstīgu fonda darbību, un ir gatava turpmāk iesaistīties debatēs par minēto kritēriju iespējamo pārskatīšanu.

28. Pārstrukturēšanas rezultātā daudzi reģioni kļūst aizvien vairāk atkarīgi no tūrisma. Šajā sakarā integrēta pieeja, kas paredz dabas resursu un kultūras mantojuma izmantošanu, ir virzīta uz kvalitātes nodrošināšanu, lai būtu apmierināti pirmām kārtām patērētāji. Lai minētie procesi noritētu veiksmīgi, pirmām kārtām ir jāattīsta saziņa, savienojot pārstrukturēšanas procesa skartos reģionus ar galvenajiem valstu un Eiropas tīkliem, kā arī izmantojot jaunās tehnoloģijas, tajā skaitā platjoslas tīmekļa savienojumus, lai nodrošinātu saziņu vārda plašākajā nozīmē, un jāveicina atbilstīgi izglītības un apmācības pasākumi.

29. Šajos procesos kā galvenie instrumenti būtu jāizmanto tieši kultūras bagātība un dabas resursi. Dažreiz pārstrukturē-

šanas procesa skartajos reģionos, jo īpaši perifēros reģionos ar zemu apdzīvotības blīvumu, tie ir lielākā vērtība. Pateicoties tiem, tūrisms var dinamiski attīstīties un radīt sviras efektu vietējā attīstībā.

30. Aptuveni 60 % ES iedzīvotāju dzīvo pilsētu teritorijās, kur iedzīvotāju skaits pārsniedz 50 000 cilvēku. Lielākā daļa darba vietu, uzņēmumu, augstākās izglītības iestāžu un citu mūsu sociāli ekonomiskās dzīves iestāžu atrodas pilsētās un piepilsētu rajonos, kas piedāvā iespējas, bet slēpj arī draudus. Eiropas pilsētās veiktie pārstrukturēšanas procesi attiecas ne tikai uz tautsaimniecisko darbību, bet arī uz pilsētu teritoriju atjaunošanu visplašākajā nozīmē.

31. Pieredze liecina, ka tikai visaptveroši ekonomikas, sociālo un teritorijas plānošanas problēmu risinājumi rada rezultātus, kas attaisno iedzīvotāju un pilsētas pašvaldības iestāžu cerības un kuras akceptē Eiropas Savienība. Pilsētu teritorijās ir vieglāk atrast partnerus pārstrukturēšanas procesu veikšanai, tomēr pārstrukturēšanas procesa veiksmīgu iznākumu var nodrošināt tikai, saglabājot publiskā un privātā, kā arī trešā sektora partnerību un izmantojot dažādus finanšu avotus.

32. Pilsētas, kurām reģionos ir vadošā loma vai nu to lieluma ziņā vai vēsturiski, pārstrukturēšanas procesu ietvaros ir pieņēmušas atjaunošanas stratēģijas, kas veicina reģiona attīstību. Pateicoties šo pilsētu pozīcijai, tagad ir iespējams atbalstīt pārstrukturēšanas procesus visā reģionā gan ar tiešas partnerības, gan ar attiecīgajā pilsētā esošo organizāciju starpniecību.

33. Pateicoties pasākumiem, kas paredzēti konkurētspējas palielināšanai, uzņēmējdarbības un inovācijas veicināšanai, kā arī pakalpojumu pilnveidošanai, ir izdevies noturēt un piesaistīt augsti kvalificētus darbiniekus. Tā rezultātā lielā mērā ir uzlabota iedzīvotājiem paredzēto pakalpojumu kvalitāte un piedāvājums. Pilsētas teritoriju atbilstīga plānošana, projektēšana un uzturēšana ir ļāvusi samazināt kriminālnoziedzumu skaitu pilsētās un tādējādi ielas, parki un spēļu laukumi ir kļuvuši pievilcīgāki iedzīvotājiem. Lai pārstrukturēšanas process būtu efektīvs, svarīgs faktors ir ļoti kvalitatīva pilsētvide, kas nodrošina pievilcīgu darba un dzīves apstākļus, kā arī izdevīgus nosacījumus ieguldījumiem.

34. Pieredze liecina, ka tās pilsētas, kuras izvēlējušās klasteru veidošanas stratēģiju, spēja būtiski palielināt savu konkurētspēju. Attiecības starp pilsētu un lauku teritorijām jāuztur atbilstīgā līmenī, radot vienlīdzīgus attīstības iespējas, tādējādi samazinot atšķirības starp pilsētu un lauku rajoniem.

35. Atšķirīgi pārstrukturēšanas procesu īstenošanas paņēmieni teritoriālajā aspektā jāuzrauga tīkliem, kuros ir apvienojušies reģioni ar līdzīgām pārstrukturēšanas pazīmēm (perifēro reģionu tīkls, kalnu reģionu tīkls).

36. Tāpat ir svarīgi nodrošināt finanšu resursu labāku pieejamību uzņēmumiem, kā arī pārstrukturēšanas procesā iesaistītajiem partneriem. Bez subsīdijām un pieejamajiem ES fondiem jābūt iespējai izmantot arī tādus instrumentus kā banku garantijas, savstarpējas garantijas, aizdevumi un mikrokredīti. Liela nozīme šajā sakarā var būt Eiropas Investīciju bankai un Eiropas Investīciju fondam.

37. Nepastāv vienots pārstrukturēšanas modelis, kas pilnībā garantē procesa veiksmīgu iznākumu. Neraugoties uz pārstrukturēšanas procesu dažādību, var noteikt zināmas pazīmes, kas ir raksturīgas veiksmīgi noritējušiem procesiem:

- pastāvīga ekonomikas norišu uzraudzība, lai pēc iespējas agrāk paredzētu pārstrukturēšanas procesus,
- paredzēšana nav jāsaprot tikai kā priekšstata veidošana un prognozēšana, bet, pamatojoties uz to, jāizstrādā iespējamie plāni, lai sagatavotos to īstenošanai,
- sociālā un pilsoniskā dialoga organizēšana, tajā skaitā informācijas apmaiņa starp pārstrukturēšanas procesā iesaistītajām pusēm,
- struktūras, kas apvieno augstākās mācību iestādes, zinātniski pētnieciskās iestādes, rūpniecību un visu līmeņu administrācijas iestādes,
- ļoti kvalitatīvas un viegli pieejamas izglītības un apmācības struktūras,
- regulārs un publisks īstenoto pasākumu kvalitātes, efektivitātes un rezultātu novērtējums,
- atšķirīgi pārstrukturēšanas procesu finansēšanas avoti, kas ir pieejami visiem minētajos procesos iesaistītajiem dalībniekiem, lai tādējādi sekmētu efektīvāku rīcību,
- reģiona vai pilsētas spēja ieviest tādu teritoriālo politiku, kas tautsaimniecības dalībniekiem ļauj arī turpmāk ražot produktus, radīt pakalpojumus un tos piedāvāt,
- vietējās kopienas apzināšanās, ka nepieciešamas nepārtrauktas pārmaiņas, kurās izpaužas reģionālā vai vietējā identitāte. Tādējādi tiek nodrošināta visaptveroša pieeja attiecībā uz ilgtspējīgu attīstību ekonomiskajā, sociālajā un ekoloģiskajā aspektā un radīts papildu faktors jaunu ieguldījumu piesaistīšanai,
- vietējo un reģionālo pašvaldību īpaši proaktīva attieksme, kuras pamatā ir vadības prasmes un konkurences un finansējuma jomā pieejamie instrumenti,
- vietējām prasībām atbilstošs vispārējs projekts, kas ietver dažādus aspektus un kā pamatā ir katra atsevišķa gadījuma izpēte, proti, ekonomikas attīstība, izglītība, sociālā integrācija, kultūra, teritorijas plānošana u.c.

#### *Reģionu Komitejas ieteikumi*

38. Svarīgi, lai pilsētās un reģionos notiekošos pārstrukturēšanas procesus Eiropas Komisija atzītu par mūsu sociāli ekonomiskās dzīves pastāvīgu parādību.

39. Komiteja aicina vietējās un reģionālās pašvaldības savās teritorijās veikt pasākumu iepriekšējo plānošanu, tostarp ekonomikas tendenču uzraudzību un atbalstu uzņēmumiem, to darbību iekļaujot reģionālajās un vietējās stratēģijās, pamatojoties uz plašiem pilsētu un reģionu kopīgiem projektiem.

40. Šajā sakarā Komiteja iesaka visā Eiropas Savienības teritorijā pastāvīgi veikt minēto procesu uzraudzību, ko īsteno neatkarīgas, procesos iesaistītas pārstāvju struktūrvienības, kas gan ģeogrāfiskajā, gan tematiskajā ziņā aptvertu uzņēmumus, sociālos partnerus, kā arī vietējo un reģionālo pašvaldību iedzīvotājus. Minētajā sistēmā būtu jāņem vērā analīze par sociāli ekonomiskām pārmaiņām valsts, reģionālajā un vietējā līmenī, tajā skaitā lauku reģionos, perifēros un kalnu reģionos, kā arī jāizpēta ekonomikas turpmākās tendences darba tirgū.

41. Komiteja iesaka publicēt saistībā ar pārstrukturēšanas procesiem gūtās labas prakses piemērus, lai tos izmantotu citos Eiropas Savienības reģionos un pilsētās. Minētajās publikācijās piemēri būtu jāsaprupē pēc reģioniem, kuriem ir līdzīgas pārstrukturēšanas pazīmes (lauku reģioni, perifērie reģioni, reģioni, kuros ir attīstīta smagā rūpniecība, kalnrūpniecība un vieglā rūpniecība, tekstilrūpniecība, kā arī pilsētu teritorijas).

42. Eiropas Savienībai un dalībvalstīm ar finanšu instrumentu palīdzību būtu jāsekmē administratīvo iestāžu, ekonomikas dalībnieku un sociālo partneru partnerību veidošana vietējā un reģionālā līmenī un tādējādi jāveicina sadarbība vietējā līmeņa attīstībai globalizētā pasaulē. Tas lielā mērā atvieglos pārstrukturēšanas procesu paredzēšanu.

43. Reģionu komiteja aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstis pievērst īpašu uzmanību ES finansēšanas mehānismu, jo īpaši ESF, elastībai, lai nodrošinātu finanšu līdzekļu ātru pieejamību negaidītās un neparedzētās situācijās. Minētajos gadījumos nekavējoties ir nepieciešams finansējums "biznesa inkubatoriem", darbā pieņemšanas pasākumiem, kā arī lai sniegtu atbalstu un konsultācijas jaundibinātiem uzņēmumiem un veiktu mērķtiecīgu apmācību. Pārstrukturēšanas dēļ darbu vietu zaudējušo darbinieku iespējas pirmajos trīs mēnešos atrast jaunu darbu vietu ir vislielākās, bet pēc tam tās ievērojami samazinās. Dažādu ES līmeņa instrumentu piemērošanas mehānismos būtu jāņem vērā šādas atbildes reakcijas nepieciešamība. Pasākumos ātrai atbildes reakcijai uz problēmām, kas var rasties pārstrukturēšanas dēļ, būtu jāiekļauj arī palīdzība attiecīgo personu neatliekamo sociālo vajadzību segšanai (mājoklis, veselības aprūpe, konsultācijas u.c.). Cilvēkiem, ko skāruši pārstrukturēšanas procesi, ir nepieciešama sociālā palīdzība, lai ļautu viņiem sākt jaunu darbību un pielāgoties pārstrukturēšanai.

44. Komiteja ierosina pārstrukturēšanas procesos izmantot to, ka reģions vai pilsēta atrodas pie robežas, un aicina novērst visus ar procedūrām saistītos šķēršļus, kas kavē darbaspēka un kapitāla plūsmu un tādējādi apgrūtina pārstrukturēšanas procesu.

45. Komiteja iesaka Eiropas Komisijai, izmantojot ES struktūrfondu iespējas, izstrādāt saskaņotu koncepciju, kas ļautu ES fondu līdzekļus piešķirt pārstrukturēšanas procesiem un tādējādi risināt arī ekonomikas un sociālās problēmas, un tajā pašā laikā īstenot ES politiku.

46. Komiteja aicina dalībvalstis novērst tiesiskos šķēršļus un citus ierobežojumus, kas traucē publiskā un privātā sektora partnerību (PPP) izveidi, kuras ļauj aktīvi un efektīvi atbalstīt pārstrukturēšanas procesus.

47. Komiteja aicina Eiropas Komisiju un citas iestādes, kuras līdzfinansē pārstrukturēšanas procesus, pastiprināt uzraudzību, lai piešķirtie līdzekļi tiktu efektīvi izmantoti, jo īpaši tā saukto programmatisko projektu gadījumā, ko finansē no ESF līdzekļiem.

48. Komiteja aicina Eiropas Savienību pašreizējā ES politikā un jaunu politikas jomu izstrādē ņemt vērā ar pārstrukturēšanas procesiem saistītos aspektus, sākot ar procesa paredzēšanu līdz tā pabeigšanai.

49. Komiteja aicina dalībvalstis izmantot finanšu instrumentus, kas nav pretrunā ES tiesību aktiem un paredzēti

pārstrukturēšanas procesā iesaistītajiem uzņēmumiem, jo īpaši perifēros reģionos, kur pastāv kultūras mantojuma vai vietējās vai teritoriālās identitātes zaudēšanas risks, un kur pārstrukturēšana skar MVU, kuriem ir īpaši grūti īstenot minēto procesu.

50. Cer, ka Komisija konsultēsies ar RK, kad 2007./2008. gadā tiks pārskatītas Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, jo 2009. gada oktobrī beidzas to piemērošanas laiks.

51. Komiteja iesaka dalībvalstīm un visiem pārstrukturēšanas procesā iesaistītajiem uzņēmumiem rūpēties par vietējo tradīciju un kultūras saglabāšanu, jo tām var būt arī ļoti liela nozīme pašreizējos vai turpmākajos pārstrukturēšanas procesos.

52. Lai paredzētu pārstrukturēšanas procesus un popularizētu labas prakses piemērus saistībā ar reģionu un pilsētu pielāgošanos globalizācijas radītajām izmaiņām, Komiteja iesaka izmantot jauno Eiropas Komisijas iniciatīvu "Reģioni ekonomiskām pārmaiņām", kā arī pilsētu un reģionu tīklus, kas veidojas, pamatojoties uz minēto iniciatīvu, un kuru izveidi līdzfinansē no Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļiem.

53. Komiteja iesaka Komisijai īpašu uzmanību pievērst tam, kā tiek īstenotas reģionālās iniciatīvas uzņēmumu pārvietošanas gadījumā.

Briselē, 2007. gada 11. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

## I. PIELIKUMS

**Īss kopsavilkums par pilsētās un reģionos notikušās pārstrukturēšanas piemēriem**

Tas, kas pagājušā gadsimta 70.-80. gados šķita pārejoša pielāgošanās krīze, kļuva par periodisku parādību mūsdienu Eiropas sociāli ekonomiskajā dzīvē. Minētā parādība radīja nepieciešamību pēc nepārtrauktas uzņēmumu un to vides pielāgošanas mainīgajām tirgus prasībām, proti, tā kļuva par pastāvīgu pārstrukturēšanas procesu. Lai pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma izstrādātu atzinumu par ES reģionos un pilsētās notiekošajiem pārstrukturēšanas procesiem, tika analizēta informācija, ko Komiteja saņēma saistībā ar minēto procesu norisi un kas atrodama daudzos citos dokumentos. Šajā atzinumā ir iekļauti secinājumi un ieteikumi.

**Skotija (Apvienotā Karaliste) — Labas konkurētspējas pasaules tirgū piemērs**

No 2002. gada līdz 2006. gadam rūpniecībā nodarbināto skaits samazinājās no 276 000 līdz 227 000, bet eksporta produkcija tajā pašā laikposmā samazinājās par 36 %. Lielākā daļa uzņēmumu savu ražošanu pārcēla uz jaunajām ES dalībvalstīm vai Īndiju un Ķīnu. Pašlaik Skotijas ekonomikas attīstības plāns (*FEDS — Framework for Economic Development in Scotland*) ir virzīts uz produktivitātes un konkurētspējas nodrošināšanu pasaules tirgū. Ar programmu "Partnerattiecības pastāvīgas nodarbinātības nodrošināšanai" (*PACE — Partnership Action for Continued Employment*) Skotijas varas iestādes izstrādāja iniciatīvu, kas deva iespēju visiem publiskā un privātā sektora dalībniekiem aktīvi iesaistīties, lai nepieļautu darbinieku masveida atlaišanu. Pārstrukturēšana būtiski ietekmēja Skotijas darba tirgu, jo īpaši rūpniecības jomā. Tomēr nodarbinātības līmeņa paaugstināšanās pakalpojumu jomā un ar uzņēmējdarbību saistītās jomās veicināja to, ka Skotijā ir viens no visaugstākajiem nodarbinātības rādītājiem ES, bet bezdarba līmenis ir viszemākais pēdējo 30 gadu laikā. Turklāt Skotijas tautsaimniecība gūst labumu no globalizācijas procesa. Skotijas bankas ir paplašinājušas savu darbību ārzemēs, tādējādi nostiprinot savu pozīciju konkurentu vidū.

**Basku zeme (Spānija) — Reģiona un tā pilsētu pārstrukturēšana**

Pagājušā gadsimta 80. gados rūpniecība, kas balstījās uz trīs nozarēm (kuģubūvi, metalurģisko rūpniecību un smago rūpniecību), sāka panīkt. Basku zemes valdība, darba devēji un arodbiedrības nolēma pārstrukturēt un modernizēt minētās rūpniecības nozares. Tika izveidoti deviņi klasteri, kuri nodrošināja 45 % no Basku zemes IKP. Līdz šim brīdim tie ir reģiona ekonomikas dzinējspēks. Pēc aptuveni 20 gadus ilga pārstrukturēšanas procesa Basku zeme IKP ziņā ieņem trešo vietu Eiropā aiz reģioniem, kas atrodas tādās valstīs kā Luksemburga un Īrija. Bezdarbs, kura līmenis 1990. gadā bija 25 %, pašlaik ir 4,5 %. Liela daļa kapitāla ir ieguldīta jauninājumu jomā, 66 % no ieguldījumiem veido privātie līdzekļi (vidējais rādītājs Spānijā ir 48 %, bet ES — 54 %). Līdzās pārstrukturēšanas procesam notika reģiona pilsētu, tajā skaitā galvaspilsētas Bilbao, attīstības uzlabošana. Minētā procesa īstenošanā svarīga nozīme bija kultūrai un vietējai identitātei, jo tās veicināja lielāku sabiedrības atbalstu pašam procesam.

**Krēta (Grieķija) — No lauksaimniecības uz tūrisma pakalpojumiem**

Krētā no valsts un ES līdzekļiem finansētās pārstrukturēšanas pamatā ir uzņēmumu un pētniecības centru sadarbība (Krētas Universitāte, Hēraklijas Pētniecības centrs), un tā ir paredzēta darba ņēmēju pāriešanai no lauksaimniecības nozares uz pakalpojumu nozari. Minētais mērķis ir sasniegts tikai daļēji. Tā galvenais iemesls bija pasākumu sagatavošana, pamatojoties uz vertikālu struktūru un lejupēju pieeju. Tika atbalstīti jau tā spēcīgi reģioni un novārtā atstāti perifērie reģioni, kas atrodas salas vidusdaļā, tādējādi palielinājās atšķirības starp apakšreģioniem un netika veicināta konkurētspēja.

**Tavira (Portugāle)**

Pārstrukturēšanas pamatā ir attīstības atjaunošana, lai pilnveidotu tūrisma pakalpojumus un palielinātu ieguldījumu apjomu šajā nozarē, tādējādi bija iespējams finansēt vēsturiskā un arhitektoniskā mantojuma aizsardzību, un tas savukārt piesaista tūristus un privāto kapitālu. Minēto procesu finansēja no šādu fondu līdzekļiem: *PIPER*, *URBCOM*, *INTERREG* un *PROALGARVE*.

**Austrijas reģioni**

Pārstrukturēšana izpaužas kā pāreja no ekonomikas, kā pamatā ir viena nozare, uz daudzšķautņainu rūpniecības struktūru, kā arī pētniecības un izstrādes (P+I) projekti, pāreja uz tūrisma nozari un ar uzņēmējdarbību saistītiem pakalpojumiem. Paraleli minētajam procesam tiek pastāvīgi uzlabots izglītības un profesionālās apmācības piedāvājums.

**Portu (Portugāle)**

Nesen uzsāktā pārstrukturēšana bija nepieciešama tādēļ, ka virkne administratīvo iestāžu un uzņēmumu no pilsētas pārcēlās uz galvaspilsētu, dzimstības līmenis pazeminājās un tradicionālās tirdzniecības apjoms samazinājās lielveikalu dēļ. Pārstrukturēšanas mērķis ir pilsētas centra attīstības atjaunošana, pakalpojumu uzlabošana kultūras jomā un dzīvojamā fonda atjaunošana pilsētā. Iniciatīva "PortoVivo" tika izstrādāta 2004. gadā un paredzēta, lai pilsētai piesaistītu privātos ieguldījumus. Šis vērienīgais pārstrukturēšanas un atjaunošanas projekts ir paredzēts 20 gadiem. Tajā pašā laikā ir plānots izremontēt vairāk nekā 5 000 ēku, tādējādi dodot iespēju saglabāt vērtīgu vēsturisko un kultūras mantojumu un paplašināt pakalpojumu nozari, radot jaunus darba vietas.

**Libereca (Čehijas Republika)**

Politiskās sistēmas izmaiņu dēļ radies pārstrukturēšanas process ir paredzēts, lai tautsaimniecību tuvinātu ES standartiem. Tam nepieciešamie finanšu līdzekļi tiek piešķirti galvenokārt no valsts un reģionu budžeta, kā arī ES fondiem. Ar pārstrukturēšanas palīdzību tiek atbalstīti MVU un PPP izveide. Galvenās problēmas ir valsts budžeta parāds un stāvoklis.

**Vroclava (Polija)**

Pilsētā pēdējo 17 gadu laikā ir mainījies gan ekonomikas stāvoklis, gan arī pilsētas izskats. Pateicoties pilsētas centra un atsevišķu pilsētas daļu atjaunošanai, tika piesaistīti privātie ieguldītāji. Tika uzbūvētas viesnīcas un restorāni. Pateicoties pilsētas vadības atvērtajai politikai, sadarbībai ar partnerpilsētām, reģionālajām pašvaldībām un valsts valdību, pilsētas sadarbībai ar tuvējām pašvaldībām, pilsētas apkārtnē izveidojās jaunas rūpniecības nozares. Tika izveidots Vroclavas Tehnoloģiju parks, pilsētas mācību iestādes un uzņēmumi ierosināja daudzas iniciatīvas P+I jomā. Tajā pašā laikā bezdarbs samazinājās no 18 % līdz 6 %, tomēr procesa negatīvās sekas ir izmaksu paaugstināšanās pilsētā, piemēram, nekustamā īpašuma cenas ir palielinājušās par 400 %.

---

**Reģionu komitejas atzinums “Tiesību aktu labākas izstrādes pasākumu kopums 2005. un 2006. gadā”**

(2007/C 305/08)

**REĢIONU KOMITEJA**

- uzskata, ka ir jāpastiprina Eiropas Savienības, dalībvalstu un reģionālo un vietējo pašvaldību darbība, izmantojot patiesu partnerību, to padarot efektīvāku Eiropas saimniecisko, sociālo, vides un demokrātijas problēmas risināšanā un ievērojot dažādu varas līmeņu pilnvaras;
- uzskata, ka normatīvās vides uzlabošana, *acquis communautaire* vienkāršošana, subsidiaritātes un proporcionalitātes principa piemērošana, kā arī konsultāciju un ietekmes novērtējuma metožu nostiprināšana ir prioritāte, lai Eiropas Savienībā sekmētu patiesu vairāklīmeņu pārvaldību;
- pauž nožēlu par to, ka paketē “Tiesību aktu labāka izstrāde” ir maz atsauču uz vietējo un reģionālo dimensiju, kaut gan 2001. gadā pieņemtajā Baltajā grāmatā par Eiropas pārvaldību uzsvēta nepieciešamība izveidot labāku dažādu varas līmeņu partnerību, jo vietējās un reģionālās pašvaldības plaši piemēro — vai atbilstīgi savām pilnvarām transponē — Kopienas tiesību aktus;
- vēlas, lai pašreizējās SVK ietvaros attiecībā uz iestādēm tiktu saglabāti Līgumā par Konstitūciju Eiropai paredzētie noteikumi par vietējām un reģionālajām pašvaldībām un Reģionu komiteju, jo īpaši attiecībā uz subsidiaritātes un proporcionalitātes principu definīciju, piemērošanu un uzraudzību;
- piekrīt, ka Komisijai, valstu un reģionālajiem parlamentiem pēc iespējas ātrāk jāizveido subsidiaritātes principa uzraudzības sistēma, kas nodrošinātu ES tiesību aktu priekšlikumu rūpīgu izpēti likumdošanas procesa agrīnā posmā;
- uzstāj uz Reģionu komitejas pastiprinātu iesaisti galveno Kopienas politiku teritoriālās ietekmes novērtēšanā un piedāvā Eiropas Komisijai savas zināšanas un pieredzi, lai sniegtu ieguldījumu ietekmes analīzes izstrādē attiecībā uz visiem tiesību aktu priekšlikumiem ar ievērojamu teritoriālu ietekmi;
- vēlas, lai iniciatīvā “Tiesību aktu labāka izstrāde” tiktu iekļauti atbilstoši informācijas un komunikācijas pasākumi attiecībā uz Kopienas tiesību aktu īstenotājiem — un konkrēti, lielā vairumā gadījumu vietējām un reģionālajām pašvaldībām — un attiecībā uz Kopienas tiesību aktu izmantotājiem, proti, ES iedzīvotājiem;

**Atsauces dokumenti**

Ziņojums "Tiesību aktu labāka izstrāde 2005. gadā"

COM(2006) 289 galīgā redakcija; SEC(2006) 289

Labāka regulējuma Eiropas Savienībā stratēģisks pārskats

COM(2006) 689 galīgā redakcija

Komisijas darba dokuments: Pirmais progressa ziņojums par normatīvās vides vienkāršošanas stratēģiju

COM(2006) 690 galīgā redakcija

Komisijas darba dokuments: Administratīvo izmaksu novērtēšana un administratīvā sloga samazināšana Eiropas Savienībā

COM(2006) 691 galīgā redakcija

Rīcības programma administratīvā sloga samazināšanai Eiropas Savienībā

COM(2007) 23 galīgā redakcija; SEC(2007) 84; SEC(2007) 85

Ziņojums "Tiesību aktu labāka izstrāde 2006. gadā"

COM(2007) 286 galīgā redakcija; SEC(2007) 737

**Ziņotājs:** Flandrijas parlamenta loceklis VAN DEN BRANDE kgs (BE/PPE)

**Ieteikumi politikas jomā**

## REGIONU KOMITEJA

## Vispārēji ieteikumi

1. uzskata, ka ir jāpastiprina Eiropas Savienības, dalībvalstu un reģionālo un vietējo pašvaldību darbība, izmantojot patiesu partnerību, to padarot efektīvāku Eiropas saimniecisko, sociālo, vides un demokrātijas problēmas risināšanā un ievērojot dažādu varas līmeņu pilnvaras;

2. uzskata, ka normatīvās vides uzlabošana, *acquis communautaire* vienkāršošana, subsidiaritātes un proporcionālītātes principa piemērošana, kā arī konsultāciju un ietekmes novērtējuma metožu nostiprināšana ir prioritāte, lai Eiropas Savienībā sekmētu patiesu vairāklīmeņu pārvaldību;

3. uzsver, ka Komisijas uzsāktā tiesību aktu priekšlikumu kodifikācijas un pārstrādes darba ietvaros, "tiesību aktu labāka izstrāde" nedrīkst nozīmēt tikai "mazāk tiesību aktu" un, Komisijai atceļot kādu tiesību aktu, lēmums jāpamato, sniedzot novērtējumu par likumdošanas priekšlikuma efektīvo papildvērtību attiecībā uz Eiropu; aicina Eiropas Komisiju pilnībā īstenot tās Eiropas integrācijas procesa dzinēj spēka lomu un atgādina, ka saskaņots, ilgtermiņa politisks redzējums, kas izpaužas konkrētā politiskā darbībā, ir "tiesību aktu labākas izstrādes" un "labāka tiesiskā regulējuma" priekšnoteikums;

4. atbalsta Eiropas Komisijas apliecinātos labākas tiesību aktu izstrādes centienus, tai atsakoties no tiesību aktu priekšlikumiem ik reizi, kad tas nepieciešams, lai ievērotu subsidiaritātes principu, un aicina Eiropas Komisiju turpināt minēto ievirzi;

5. pauž nožēlu par to, ka paketē "Tiesību aktu labāka izstrāde" ir maz atsauču uz vietējo un reģionālo dimensiju, kaut gan 2001. gadā pieņemtajā Baltajā grāmatā par Eiropas pārvaldību uzsvērtā nepieciešamība izveidot labāku dažādu varas līmeņu partnerību, jo vietējās un reģionālās pašvaldības plaši piemēro — vai atbilstīgi savām pilnvarām transponē — Kopienas tiesību aktus, tādēļ tās būtu plašāk jāiesaista iniciatīvā "Tiesību aktu labāka izstrāde", jo īpaši, Komitejai piedaloties dažādās iestāžu sadarbības grupās;

6. vēlas, lai vietējās pašvaldības, reģionālie parlamenti un reģionālās asamblejas atbilstīgi to pilnvarām tiktu iesaistītas Kopienas tiesību aktu izstrādē un formulēšanā nolūkā nostiprināt lēmumu pieņemšanas procesa demokrātisko legimitāti;

7. atbalsta Eiropas Komisijas darba plānā 2007. gadam izvirzīto prioritāti — uzlabot normatīvo vidi nolūkā sekmēt Lisabonas stratēģijas mērķus, tostarp izaugsmes, konkurētspējas, nodarbinātības un ilgtspējīgas attīstības mērķus, tādējādi veicinot Eiropas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu;

8. atzinīgi vērtē ziņojumu "Tiesību aktu labāka izstrāde 2006. gadā", kurā ņemtas vērā Komitejas vēlmes attiecībā uz apspriešanos ar to un tās iesaistīšanu pirmslikumdošanas posmā, jo īpaši saistībā ar subsidiaritātes un proporcionālītātes principu ievērošanu, tai veicot ietekmes novērtējumu, tomēr uzsver nepieciešamību turpmāk pastiprināt centienus attiecībā uz dažādu varas līmeņu darbības koordinēšanu, komunikāciju par Kopienas lēmumu pieņemšanas procesu un Kopienas likumdošanas pasākumu darbības jomu, kā arī to finansiālo un administratīvo ietekmi uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām.

*Subsidiaritātes un proporcionalitātes principu piemērošana*

9. atkārtoti apliecina, ka tā atbalsta subsidiaritātes un proporcionalitātes principu konstitucionālo dimensiju, un uzsver, ka reģionālajām un vietējām pašvaldībām, kā arī Reģionu komitejai apstākļos, kad nav pieņemts Līgums par konstitūciju Eiropai, ir svarīgi nodrošināt, lai pēc iespējas ātrāk tiktu īstenoti protokoli vai to daļas, kas attiecas uz valstu parlamentu lomu ES un uz subsidiaritātes un proporcionalitātes principu piemērošanu;

10. vēlas, lai pašreizējās SVK ietvaros attiecībā uz iestādēm tiktu saglabāti Līgumā par konstitūciju Eiropai paredzētie noteikumi par vietējām un reģionālajām pašvaldībām un Reģionu komiteju, jo īpaši attiecībā uz abu minēto principu definīciju, piemērošanu un uzraudzību;

11. uzsver, ka atbilstīgi pašreizējam līgumam subsidiaritātes un proporcionalitātes principi nodrošina pārvaldību vairākos līmeņos, tādējādi paredzot kopīgu atbildību par to piemērošanas īstenošanu, un tādēļ Eiropas Savienībā nepieciešams iedibināt patiesu subsidiaritātes kultūru;

12. atzinīgi vērtē 2007. gada 25. marta Berlīnes deklarāciju, kas pieņemta sakarā ar Romas līgumu parakstīšanas 50. gadadienu un kurā ir uzsvērtā nepieciešamība sadalīt uzdevumus, lai tos veiktu Eiropas Savienība, dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības, tādējādi atzīstot daudzlīmeņu pārvaldību;

13. aicina pārējās Eiropas iestādes visos likumdošanas procesa posmos regulāri un sistemātiski ņemt vērā subsidiaritātes un proporcionalitātes principa vietējo un reģionālo dimensiju;

14. šajā sakarā vēlas dalīties savā pieredzē, jo īpaši, izmantojot subsidiaritātes uzraudzības tīklu un pamatojoties uz divās līdz šim veiktajās eksperimentālajās pārbaudēs gūtajiem secinājumiem un novērtējumiem;

15. pārliecināti aicina reģionālos parlamentus izveidot parlamentārās komisijas, kuru uzdevums būtu nodrošināt subsidiaritātes principa piemērošanas kontroli un kuras tādējādi būtu minētā tīkla privilīģēti partneri;

16. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu tieši informēt valstu parlamentus par jebkuru jaunu tiesību aktu priekšlikumu un konsultāciju dokumentu un aicināt tos izteikt piezīmes, lai uzlabotu rīcībpolitiku izstrādes procesu, jo īpaši attiecībā uz subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem un attiecīgā priekšlikuma saturu, un prasa, lai šāda prakse tiktu attiecināta arī uz zemāka līmeņa likumdošanas struktūrām saskaņā ar pilnvaru sadalījumu katrā dalībvalstī;

17. iestājas par to, lai dalībvalstīs, kur pilnvaras sadalītas valsts un reģionālajā līmenī, tiktu noslēgta saistoša iekšēja vieno-

šanās par agrā brīdinājuma sistēmas mehānismu saistībā ar subsidiaritātes principa ievērošanas kontroli;

18. prasa Eiropas Komisijai izveidot datorizētu sistēmu, kas ļautu vietējām un reģionālajām pašvaldībām iegūt atbilstošu informāciju visos likumdošanas procesa posmos;

19. piekrīt, ka Komisijai, valstu un reģionālajiem parlamentiem pēc iespējas ātrāk jāizveido subsidiaritātes principa uzraudzības sistēma, kas nodrošinātu ES tiesību aktu priekšlikumu rūpīgu izpēti likumdošanas procesa agrīnā posmā; lai efektīvi izmantotu pastāvošās sinerģijas, uzsver, ka šādas sistēmas izveidei būtu jāparedz nosacījumi attiecībā uz sadarbību ar Komiteju, jo tā ir gatava dalīties pieredzē, ko guvusi ar sava subsidiaritātes uzraudzības tīkla starpniecību.

*Konsultāciju process un strukturētais dialogs*

20. Komiteja — būdama ES vietējo un reģionālo pašvaldību institucionālā pārstāve un Eiropas Komisijas institucionālā partnere — uzsver tās sniegto konsultāciju nozīmi likumdošanas procesā; pastiprinot šādas konsultācijas, palielinās lēmumu pieņemšanas procesa atklātība, tas kļūst iekļaujošāks, operatīvāks un demokrātiskāks, lēmumu pieņemšanā iesaistot Eiropas iedzīvotājiem vistuvāko līmeni;

21. atgādina par saistībām saskaņā ar 2005. gada novembrī parakstīto sadarbības protokolu ar Eiropas Komisiju, kurā paredzēts, ka “atbilstīgi labas pārvaldības principam Komitejai pilnībā jāīsteno savas funkcijas kā saiknei dialogā ar vietējo pašvaldību apvienībām. Komisija nodrošina to, lai Komiteja būtu pilnībā iesaistīta kopīgi organizēto sanāksmju politiskajā sagatavošanā”; Komiteja atzinīgi vērtē to, ka kopš 2004. gada deviņi komisāri piedalās strukturētā dialogā, tāpat kā aptuveni 80 Eiropas un valsts mēroga apvienību, kas pārstāv vietējās un reģionālās pašvaldības;

22. uzskata, ka strukturētais dialogs ar vietējo un reģionālo pašvaldību apvienībām ir līdzeklis, kas jo īpaši būtu izmantojams Eiropas Komisijas likumdošanas plāna sagatavošanas posmā;

23. izvirza vairākus tādus priekšlikumus attiecībā uz turpmākajām debatēm ar strukturētajā dialogā iesaistītajiem partneriem, kuru mērķis ir uzlabot tā nosacījumus un garantēt tā sākotnējos mērķus, kā arī Reģionu komitejas politisko un institucionālo lomu;

— gada laikā piemērotā brīdī rīkot strukturētā dialoga sanāksmi, lai vietējo pašvaldību apvienības un Komisija pirms tās ikgadējās likumdošanas programmas pieņemšanas varētu uzsākt patiesu dialogu par darbības prioritātēm;

- ciešā sadarbībā ar Eiropas un valstu vietējo un reģionālo pašvaldību apvienībām izstrādāt ikgadēju strukturētā dialoga programmu un sanāksmju darba kārtību;
- sadarbībā ar vietējo un reģionālo pašvaldību apvienībām izveidot saskarni ar vietējiem un reģionāliem plašsaziņas līdzekļiem;
- paredzēt iespēju vietējām un reģionālajām pašvaldībām rakstiski iesniegt piezīmes un izvirzīt sev nozīmīgus tematus atbilstoši Eiropas Savienības darba kārtībai, un saņemt attiecīgu atbildi;
- pēc katras sanāksmes darīt pieejamu sanāksmes protokolu, ko sagatavojuši attiecīgie Eiropas Komisijas dienesti;
- pievērst īpašu uzmanību strukturētā dialoga uzraudzības pastiprināšanai, ciešā sadarbībā ar Komiteju un valstu un Eiropas apvienībām, kas pārstāv vietējās un reģionālās pašvaldības, regulāri veicot novērtējumu;

24. vēlas arī, lai Komitejai tiktu piešķirtas lielākas pilnvaras strukturētā dialoga rīkošanā un lai šim procesam tiktu nodrošināta lielāka pārredzamība;

25. atkārtoti vērš uzmanību uz ieteikumiem, ko tā izvirzījusi atzinumā par tematu "Tiesību aktu labāka izstrāde — 2004", norādot, ka ES tiesību aktu izstrādes sākuma posmā ir nepieciešama regulāra apspriešanās ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, un uzskata par būtiski svarīgu nodrošināt šādu konsultāciju efektivitāti un to, ka attiecīgie secinājumi tiek ņemti vērā;

*Kopienas politiku un tiesību aktu labāka transponēšana un piemērošana vietējā un reģionālā līmenī*

26. atgādina, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir lielā mērā atkarīgas no labas vai sliktas Kopienas tiesību aktu transponēšanas valsts līmenī; uzstāj uz labākas valsts līmeņa un teritoriālo pašvaldību savstarpējās saskaņošanas nozīmi;

27. atkārtoti uzsver nepieciešamību partnerības principu īstenot kā Kopienas politiku un tiesību aktu izstrādes, tā arī to īstenošanas posmā;

28. atgādina, ka Eiropas Komisija ir izvirzījusi un attīstījusi priekšlikumu par mērķtiecīgu trīspusēju līgumu un vienošanos parakstīšanu; vēlreiz norāda uz Komitejas priekšlikumu pārskatīt minētos līdzekļus un, pamatojoties uz trīspusējo nolīgumu eksperimentālajā posmā, kas uzsākts pēc Komisijas iniciatīvas, gūto pieredzi, ierosina ieviest Eiropas teritoriālos paketus;

29. uzsver, ka Eiropas teritoriālie paketi, līdzīgi Eiropas teritoriālās sadarbības grupējumiem, ļautu sekmēt teritoriālo vienotību

un politiku ar lielu vietējo ietekmi elastīgumu, pateicoties dažādu pārvaldes līmeņu strukturētai sadarbībai vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmenī, lai īstenotu kopīgi noteiktos mērķus, minēto līdzekli izmantojot brīvprātīgi;

30. uzstāj, ka patiesa partnerība nav iespējama bez katras puses finansiāla ieguldījuma; ierosina, lai, pārdomājot Eiropas teritoriālo līgumu finansēšanu, tiktu ņemta vērā, no vienas puses, un Eiropas līmenī — pašreizējo budžeta apropriāciju attiecīgajās jomās un struktūrfondu iespējamā sinerģija un, no otras puses, — vietējā, reģionālā un valsts līmenī — pieejamo budžeta apropriāciju iespējamā sinerģija, neizveidojot ne papildu Kopienas reģionālās politikas finanšu instrumentu, ne minētā mērķa īstenošanai pieprasot papildu finanšu līdzekļus;

31. uzskata, ka Eiropas teritoriālo līgumu izstrādē un īstenošanā ir nepieciešama Eiropas Komisijas, Padomes, Eiropas Parlamenta un Reģionu komitejas ciešāka sadarbība;

32. apliecina Eiropas Komisijai savu gribu darboties proaktīvi, lai sekmētu Eiropas teritoriālo pakta noslēgšanu un būtu visu iesaistīto dalībnieku uzticams partneris;

33. tomēr pieprasa lielāku Eiropas Komisijas atbalstu vietējo un reģionālo pašvaldību iniciatīvām; turklāt uzstāj uz nepieciešamību vairāk uzmanības pievērst pašreizējiem projektiem, kurus nevajadzētu aizmirst, beidzoties izmēģinājuma posmam.

*Ietekmes novērtējums un administratīvo un finansiālo izdevumu novērtējums*

34. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu izveidot neatkarīgu ietekmes novērtējuma komiteju priekšsēdētāja pārraudzībā, lai nostiprinātu kontroli atbilstoši tās ieteikumam 2004. gada atzinumā par labāku tiesību aktu izstrādi;

35. uzstāj uz Reģionu komitejas pastiprinātu iesaisti galveno Kopienas politiku teritoriālās ietekmes novērtēšanā; uzstāj arī uz to, ka attiecīgi iesaistot reģionālās un vietējās pašvaldības tiesību aktu izstrādē, tām var būt noteicoša nozīme to transponēšanā un ieviešanā;

36. atbalsta kopīgas Kopienas ietekmes analīzes metodes, kā arī kopīgas metodoloģijas ES tiesību aktu izraisīto administratīvo izdevumu novērtēšanai izstrādi; iesaka, lai tāda metodoloģija tiktu pielāgota vietējam un reģionālajam līmenim nolūkā pēc iespējas labāk novērtēt finanšu un administratīvos izdevumus, kas attiecas uz vietējam un reģionālajām pašvaldībām, un vēlas pilnībā līdzdarboties attiecīgā iestāžu sadarbībā;

37. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas izstrādāto rīcības programmu administratīvā sloga samazināšanai Eiropas Savienībā, kā arī Eiropadomes 2007. gada 8. un 9. marta sanāksmē izvirzīto mērķi ES un dalībvalstīm līdz 2012. gadam samazināt administratīvās izmaksas par 25 %; turklāt atkārtoti uzsver, ka jāņem vērā vietējā un reģionālā dimensija, kā arī vietējo un reģionālo pašvaldību loma minētā mērķa īstenošanā;

38. atbilstoši 2005. gada novembra sadarbības līgumam piedāvā Eiropas Komisijai savas zināšanas un pieredzi, lai sniegtu ieguldījumu ietekmes analīzes izstrādē attiecībā uz visiem tiesību aktu priekšlikumiem ar ievērojamu teritoriālu ietekmi;

39. tādēļ uzņemas veikt eksperimentālu pārbaudi Reģionu komitejas Lisabonas stratēģijas pārraudzības platformas ietvaros nolūkā sniegt ieguldījumu, no vienas puses, — un attiecībā uz ES tiesību aktiem izstrādes posmā — konsultāciju ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām sistematizēšanā un, no otras puses, kopīgas metodes noteikšanā, lai izvērtētu minēto tiesību aktu ietekmi uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām; uzskata, ka sakarā ar iepriekš minēto un atbilstoši Komitejas saistībām Lisabonas mērķu sasniegšanā, Komitejai jābūt pārstāvētai pavasara Eiropadomē.

*Kopienas tiesību aktu vienkāršošana, pārredzamība un informācija*

40. atkārtoti pieprasa valstu tiesību aktu vienkāršošanas plānos iekļaut reģionālo aspektu;

41. ir gandarīta par Komisijas iniciatīvu, kuras mērķis ir sekmēt pārredzamību, un tādēļ atgādina — ja ES vēlas patiesi palielināt tās demokrātisko leģitimitāti, tai likumdošanas un lēmumu pieņemšanas procesā plašāk jāiesaista arī vietējie un reģionālie dalībnieki; tādēļ pauž nožēlu par to, ka iniciatīvā nav atsaucies uz vietējo un reģionālo dimensiju, un aicina Komisiju vairāk ņemt vērā minēto aspektu;

42. vēlas, lai iniciatīvā “Tiesību aktu lsbāka izstrāde” tiktu iekļauti atbilstoši informācijas un komunikācijas pasākumi attiecībā uz Kopienas tiesību aktu īstenotājiem — un konkrēti, lielā vairumā gadījumu vietējām un reģionālajām pašvaldībām — un attiecībā uz Kopienas tiesību aktu izmantotājiem, proti, ES iedzīvotājiem; Kopienas tiesību aktus nevar īstenot pareizi, ja attiecīgie iesaistītie dalībnieki tos nesaprot; tādēļ, papildus plašākai iesaistei pirmslikumdošanas procesā, lielākas pūles ir jāvelta informācijas un komunikācijas darbam;

43. šajā sakarā vērš Eiropas Komisijas uzmanību uz nepieciešamību pirms oficiāla Kopienas likumdošanas posma uzsākšanas, tostarp Reģionu Komitejas atzinuma pieprasīšanas, nodrošināt visu Komisijas pieņemto tiesību aktu priekšlikumu tulkojumu visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās;

44. uzsver Komitejas subsidiaritātes pārraudzības tīkla potenciālu kļūt par efektīvu informācijas un komunikācijas līdzekli Kopienas likumdošanas procesa ietvaros.

Briselē, 2007. gada 11. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

**Reģionu komitejas atzinums “Globāla pieeja migrācijai Eiropas Savienības dienvidu jūras robežu reģionos un austrumu un dienvidaustrumu reģionos, kas robežojas ar Eiropas Savienību”**

(2007/C 305/09)

**REĢIONU KOMITEJA**

- uzskata, ka Eiropas migrācijas politika, kā arī Eiropas Savienības ārējo robežu aizsardzība un pārvaldība ir Eiropas Savienības un dalībvalstu kompetencē, un tām jārikojas kopīgi saskaņā ar solidaritātes un savstarpējas uzticēšanās principiem, pilnībā ievērojot cilvēktiesības un Eiropas migrācijas politikas pamatnostādnes;
- uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir tieša un nozīmīga loma tādu jautājumu risināšanā, kas saistīti ar nelegālās migrācijas politiku, gan attiecībā uz nelegālās imigrācijas radīto problēmu risināšanu (ieceļotāju uzņemšana un tās pārvaldība, nelegālā nodarbinātība, noziedzība un drošība pilsētās), gan attiecībā uz vietējo pašvaldību kompetencē esošo pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem (mājokļi, veselības aprūpe, izglītība u.c.);
- iesaka nekavējoties rīkoties tiesību aktu saskaņošanas jomā, lai izbeigtu cilvēku tirdzniecību un likvidētu noziedzīgas organizācijas, kas ar to nodarbojas;
- atzīmē, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga nozīme sadarbības ar līdzīgām iestādēm un sadraudzības programmu veicināšanā un atgādina, ka vietējās un reģionālās pašvaldības nodod savu zinātību un pieredzi decentralizētai sadarbībai. Tas sistemātiski jāiekļauj Eiropas imigrācijas politikas izstrādē;
- aicina Komisiju veicināt un sniegt ieguldījumu praktisku risinājumu izstrādē, lai pastiprinātu dienvidu jūras ārējo robežu pārvaldību un uzlabotu Kopienas, dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību veikspēju kritisku situāciju, piemēram nelegālo imigrantu masveida pieplūduma, risināšanā;
- vienlaikus mudina vietējā un reģionālā līmeņa dalībniekus ar projektu starpniecību izmantot pieejamo finansējumu un uzsver, ka minētajam finansējumam ir jābūt pieejamam bez turpmākas kavēšanās;
- iesaka iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības un jo īpaši to apvienības gan kandidātvalstīs, gan arī partnervalstīs tādos ES īstenotajos pasākumos kā tiesībaizsardzības darbinieku apmācība un mērķsadarbība, kopīgi ar FRONTEX (Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām), par nodarbinātības jautājumu risināšanu atbildīgo darbinieku sociālā aizsardzība un apmācība, cilvēku tirdzniecības upuru rehabilitācija, datu vākšana un migrācijas plūsmu kontrole.

**Atsauces dokumenti**

“Vispārējā pieeja migrācijas jautājumiem un tās attīstība gada laikā: ceļā uz visaptverošu Eiropas migrācijas politiku”

COM(2006) 735 galīgā redakcija

“Eiropas Savienības dienvidu jūras robežu pārvaldības stiprināšana”

COM(2006) 733 galīgā redakcija

Vispārēja pieeja migrācijai un tās piemērošana Austrumu un Dienvidaustrumu reģioniem ES kaimiņos

COM(2007) 247 galīgā redakcija

**Ziņotājs:** Ian MICALLEF kgs (MT/PPE), Gziras vietējās pašvaldības loceklis

**Ieteikumi politikas izstrādei**

## REĢIONU KOMITEJA

*Vispārējie ieteikumi*

1. uzskata, ka Eiropas migrācijas politika, kā arī Eiropas Savienības ārējo robežu aizsardzība un pārvaldība ir attiecīgi Eiropas Savienības un dalībvalstu kompetencē, un tām jārikojas kopīgi saskaņā ar solidaritātes un savstarpējas uzticēšanās principiem, pilnībā ievērojot cilvēktiesības un Eiropas migrācijas politikas pamatnostādnes;

2. atbalsta Eiropas Savienības, kas kopš 1999. gada realizējusi virkni iniciatīvu, centienus, lai izstrādātu visaptverošu Eiropas migrācijas politiku, un mudina Eiropas Komisiju turpināt darbību minētajā virzienā, paverot iespējas ES un trešo valstu ciešākai sadarbībai un koordinācijai; jo īpaši atzinīgi vērtē arī to, ka atkārtoti apstiprināts Eiropadomes 21. un 22. jūnija sanāksmes secinājumos iekļautās politikas kopīgais mērķis;

3. uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir tieša un nozīmīga loma tādu jautājumu risināšanā, kas saistīti ar nelegālās migrācijas politiku, gan attiecībā uz nelegālās imigrācijas radīto problēmu risināšanu (ieceļotāju uzņemšana un tās pārvaldība, nelegālā nodarbinātība, noziedzība un drošība pilsētās), gan attiecībā uz vietējo pašvaldību kompetencē esošo pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem (mājokļi, veselības aprūpe, izglītība u.c.);

4. uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību svarīgo lomu gan, ņemot vērā to pieredzi sadarbībā ar migrācijas plūsmu izcelsmes valstīm, gan arī pašvaldību veiktos imigrantu integrācijas pasākumus, jo īpaši attiecībā uz veselības aprūpi, mājokļiem, izglītību un nodarbinātību;

5. aicina Komisiju sadarbībā ar valstu, vietējā un reģionālā līmeņa pārvaldes iestādēm uzsākt sabiedrības informēšanas kampaņas par legālās imigrācijas politiku un tās pozitīvo ietekmi nolūkā kļiedēt sabiedrības bažas; paralēli aicina Komisiju atbal-

stīt izcelsmes valstis, īstenojot izstrādātās kampaņas, kas paredzētas sabiedrības informēšanas līmeņa un zināšanu paplašināšanai par legālās migrācijas iespējām, kā arī lai uzsvērtu nelegālās imigrācijas riskus;

6. uzstāj, lai EK ierosinātu mehānismus, kas turpmāk nodrošinātu nelegālo imigrantu saskaņotu legalizēšanas procesu kā daļi no kopējas imigrācijas un patvēruma sistēmas; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu 2007. gadā uzsākt pētījumu par imigrācijas legalizēšanas praksi un ietekmi dalībvalstīs un tajās reģionālajās un vietējās pašvaldībās, uz kurām minētā legalizācija attiecas visvairāk;

7. atbalsta Komisijas priekšlikumu par to, ka gadījumā, ja dalībvalstīm attiecīgajā reģionā nākas saskarties ar tādām kritiskām situācijām kā migrantu masveida pieplūdums, ir jāuzlabo Krasta patruļu tīkla rīcībasplāns šādu situāciju noregulēšanai;

8. atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta lēmumu ievērojami paliecināt *Frontex* piešķirto budžetu, kā arī Parlamenta apstiprināto ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienību budžetu; iesaka Krasta patruļu tīkla darbībā iekļaut dalībvalstu un citu iesaistīto pušu darba saskaņošanu, ieskaitot saziņu ar ierosinātajiem reģionālajiem signalizācijas centriem pie dienvidu jūras robežām<sup>(1)</sup> un tām reģionālajām pārvaldes iestādēm, ko īpaši ietekmē migrantu pieplūdums;

9. atbalsta priekšlikumu par dalībvalstu pārvaldes iestāžu ekspertu grupas izveidi, ko būtu iespējams īsā laikā nosūtīt uz citām dalībvalstīm, kuras saskaras ar īpašām grūtībām saistībā ar imigrantu uzņemšanu, lai palīdzētu veikt atsevišķu gadījumu tūlītēju sākotnēju novērtējumu migrantu ierašanās vietās, ieskaitot personu identifikāciju; vai nolemjot, kuras personas var nosūtīt atpakaļ uz izcelsmes valsti vai tranzīta valsti, un pēc tam efektīvi risinot atsevišķus gadījumus, ieskaitot imigrantu un bēgļu veselības stāvokļa novērtējumu, kā arī jebkāda veida ar to saistīto epidemioloģisko stāvokli, un risinot konkrētus gadījumus saistībā ar nepilngadīgajiem bez pavadības un citām neaizsargātām grupām;

<sup>(1)</sup> COM(2006) 733 galīgā redakcija., 23. punkts.

10. iesaka dalībvalstu pārvaldes iestāžu ekspertu grupu veidot pēc iespējas atbilstošāk vietējo un reģionālo pašvaldību vajadzībām, minētajās grupās, ja tas nepieciešams, iekļaujot reģionālo vai vietējo pārvaldes iestāžu pārstāvjus no attiecīgajiem reģioniem vai vietējo pašvaldību valsts vai reģionālo apvienību pārstāvjus un paredzot reģionālajām un vietējām pārvaldes iestādēm iespēju lūgt šādu ekspertu iekļaušanos savā teritorijā, ņemot vērā, ka nelegālo imigrantu ierašanās jebkurā dalībvalstī tieši ietekmē apvidu vai reģionu, kurā viņi ierodas;

11. piekrīt ES Tieslietu un iekšlietu ministru padomes priekšlikumam, ka, saskaņā ar partnerības nolīgumiem migrācijas un attīstības jomā partnervalstīm jāatzīst demokrātijas principi un tiesiskums, kā arī cilvēktiesību aizsardzība,

12. iesaka nekavējoties rīkoties tiesību aktu saskaņošanas jomā, lai izbeigtu cilvēku tirdzniecību un likvidētu noziedzīgas organizācijas, kas ar to nodarbojas;

13. piekrīt Komisijas aicinājumam pastiprināt dalībvalstu darbu, lai nodrošinātu to pasākumu ātru īstenošanu, par kuriem jau panākta vienošanās, un papildinātu ES rīcību ar dalībvalstu iniciatīvām;

14. uzsver, ka reģionālās un vietējās pašpārvaldes uzskatāmas par ieinteresētajām pusēm, un tās jāiesaista visās šā dialoga iniciatīvās, tostarp dialogā ar izcelsmes valstīm un tranzīvalstīm, jo īpaši ar Reģionu komitejas starpniecību;

15. uzsver tādu konferenci kā 2006. gadā organizētā konference par tematu "Pilsētu integrācija: Eiropas politika un vietējā pieredze" nozīmīgumu paraugprakses apmaiņas un reģionu sadarbības stiprināšanas jomā un pauž vēlmi arī turpmāk piedalīties šādos pasākumos, kā arī iesaka ES izmantot reģionu potenciālu, veidojot ES jūras robežu kā platformu savstarpēji izdevīgu attiecību attīstīšanai ar trešām valstīm;

16. atzīmē, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir liela nozīme sadarbības ar līdzīgām iestādēm un sadraudzības programmu veicināšanā un atgādina, ka vietējās un reģionālās pašvaldības nodod savu zinātību un pieredzi decentralizētai sadarbībai ar sabiedrības veselības aprūpes un izglītības pakalpojumu, pilsētu pārvaldījumu un teritoriāli ekonomiskās attīstības starpniecību, vienlaikus sniedzot organizatorisko atbalstu vietējai pārvaldei, kā arī ar pieredzes vietējās un reģionālās demokrātijas un demokrātisku iestāžu darbības starpniecību. Tas sistemātiski jāiekļauj Eiropas imigrācijas politikas izstrādē.

17. aicina Komisiju veicināt un sniegt ieguldījumu praktisku risinājumu izstrādē, lai pastiprinātu dienviņu jūras ārējo robežu pārvaldību un uzlabotu Kopienas, dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību veikspēju kritisku situāciju, piemēram nelegālo imigrantu masveida pieplūduma, risināšanā;

18. uzsver, ka tā 2007. gada februārī (CdR 258/2006) izteikusi vienprātīgu atbalstu <sup>(2)</sup> ierosmei izveidot īpašu aģentūru, kas atrastos Maltā un būtu atbildīga par nelegālās migrācijas un ar patvēruma meklētājiem no trešām valstīm saistīto jautājumu risināšanu;

19. aicina pievērst īpašu uzmanību tiem Eiropas Savienības reģioniem, kas atrodas Vidusjūras un Atlantijas okeāna piekrastē, kuri sastopas ar īpaši intensīvu imigrantu pieplūdumu un kuriem pietrūkst līdzekļu, lai risinātu imigrantu lielā pieplūduma problēmu cilvēka cieņai atbilstošā līmenī; tam nepieciešama tūlītēja un izšķiroša rīcība vietējā, reģionālajā un Eiropas līmenī, lai novērstu traģēdiju atkārtoto nelegālo imigrantu vidū, no kuriem daudzi iet bojā, cenšoties sasniegt Eiropas Savienības krastus, kā arī, lai novērstu migrācijas ietekmi uz drošību un kohēziju visā ES; tādēļ uzsver, ka nepieciešama īstermiņa politika, lai steidzami un efektīvi risinātu nelegālo imigrantu pieplūduma radītās problēmas, un aicina steidzami izstrādāt finanšu instrumentu, kas īpaši paredzēts reģioniem, kuros ir visaugstākais imigrācijas līmenis, un tranzītreģioniem, kur vērojams liels imigrantu pieplūdums;

20. uzsver, ka dalībvalstīm jāapliecina solidaritāte un jāīsteno konkrēti pasākumi, lai mazinātu spiedienu uz pierobežas valstīm un reģioniem, ko rada nepārtraukts imigrantu masveida pieplūdums, piekrītot šādu imigrantu pārvietošanai un uzņemšanai savas valsts teritorijā līdz brīdim, kad tiks pieņemts galīgais lēmums par viņu statusu;

21. vienlaikus mudina vietējā un reģionālā līmeņa dalībniekus ar projektu starpniecību izmantot pieejamo finansējumu, proti, Ārējo robežu fondu, Atgriešanās fondu, Eiropas bēgļu fondu un Integrācijas fondu, un uzsver, ka minētajam finansējumam ir jābūt pieejamam bez turpmākas kavēšanās un ar bažām norāda, ka tiem bija jābūt darboties 2007. gada janvārī, lai gan Atgriešanās fonda līdzekļi nebūs pieejami vismaz līdz 2008. gadam;

22. aicina dalībvalstis, ievērojot subsidiaritātes principu, apvienot vietējās un reģionālās pašvaldības migrācijas politiku izstrādes procesā un nacionālo integrācijas un nodarbinātības programmu izstrādāšanā, tostarp nosakot ārvalstu darba ņēmēju skaitu, kuru iespējams uzņemt attiecīgajā teritorijā; bez tam uzskata, ka vietējā un reģionālā dimensijā jāiekļauj analizē, statistikā un ziņojumos, kas palīdz veidot Eiropas imigrācijas politiku.

#### *Jautājumā par attiecībām ar Āfrikas valstīm*

23. EESK atbalsta dialoga un sadarbības pastiprināšanu ar Āfrikas valstīm migrācijas jautājumos, aptverot plašu migrācijas jautājumu loku, sākot no legālās un nelegālās migrācijas līdz bēgļu aizsardzības pastiprināšanai un migrācijas un attīstības politikas saiknes veicināšanai;

<sup>(2)</sup> Reģionu komitejas atzinums par tematu "Ceļā uz turpmāko ES jūrniecības politiku — Eiropas redzējums okeāniem un jūrām", pieņemts vienbalsīgi 2007. gada 13. un 14. februāra 68. sēdē (13. februārī sēdē).

24. atgādina, ka attiecībā uz Ziemeļāfrikas valstīm tiks turpināts darbs un veicināta divpusēju protokolu parakstīšana reģionālā līmenī Eiropas Kaimiņattiecību politikas (EKP) un Kaimiņattiecību plašāka rīcības plāna attālākajos reģionos un to kaimiņvalstīs uz Dienvidiem no Sahāras ietvaros, ņemot vērā migrācijas jautājumus, un vienlaicīgi turpinot darbu saistībā ar *EUROMED*, kā arī veicinot turpmāku divpusēju sadarbību ar Vidusjūras reģiona partneriem, iesaistot vietējās un reģionālās pašvaldības;

25. uzsver, ka minētās divpusējās sadarbības ietvaros būtiska nozīme ir pieredzei, ko guvuši atsevišķi reģioni, piemēram attālākie reģioni, kas, pateicoties īpašajam ģeogrāfiskajam stāvoklim un gūtajai pieredzei, ir privilēģēta platforma ES sadarbībai ar kaimiņvalstīm;

26. atbalsta ES sadarbību ar Āfrikas valstīm, kā noteikts ES stratēģijā Āfrikai, kurā pirmām kārtām paredzēta Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšana ilgtspējīgas attīstības, drošības un labas pārvaldības jomā, izmantojot pastāvīgu dialogu ar AKP valstīm un atbilstoši Kotonū nolīguma 13. pantam;

27. piezīmē, ka Kotonū nolīguma 13. pantā noteikts: "Katru AKP valsts pēc attiecīgās ES dalībvalsts pieprasījuma atzīst jebkura savas valsts pilsoņa, kurš nelegāli uzturas Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā, atpakaļnosūtīšanu un atpakaļuzņemšanu bez turpmākām formalitātēm, AKP valstīm jānodrošina savī pilsoņi ar atbilstošiem personas dokumentiem, kas paredzēti šādiem mērķiem";

28. uzsver, ka ES būtu jāveicina minētā panta īstenošana un ievērojami jāpastiprina pasākumi, lai noteiktu izcelsmes valstīm pienākumu uzņemt atpakaļ tos imigrantus, kuri neatbilst prasībām par patvēruma piešķiršanu un kuri tomēr ieceļojuši nelegāli;

29. atzīmē priekšlikumu izstrādāt migrācijas un attīstības platformas, lai satuvinātu Āfrikas valstis, ES dalībvalstis un starptautiskas organizācijas, cenšoties efektīvāk pārvaldīt migrāciju visu pušu interesēs; uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām, jo īpaši tām, kuras tieši skar migrācijas problēmas, būtu jāpiedalās, iespējams, ar savas valsts un reģionālo apvienību starpniecību, minētajās sadarbības platformās un dialogā ar AKP valstīm, jo šāda līdzdalība būtu izdevīga visām ieinteresētajām pusēm;

30. atbalsta Komisijas iniciatīvu veicināt investīcijas nozarēs ar lielu darbinieku skaitu Āfrikas reģionos, kuros ir augsts ārējās migrācijas līmenis, un aicina dalībvalstis papildināt minēto ieguldījumu; vienlaikus neaizmirstot, ka minēto investīciju sekmēšana nav iespējama bez privātu uzņēmumu veiksmīgas līdzdalības, tādēļ jānodrošina nepieciešamie instrumenti minēto investīciju veicināšanai

31. atbalsta Komisijas priekšlikumu izveidot migrācijas profilu katrai ieinteresētajai jaunattīstības valstij un migrācijas atbalsta vienības (MIST's), kuru sastāvā būtu dalībvalstu eksperti, kas varētu sniegt vajadzīgo palīdzību tām Āfrikas valstīm, kas to

pieprasītu, tostarp Komisijas iniciatīvas Āfrikas valstu migrācijas "novērošanas punktu" tīkla, un/vai migrācijas izpētes institūtu izveidi, bet uzsver, ka vietējo un reģionālo pašvaldību rīcībā jābūt nepieciešamajām zināšanām; turklāt uzsver, ka eksperti no reģioniem un pilsētām spēj sniegt noteiktu pievienoto vērtību minētajām vienībām;

32. uzsver to, ka vietējās un reģionālās pārvaldes iestādes var sniegt ieguldījumu tās informācijas apkopošanā, kas atspoguļota Imigrācijas portālā Internetā, Eiropas nodarbinātības mobilitātes portālā, *EURES* tīklā un Eiropas zinātnieku mobilitātes portālā, kas, kā iepriekš minēts, sniegtu informāciju Āfrikas valstīm par legālas nodarbinātības iespējām Eiropā, ieskaitot īpašas informatīvas kampaņas un atvieglojot sezonas darbinieku pārvaldību, studentu un pētnieku apmaiņu un citus legālus cilvēku pārvietošanās veidus;

*Jautājumā par nelegālās imigrācijas ierobežošanu un integrācijas pasākumu pastiprināšanu*

33. atbalsta priekšlikumu izstrādāt jaunus tiesību aktus ar mērķi noteikt sodus personām, kuras nodarbina nelegālos imigrantus, un izstrādāt iniciatīvas, ar kuru starpniecību EUROPOL vēltis uzmanību cīņai ar atvieglotu nelegālo imigrāciju un cilvēku tirdzniecību;

34. uzsver nepieciešamību vienādā mērā īstenot visus nepieciešamos pasākumus, lai izbeigtu cilvēku tirdzniecību un to personu un/vai noziedzīgo organizāciju darbību, kas ar to nodarbojas, kā arī apkarotu ēnu ekonomiku, kas veicina cilvēku tirdzniecību;

35. atbalsta Komisijas centienus stiprināt darbību integrācijas pasākumu jomā, izstrādājot instrumentus, kas sniedz iespēju panākt plašāku dažādu ieinteresēto pušu līdzdalību, ieskaitot arī pašus migrantus, un tādējādi veicinot efektīvu integrācijas stratēģiju; uzskata, ka reģionālā un vietējā līmeņa varas iestādes uzskatāmas par ieinteresētajām pusēm un tās jāiesaista visās minētā dialoga iniciatīvās;

36. piezīmē, ka minētie instrumenti iekļaus a) integrācijas platformas izveidi, kur attiecīgie partneri varēs regulāri apmainīties ar viedokļiem, b) vietējo pašvaldību lomas nostiprināšanu un c) integrācijas tīmekļa vietnes izveidošanu un Integrācijas Rokasgrāmatas jaunus izdevumus, kā arī gada pārskatu par migrāciju un integrāciju;

*Jautājumā par Frontex*

37. iesaka aktivizēt Regulas (EK) 2007/2004 7. pantu, izveidojot *Frontex*, jo tas ir svarīgs dalībvalstu solidaritātes pasākums, ļaujot kopīgi izmantot *Frontex* pārvaldībā esošo dalībvalstu tehnisko aprīkojumu, ko varētu nodot dalībvalstu rīcībā pēc dalībvalstu lūguma un ņemot vērā *Frontex* veikto vajadzību un riska novērtējumu;

38. atzīmē šādu aspektu: lai *Frontex* varētu veikt mērķtiecīgu un vispārēju riska analīzi ar mērķi novērst un pārvaldīt kritiskas situācijas, nepieciešams nodrošināt pieeju dalībvalstu Imigrācijas sadarbības koordinatoru (ILO)savāktajai informācijai;

39. atbalsta Komisijas priekšlikumu grozīt Regulu (EK) 377/2004 par Imigrācijas sadarbības koordinatoru tīkla izveidi, lai *Frontex* nodrošinātu informācijas pieejamību un līdzdalību sanāsmēs, kas organizētas tīkla ietvaros, jo minētā informācija būtu lietderīga, un tādējādi šāda pieeja informācijai tiek atbalstīta;

40. uzsver, ka Komisija nodrošina *Frontex* jūras robežapsardzes patruļu darbību, jo īpaši attālāk no Kanāriju salām un Vidusjūras centrālajā daļā, visos periodos, kad jūra ir mierīga, jo īpaši no pavasara vidus līdz rudens sākumam, lai novērstu turpmākas imigrācijas plūsmas uz ES dalībvalstīm;

41. mudina Komisiju ierosināt iniciatīvas, lai izveidotu Ziemeļāfrikas valstu sadarbību nolūkā apkarot imigrantu plūsmu uz Eiropas Vidusjūras krastiem, tomēr ilgtermiņa risinājuma panākšanai labākais līdzeklis būtu īstenot attīstības politikas izcelsmes valstīs.

*Jautājumā par Eiropas Savienības Austrumu un Dienvidaustrumu robežu kaimiņreģioniem*

42. norāda, ka globāla pieeja Austrumu un Dienvidaustrumu reģioniem ES kaimiņos piemērojama galvenokārt tādēļ, lai nodrošinātu politikas saskaņotību un savstarpēju papildināmību ar ES ārējo attiecību politikas ietvaros jau uzsāktu pastāvīgo dialogu un sadarbības iniciatīvām migrācijas un ar to saistītās jomās;

43. atbalsta Komisijas viedokli, ka dialogā ar kandidātvalstu un partnervalstu iestādēm jāaplūko jautājums, kā migrācijas ietekme uz attīstību var veicināt stabilitāti un sekmēt izaugsmi attiecīgajā reģionā, kā arī atbalsts pasākumiem, lai novērstu intelektuālā darbaspēka emigrāciju, tajā skaitā jautājums par ieguldījumiem apmācībā un veikspējas paaugstināšanā, lai uzlabotu darba apstākļus un palielinātu darbaspēka iespējas;

44. ierosina ciešāk sadarboties ar Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresu un valstīm, kas ir Padomes locekles, lai uzlabotu partnervalstu spējas izturēties pret nelegālajiem imigrantiem saskaņā ar starptautiskiem standartiem, kā arī ievērojot cilvēku tirdzniecības upuru un citu mazāk aizsargātu personu vajadzības;

45. iesaka iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības un jo īpaši to apvienības gan kandidātvalstīs, gan arī partnervalstīs tādos ES īstenotajos pasākumos kā tiesībaizsardzības darbinieku apmācība un mērķsadarbība, kopīgi ar *FRONTEX* (Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām), par nodarbinātības jautājumu risināšanu atbildīgo darbinieku sociālā aizsardzība un apmācība, cilvēku tirdzniecības upuru rehabilitācija, datu vākšana un migrācijas plūsmu kontrole;

46. atzinīgi vērtē priekšlikumu palielināt *FRONTEX* (Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām) nozīmi, tajā skaitā sadarbības veidošanā ar Krieviju, Ukrainu, Moldovu, Gruziju, Rietumbalkānu un Āzijas valstīm, taču uzsver, ka minētajai aģentūrai vispirms jāuzlabo tās pašreizējā darbība un riska analīze, jo gada laikā tā tika veikta ar novēlošanos un pārtraukta vasarā, kad Eiropas dienvidu reģionos nelegālo imigrantu pieplūdums ir īpaši liels;

47. atbalsta priekšlikumu padziļināt visaptverošu dialogu ar Krieviju par visiem jautājumiem, kas saistīti ar migrāciju, tajā skaitā patvērumu, valsts iekšienē pārvietoto personu aizsardzību atbilstoši starptautiskiem standartiem, cīņu pret nelegālo imigrāciju un cilvēku tirdzniecību, darbaspēka migrāciju un visiem būtiskajiem migrācijas sociālajiem aspektiem;

48. atkārtoti uzsver, ka tām valstīm, kas apšaubīja šādas kopīgas patrulēšanas efektivitāti, tomēr jāpiešķir lielāki līdzekļi *FRONTEX* (Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām) ne tikai sloga sadales, bet arī pašu interesēs, jo nelegālā imigrācija nav tikai valstu ap Vidusjūru, bet visas Eiropas problēma;

Briselē, 2007. gada 11. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

**Reģionu komitejas perspektīvas atzinums “Sieviešu — Migranšu stāvoklis Eiropas Savienībā”**

(2007/C 305/10)

**REĢIONU KOMITEJA**

- **uzsver**, ka optimāla migranšu un migrantu integrācija ir būtiska arī saistībā ar viņu lomu bērnu audzināšanā un tādējādi otrās un trešās paaudzes ārvalstu izcelsmes iedzīvotāju efektīvā integrācijā, ņemot vērā sievietes lomu sabiedrības attīstības veicināšanā;
- **uzsver**, ka integrācija nozīmē to cilvēka pienākumu uzņemšanos un pamattiesību pārņemšanu, kas veido Eiropas juridisko mantojumu, kā atzīts Eiropas Cilvēktiesību konvencijā, dalībvalstu kopīgajās konstitucionālajās tradīcijās, Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā;
- **uzsver** svarīgo nozīmi, kāda šajā jomā ir sabiedriskajiem pakalpojumiem, sevišķi vietējo un reģionālo pašvaldību līmenī, un to spējai veidot tīklus starp pakalpojumiem un vietējām kopienām, sieviešu — migranšu un brīvprātīgo apvienībām, trešo sektoru;
- **pauž bažas** par neveiksmīgu mācību rezultātu un nepabeigtas skolas izglītības augstajiem rādītājiem gados jaunu ārvalstu izcelsmes sieviešu vidū, kuru mācību un profesionālo izvēli bieži apgrūtina un dažreiz ierobežo ģimenes, kulturāli aizspriedumi vai grūta ekonomiskā situācija; uzskata — lai izglītības sistēmā garantētu vienlīdzīgas iespējas meitenēm (un zēniem) no imigrantu ģimenēm, ir būtiski, lai tās būtu informētas par šo sistēmu, tādējādi iegūstot spēju pieņemt uz zināšanām pamatotus lēmumus, lai saviem bērniem, jo īpaši meitenēm, ļautu iegūt izglītību, kas atbilst viņu personīgajām spējām un vēlmēm, neatkarīgi no dzimuma; Komiteja uzskata, ka ir nepieciešami izpratni un līdzdalību veicinoši pasākumi attiecībā uz visiem iesaistītajiem, lai sekmētu reālu iespēju vienlīdzību.

**Ziņotāja:** Sonia MASINI (IT/PES); President of the Regional Province of Reggio Emilia

**Politiskie ieteikumi**

## REĢIONU KOMITEJA

1. **atzinīgi vērtē** Komisijas perspektīvas atzinuma pieprasījumu arī sakarā ar šogad izsludināto Eiropas gadu par vienlīdzīgām iespējām visiem, bet 2008. gadu — par Eiropas starpkultūru dialoga gadu;

2. **vēlreiz apstiprina** viendabīgas Eiropas imigrācijas politikas nepieciešamību, kura paredz starp valstīm un vietējām un reģionālajām kopienām koordinētus instrumentus un saskaņotus pasākumus sakarā ar legālo imigrāciju, lai veicinātu to imigrantu integrāciju, kas ievēro uzņēmējvalsts likumus, kā arī lai pastiprinātu cīņu pret nelegālo imigrāciju un nelikumībām;

3. **atgādina**, ka Komisijas paziņojumā *Kopīga integrācijas programma* atzīts, ka katram pasākumam jāietver dzimumu aspekts, kā arī īpaša vērība jāvelti jauniešiem migrantiem un bērniem;

4. **uzsver**, ka optimāla migranšu un migrantu integrācija ir būtiska arī, ņemot vērā viņu lomu bērnu audzināšanā un tādējādi otrās un trešās paaudzes ārvalstu izcelsmes iedzīvotāju efektīvā integrācijā, ņemot vērā sievietes lomu sabiedrības attīstības veicināšanā;

5. **atgādina**, ka atzinumā par Rīcības plānu attiecībā uz legālo migrāciju tā parādīja vietējo un reģionālo pašvaldību bažas par dzimumu jautājumu, jo ir jāņem vērā diskriminācija, kurai var būt pakļauta sieviete dzimuma, etniskās, ģeogrāfiskās izcelsmes un citu diskriminācijas iemeslu, kas norādīti EK Līguma 13. pantā, dēļ;

6. **atgādina** nepieciešamību nodrošināt efektīvu juridisku aizsardzību pret diskrimināciju; izvērtēt turpmākās darbības, kas papildinātu esošo likumdošanu; integrēt ES politiku jomās diskriminācijas nepieļaušanas un vienlīdzīgu iespēju principus; veicināt jauninājumus un paraugprakses; uzlabot ieinteresēto pušu, tai skaitā uzņēmējvalstu pamatiedzīvotāju, informētību un sadarbību ar tām; cīnīties pret diskrimināciju un sociālo atstumtību, kurām ir pakļautas daudzas etniskās minoritātes;

7. **atkārtoti uzsver**, ka integrācija ir divvirzienu process: tā iesaista uzņēmējvalstu kopienas un pašas sievietes — migrantes gan individuāli, gan kā piederīgas valsts kopienai, un ka informētības uzlabošana ir vajadzīga kā imigrantu, tā arī uzņēmējvalstu kopienās;

8. **uzsver**, ka integrācija nozīmē to cilvēka pienākumu uzņemšanos un pamattiesību pārņemšanu, kas veido Eiropas juridisko mantojumu, kā atzīts Eiropas Cilvēktiesību konvencijā,

dalībvalstu kopīgajās konstitucionālajās tradīcijās, Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā;

9. **ņem vērā**, ka sevišķi attiecībā uz sievietēm — migrantēm var iezīmēties konfliktsituācijas starp dažādām individuālo tiesību kategorijām un tiesībām uz kultūras un reliģisko identitāti, un apstiprina, ka tiesībām uz kultūras un reliģisko identitāti jābūt garantētām, bet ar nosacījumu, ka izturēšanās, kas pauž šo identitāti, nepārkāpj neatsavināmās pamattiesības un ir sieviešu brīvas un apzinātas izvēles, nevis ģimenes vai kopienas, pie kuras viņa pieder vai no kuras nākusi, uzspiests rezultāts;

10. **konstatē**, ka reģionālās un vietējās pašvaldībās ir iegūta ievērojama pieredze uzņemšanas, starpniecības, piekļuves darba tirgum un sociālās labklājības politikas jomās, kas paredzētas sievietēm — migrantēm, kā arī cīņas pret ekspluatāciju un vardarbību jomā, kas var būt noderīga jaunu Eiropas stratēģiju un programmu izstrādē; migranšu apvienību un citu dalībnieku, kas pārstāv attiecīgās migranšu grupas, iesaistīšana pastāvīgā dialogā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska, lai izstrādātu veiksmīgas stratēģijas un programmas;

11. tādēļ, atbilstoši Eiropas Parlamenta nostādnēm, **aicina** dalībvalstis un Eiropas Savienību atbalstīt šos pūliņus gan finansiāli, gan ar cilvēkresursiem, gan apmainoties ar informāciju un paraugpraksēm;

12. **īpaši atzinīgi vērtē** pamatprogrammas *Solidaritāte un migrācijas plūsmu pārvaldība* pieņemšanu un jo sevišķi paredzamo *Integrācijas fondu*, kura pasākumiem būs jāņem vērā dzimumu aspektu un visu vecuma grupu sieviešu, imigrējušo jauniešu un imigrantu bērnu optimāla integrācija;

13. **atkārto** lūgumu, kas izteikts tās atzinumā par Rīcības plānu attiecībā uz legālo migrāciju, lai *Integrācijas fonda* pārvaldībā tiktu ņemtas vērā vietējo un reģionālo pašvaldību prasības un lai reģionālās pašvaldības aktīvi un konstruktīvi piedalītos valstu programmu un rīcības plānu apspriešanā;

14. **uzsver** būtisko ieguldījumu, ko sniedz sievietes — migranšu organizētās kopienas un NVO;

15. lai veicinātu sieviešu tiesības, **uzsver** pasākumu, kas tiek veikti sadarbībā ar izcelsmes valsti, nozīmi, un aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt darbības, ko īsteno reģionālās un vietējās pašvaldības sadarbībā ar šīm valstīm un to reģionālajām un vietējām varas iestādēm ar mērķi noteikt atbilstošus rādītājus;

16. **norāda**, ka runājot par dzimumiem, liela nozīme ir atbilstīgam valodas lietojumam;

*Statistikas ietvars*

17. **uzsver** precīzu statistikas datu par imigrāciju Eiropas Savienībā trūkumu, jo īpaši attiecībā uz nelegālo imigrāciju un dažādiem nelegālā darba veidiem;

18. **uzskata, ka ir svarīgi**, lai datu vākšanas procesā būtu iekļauts dzimumu proporcijas mainīgums un tiktu izstrādāti dzimumu nevienlīdzības rādītāji;

19. **uzsver** analīzes iespējas, kādas sniedz reģionālā un vietējā mērogā apstrādāti dati, kas ir nepieciešami decentralizētas politikas īstenošanai, kā arī nolūkā nodrošināt kvalitatīvu pieeju migrācijas parādībai;

*Sociālie un veselības pakalpojumi*

20. **konstatē**, ka bieži vien piekļuve sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem ir pirmais sievietes — migrantes kontakts ar uzņēmējvalsts sabiedriskajiem pakalpojumiem un noteikumiem, un **uzskata**, ka nepieciešams pārvarēt diskrimināciju, kas reāli parādās, lai novērstu "nevienlīdzību veselības jomā";

21. **uzsver** nepieciešamību ieinteresēt visus migrantus veselības kontroles un profilakses pasākumos, kurus nodrošina attiecīgie dienesti; turklāt Komiteja **uzsver** nepieciešamību izstrādāt un finansēt atbilstošas sociālas un veselības programmas, ar kuru palīdzību, pamatojoties uz objektīvu un specifisku izmeklēšanu, var apkarot slimības, ar kurām atkārtoti slimo migranti;

22. **uzsver** nepieciešamību pastiprināt uz ārvalstu izcelsmes personām, sevišķi sievietēm, vēršus atbilstīgus informēšanas un veselības izglītības pasākumus, un **uzskata**, ka ir svarīgi veidot tādas uzklaušanās formas, kas būtu vairāk vērstas uz individuālajām un kultūras īpatnībām, izmantojot tādas instrumentus kā valodas un kultūras starpniecība un dialogs ne tikai ar atsevišķiem indivīdiem un grupām, bet arī ar asociācijām, ņemot vērā, ka kultūras atšķirību ievērošanas pamatā jābūt pamattiesībām uz veselību un sievietes autonomu lēmumu pieņemšanu, jo īpaši attiecībā uz veselību un seksuālo veselību;

23. tāpēc **atbalsta** mērķtiecīgus informēšanas, profilakses, atbalsta un izpratnes radīšanas pasākumus ar mērķi cīnīties pret jebkādu diskriminējošu un/vai pazemojošu praksi vai tradīciju un izmantot efektīvus un kvalitatīvus instrumentus, kurus īsteno dažādās Eiropas valstīs un reģionālā un vietējā mērogā un kuriem ir starpdisciplīnu un starpkultūru tilta/dialoga preventīvs un veicinošs raksturs (kā, piemēram, valodas un kultūras starpniecības pasākumi, topošo māmiņu sagatavošanas kursi, sociālās iesaistīšanās iniciatīvas sievietēm — migrantēm, starpkultūru konsultāciju veidi u.c.);

24. **uzsver** svarīgo nozīmi, kāda šajā jomā ir sabiedriskajiem pakalpojumiem, sevišķi vietējo un reģionālo pašvaldību līmenī (tādās jomās kā ģimenes konsultāciju punkti), un to spēju veidot tīklus starp pakalpojumiem un vietējām kopienām, sieviešu — migranšu un brīvprātīgo apvienībām, trešo sektoru;

25. **uzskata**, ka ir svarīgi palielināt paraugpraksi izplatīšanu sociālajā un veselības aizsardzības jomā, izveidojot reālu Eiropas reģistru, kurā varētu iekļaut dažādas izcilības politiku jomas un paraugprakses, kas ir īstenotas šajā jomā;

*Izglītība, jaunatnes politika un kultūra*

26. **uzsver**, ka jaunās paaudzes ir izšķirošais faktors, uz kuru balstīt integrācijas perspektīvu, arī, ņemot vērā lielo nozīmi, kāda ir starpniecībai starp sabiedrību, kurā indivīds aug, un ģimeni, pie kuras viņš pieder;

27. **vēlreiz apstiprina** nepieciešamību īstenot īpašus pasākumus, lai nodrošinātu pilnīgu imigrantu integrāciju uzņēmējvalsts izglītības sistēmā (pirmām kārtām valodas apmācība), jo īpaši pirmajās uzturēšanās dienās attiecīgajā valstī;

28. **atkārtoti uzsver** prasību izstrādāt skolu mācību programmas, kas atspoguļo atšķirību;

29. **atgādina** to, kas jau tika izklāstīts atzinumā par *Rīcības plānu attiecībā uz legālo migrāciju* sakarā ar ārvalstu izcelsmes jauniešu augsto atpalicības līmeni mācībās dažās ES dalībvalstīs, un priekšlikumu radīt finanšu instrumentus un īpašas politiku jomas, lai risinātu šīs problēmas. Komiteja jo sevišķi uzsver nepieciešamību panākt, lai jaunieši varētu īstenot savas vēlmes un potenciālu, un norāda, ka īpaša uzmanība jāpievērš meiteņu sekmēm skolā un viņu izglītības iespējām; jānodrošina ciešs audzinātāju un vecāku kontakts, plaša informācija par izglītības sistēmu, lai atklātu un veicinātu meiteņu individuālās spējas atbilstīgi viņu vēlmēm un vajadzībām;

30. **uzsver** visu vecumu sieviešu — migranšu, bet jo sevišķi — gados jaunu ārvalstu izcelsmes sieviešu īpašo stāvokli, kuras bieži vien ir izvēles priekšā starp ģimenes kultūras identitāti un jaunās identitātes vilinājumu, ko piedāvā sabiedrība, kurā viņas aug, un **uzsver**, ka viņas ir pelnījušas īpašu uzmanību, jo viņas var būt viens no īstajiem spēkiem, uz kura balstīsies jaunā Eiropa;

31. **pauž bažas** par neveiksmīgu mācību rezultātu un nepabeigtas skolas izglītības augstajiem rādītājiem gados jaunu ārvalstu izcelsmes sieviešu vidū, kuru mācību un profesionālo izvēli bieži apgrūtina un dažreiz ierobežo ģimenes, kulturāli aizspriedumi vai grūta ekonomiskā situācija. Komiteja **uzskata** — lai izglītības sistēmā garantētu vienlīdzīgas iespējas meitenēm (un zēniem) no imigrantu ģimenēm, ir būtiski, lai tās būtu informētas par šo sistēmu, tādējādi iegūstot spēju pieņemt uz zināšanām pamatotus lēmumus, lai saviem bērniem, jo īpaši meitenēm, ļautu iegūt izglītību, kas atbilst viņu personīgajām spējām un vēlmēm, neatkarīgi no dzimuma. Komiteja **uzskata**, ka ir nepieciešami izpratni un līdzdalību veicinoši pasākumi attiecībā uz visiem iesaistītajiem, lai sekmētu reālu iespēju vienlīdzību;

32. **atbalsta** aicinājumu, kas ietverts Parlamenta rezolūcijā par sieviešu imigrāciju, veicināt jauniešu — migrantu piekļuvi integrētai rīcības programmai mūžizglītības jomā (2007-2013);

33. **uzskata**, ka, izstrādājot jauniešu politikas jomas, ir jāatīsta pasākumi, kas ietver ārvalstu izcelsmes jauniešu kultūras un dzimumu atšķirības, šie jaunieši jāiesaista kā starpnieki starp kultūrām, jāveicina kultūras saskarsmes vietu veidošanās un sieviešu apvienību attīstīšana;

34. **uzsver**, ka saziņai, sevišķi ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību, ir izšķiroša nozīme sieviešu — migrantu integrācijā, un **aicina** attiecībā uz plašsaziņas līdzekļiem veicināt pasākumus, lai izmantotu attiecīgo potenciālu un izlīdzinātu informācijas trūkumu gan imigrantu kopienā, gan uzņēmējvalsts sabiedrībā, un pārvarēt negatīvos stereotipus un aizspriedumus;

35. šajā sakarā **vēlreiz apstiprina** interesi, kas uzsvēta atzinumā par paziņojumu *Kopīgā integrācijas programma*, veidot sadarbību ar plašsaziņas līdzekļiem (brīvprātīga žurnālistu ētikas kodeksu ieviešana);

#### *Ekonomiskā integrācija*

36. **vēlreiz apstiprina** nepieciešamību veicināt sieviešu — migrantu piekļuvi nodarbinātībai un arodapmācībai, tai skaitā ar pozitīvu pasākumu starpniecību, kas vērsta uz diskriminācijas apkarošanu un to šķēršļu novēršanu, kas reāli traucē sasniegt vienlīdzīgas tiesības;

37. **uzsver**, ka imigrējušās sievietes bieži vien ir nodarbinātas pagaidu mazkvalificētos un mazapmaksātos darbos ēnu ekonomikas nozarēs vai nelikumīgās darbībās, un tādēļ aicina Komisiju veikt pētījumu par šo jautājumu un sniegt ieteikumus par to, kā šo problēmu vislabāk risināt;

38. **uzsver** to pasākumu nozīmi, kas vērsta uz profesionālo iemaņu un diplomu vai profesionālās pieredzes atzīšanu, ko sievietes ieguvušas izcelsmes valstīs;

39. **apstiprina** savu atbalstu Komisijas mērķim izstrādāt vispārēju pamatdirektīvu par trešo valstu iedzīvotāju, kas legāli nodarbināti kādā dalībvalstī, tiesībām un šajā sakarā risināt diplomu un profesionālās kvalifikācijas atzīšanas jautājumu;

40. **konstatē**, ka imigrējušās sievietes dažās dalībvalstīs ir plaši nodarbinātas aprūpes pakalpojumu un palīdzības māsasimniecībā jomās un ka šis fakts maina Eiropas sociālās labklājības (*Welfare*) apstākļus, un **lūdz** Komisiju izpētīt parādību un apsvērt īpašu instrumentu izstrādi;

41. **īpaši uzsver**, ka arī ekonomiskajā jomā ar īpašu pasākumu palīdzību, kā, piemēram, mikrokreditiem, ir jāveicina sieviešu autonomija un uzņēmējdarbība gan izcelsmes valstīs, gan uzņēmējvalstīs;

42. **atzinīgi vērtē** uzmanību, kas *Integrācijas rokasgrāmatas* otrajā izdevumā veltīta imigrantu uzņēmējdarbības atbalsta pasākumiem; **uzskata** šāda veida pasākumus par būtiskiem, lai veicinātu reālu sieviešu neatkarību, un **aicina** Komisiju izcelsmes valstīs atbalstīt tādas iniciatīvas kā aroda un valodas apmācība;

43. **uzsver** īpašās problēmas, ar kurām jāsasaskaras imigrējušajām darba ņēmējām ar bērniem, un no tā izrietošās nepieciešamības veikt pasākumus, kas vērsta uz darba dzīves un ģimenes dzīves līdzsvara veicināšanu; **uzsver**, ka svarīgas iniciatīvas ir īstenotas reģionālā un vietējā līmenī, tai skaitā sadarbībā ar sieviešu un brīvprātīgo apvienībām, un **aicina** Komisiju atbalstīt šīs iniciatīvas;

44. **ņem vērā**, ka daudzos gadījumos sieviešu tiesību reālu īstenošanu traucē nopietnas grūtības, kas sastopamas transporta un mobilitātes aspektā, tai skaitā ņemot vērā izcelsmes kopienas kultūras ierobežojumus, un **aicina** Komisiju un dalībvalstis atbalstīt neatkarības veidošanos transportā (piemēram, kursi vadītāja apliecības saņemšanai);

45. **uzsver**, ka nedeklarētais darbs veicina sieviešu izmantošanas veidus, un **atbalsta** pasākumus, kas vērsta uz tā pārvarēšanu un apkarošanu;

46. **uzsver** prasību paredzēt atbilstošus pasākumus nelegālā darba apkarošanai, saglabājot taisnīgu attieksmi pret šādas situācijas upuriem, un **pieņem zināšanai** neseno Komisijas direktīvas priekšlikumu, kas vērsta uz saskaņotu sankciju ieviešanu darba devējiem, kas nelikumīgi nodarbina nelegāli vai legāli dzīvojošos imigrantus un imigrantes;

47. saskaņā ar atzinumu par *Rīcības plānu attiecībā uz legālo migrāciju* **atkārto** aicinājumu Komisijai un dalībvalstīm noteikt pasākumus, lai atvieglotu migrantu naudas pārskaitījumus un veicinātu ieguldīšanu ienesīgās investīcijās izcelsmes valstīs;

#### *Aizsardzība pret ietekmēšanas veidiem un līdzdalības tiesības*

48. **uzsver**, ka daļa imigrējušo sieviešu var būt sevišķi pakļautas ekspluatācijai, pamattiesību pārkāpšanai, fiziskai un psiholoģiskai ietekmēšanai, un **piekrīt** Eiropas Parlamentam, ka nekādā gadījumā šādas prakses nav ne attaisnojamas, ne pieņemamas kultūras vai reliģijas motīvu dēļ;

49. tādēļ **pievienojas** Eiropas Parlamenta izteiktajam aicinājumam dalībvalstīm nekavējoties un efektīvi risināt šo problēmu un saskaņā ar valstu tiesību aktiem un starptautiskajiem un Eiropas Savienības standartiem cīnīties pret jebkādu vardarbības veidu pret sievieti un uzskata, ka ir svarīgi sniegt plašu informāciju par minētajiem tiesību aktiem un noteikumiem, lai arī migrantes un migranti par tiem uzzinātu;

50. **aicina** Komisiju atbalstīt šādus pasākumus, kā arī vietējo un reģionālo pašvaldību īstenotos centienus;

51. **atzīmē** vardarbības ģimenē īpašo izplatību un **aicina** Komisiju izpētīt efektīvus tās novēršanas un apkarošanas pasākumus, un lūdz nekavējoties ierosināt attiecīgus pasākumus, lai tos varētu iekļaut ES tiesību aktos. Noziegumi, ko vec "goda dēļ" ir īpašs ģimenē notiekošu noziegumu veids, kam jāpievērš atsevišķa uzmanība;

52. **uzsver**, ka laulība (vai faktiskā kopdzīve) starp dažādu tautību personām ir pilsoņa tiesības un iespējamā dažādu kultūru, uzskatu, reliģiju un likumu pozitīvās integrācijas iespēja. Komiteja vienlaikus **uzsver**, sieviešu un nepilngadīgo tiesībām jābūt aizsargātām neatkarīgi viņu tiesiskās situācijas;

53. **uzsver**, ka ģimeņu apvienošana ir aizvien plašāka parādība, kas ir pozitīvs integrācijas uzlabošanas veids; tā ir būtiska tiesību uz ģimenes dzīvi aizsardzībai, un **piekrīt** Eiropas Parla-

mentam, ka ne visas dalībvalstis apmierinošā veidā piemēro direktīvu 2003/86/EK;

54. **uzsver**, ka ģimeņu apvienošanas gadījumā, jāievēro visu tās locekļu tiesības un jānodrošina izvēles brīvība sievietēm;

55. **nosoda** piespiedu laulības un praksi, kas neatbilst Eiropas likumiem (piemēram, infibulācija, poligāmija) un aicina dalībvalstis steidzami veikt piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu tādu likumu pilnīgu ieviešanu, kas aizliedz šādu praksi;

56. saskaņā ar atzinumā par cīņu pret nelegālo imigrāciju pausto **atkārtoti uzsver** ieteikumu prioritārā kārtā pieņemt visus nepieciešamos pasākumus, lai izbeigtu cilvēku tirdzniecību, par kuras upuriem kļūst jo īpaši sievietes, un likvidētu noziedzīgo grupējumu darbību, kas to veic, kā arī jebkuru verdzības veidu, tajā skaitā pret bērniem un pusaudžiem, pieņemot šim nolūkam nepieciešamos standartus un īpašas rīcības programmas, kā arī atzīt, ka pat gadījumā, ja daži no šiem upuriem ir nelegālie imigranti, tā ir jāvērtē kā īpaša situācija, un ka zināmos apstākļos izraidīšana no valsts var novest pie nežēlīgas vardarbības pret viņiem vai pat nāves, ja šīs personas ir spiestas atgriezties izcelsmes valstī;

57. **atbalsta** Eiropas Parlamenta rezolūcijā par sieviešu imigrāciju dalībvalstīm izteikto aicinājumu izrādīt īpašu interesi par sieviešu — migranšu līdzdalību sociālajā un politiskajā dzīvē saskaņā ar valstu tiesību aktiem.

Briselē, 2007. gada 11. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

**Reģionu komitejas atzinums “Iespēju vienlīdzība un sports”**

(2007/C 305/11)

**REĢIONU KOMITEJA SNIEDZ ŠĀDUS IETEIKUMUS**

- sportu iespējams izmantot kā līdzekli, ar kā palīdzību novērst diskrimināciju un nevienlīdzību gan sportā, gan plašākā sabiedrībā, un veicināt sociālas vērtības, piemēram, gatavību sadarboties, iecietību un solidaritāti;
- vietējām un reģionālajām pašvaldībām, izmantojot to sporta struktūras un pakalpojumus, būtu jāparedz, jāattīsta un jāveicina iespēju vienlīdzība;
- dažām sabiedrības grupām ir nosliece mazāk piedalīties sporta norisēs, tās ir nepietiekami pārstāvētas lēmumu pieņemšanas procesā un ir atstumtas no sportošanas dažos sporta objektos; daudzās valstīs sporta administrācijas sastāvs neatspoguļo tās sabiedrības daudzveidību, kurai tā kalpo;
- vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jāveicina tas, ka sporta pasākumos piedalās visas sociālās grupas pārstāvoši sporta pasākumu dalībnieki un skatītāji un viņi jāaizsargā no varmācīgas attieksmes un uzbrukšanās, pašvaldību pienākums būtu bez kādas diskriminācijas darīt pieejamus sporta objektus, kas tām pieder vai arī ko tās pārvalda, finansē vai kurām tās izsniedz licenci; tām būtu jāgādā par to, lai visu sabiedrības grupu pārstāvji iesaistās visos sporta administrācijas, vadības un trenēšanas darba līmeņos — šīm funkcijām būtu jāklūst par vietējo un reģionālo pašvaldību vispārējo sniegumu raksturojošiem rādītājiem;
- vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jāamcās no citu Eiropas valstu, kā arī pārējās pasaules daļās strādājošu pašvaldību pieredzes un jāveicina paraugprakse vietējā un reģionālajā mērogā;
- ES būtu jānosaka iespēju vienlīdzības kritēriji sporta un tā piedāvājuma jomā. šajā sakarā Reģionu komiteja ir izstrādājusi Hartu par iespēju vienlīdzību sportā.

**Ziņotājs:** Peter MOORE kgs, Šefildas pilsētas padomes loceklis (UK/ALDE)

“Sportam ir tāds cilvēkus vienojošs spēks, kas piemīt reti kam citam. Sports var likt atdzimt cerībai tur, kur bija bezcerība. Sports iznīcina rasu dēļ radušos šķēršļus. Saskaroties ar diskrimināciju, sports pasmejas. Sports uzrunā cilvēkus valodā, ko viņi var saprast.”

Nelsons Mandela

“Sporta apslēptā puse ir tūkstošiem entuziastu, kam futbola, airēšanas, vingrošanas un klintīs kāpšanas klubi ir vieta, lai satiktos un apmainītos ar viedokļiem, un jo īpaši vieta, kur trenēties kopā ar citiem. Šajā mikrovidē cilvēki iemācās uzņemties atbildību, ievērot noteikumus, pieņemt cits citu, meklēt vienošanos un īstenot demokrātiju. No šāda viedokļa skatoties, sports ir lieliska demokrātijas skola.”

Daniel Tarschys

Eiropas Padomes ģenerālsekretārs

**Ieteikumi politikas izstrādei**

## REĢIONU KOMITEJA

*Vispārējās piezīmes*

1. uzskata, ka sports tāpat kā citas sociālās dzīves jomas var gan vienot, gan šķelt sabiedrību;
2. atzīst, ka sportā pastāv diskriminācija un nevienlīdzība. Tomēr sportu var izmantot, lai risinātu šos jautājumus sporta jomā un plašākā sabiedrībā un lai veicinātu tādas sociālās dzīves vērtības kā komandas garu, taisnīgu sacensību, sadarbību, iecietību un solidaritāti;
3. uzskata, ka labākais veids, lai visām sociālajām grupām sportā un, izmantojot sportu, būtu vienlīdzīgas iespējas, ir darboties kopā un papildinoši visās pārvaldības jomās, galveno lomu atvēlot vietējām un reģionālajām pašvaldībām;
4. pauž gandarījumu, ka 2007. gads ir pasludināts kā Eiropas gads par iespēju vienlīdzību visiem; pauž nožēlu, ka Reģionu komiteja un dažas dalībvalstis nav piedalījušās tik lielā mērā, cik tas bija iespējams, lai gan atzīst, ka šis atzinums ir ieguldījums saistībā ar pasludināto Eiropas gadu;
5. atgādina, ka Nicā 2000. gadā pieņemtajā Eiropadomes deklarācijā ir iekļauts aicinājums Eiropas Savienībai ņemt vērā sporta īpašās iezīmes un tā sociālo, izglītojošo un kultūras funkciju; atgādina, ka Amsterdamas līgumam pievienotās deklarācijas Nr. 29 temats ir sporta sociālā nozīme; pauž gandarījumu par to, ka Eiropas Komisija 2007. gada 11. jūlijā ir publicējusi Balto grāmatu par sportu, kā arī aicina Komisiju pievērsties tajā apspriestajiem iespēju vienlīdzības jautājumiem;
6. Piekrīt Eiropas Padomes sniegtajai sporta definīcijai: "Sports" — visi gadījuma vai organizētie fizisko aktivitāšu veidi, kas vērsti uz fiziskās un garīgās formas uzlabošanu un kas rada sociālās attiecības vai kā dēļ tiek gūti rezultāti visu līmeņu sacensībās.
7. uzskata, ka nolūkā panākt iespēju vienlīdzību nepietiek novērst nelikumīgu diskrimināciju tur, kur tā pastāv, bet arī jāsāk darboties, lai mainītu izpratni un attieksmi, tādējādi izskaužot zināšanu trūkumu un aizspriedumus, kā arī labāk izmantot mūsu sabiedrības talantus un ļaut katram īstenot savas spējas;
8. atzīst, ka pastāv dažādi diskriminācijas veidi — tieša un netieša, institucionāla un personiska, atklāta un slēpta; to rezultātā mazinās (vai pieaug) kādas sabiedrības daļas piekļuve, iespējas un perspektīvas sociālajā, politikas un ekonomikas jomā;
9. atzīst, ka dažas sociālās grupas atšķirīgu iemeslu dēļ parasti sporto mazāk, lēmumu pieņemšanas līmenī ir pārstāvētas vājāk, kā arī dažādu iemeslu dēļ tām nav piekļuves dažām sporta struktūrām; atzīst, ka rezultātā vairākām grupām ir neproporcionāli augsts saslimstības līmenis ar slimībām, kas, piemēram, saistītas ar mazkustīgu dzīvesveidu;

10. atzīst, ka daudzās valstīs sporta administrācijas sastāvs neatspoguļo tās sabiedrības daudzveidību, kurai tā kalpo. Komiteja uzskata, ka šis jautājums būtu jārisina vietējām un reģionālajām pašvaldībām, tostarp jānodrošina piemērota apmācība administrācijas darbiniekiem, lai panāktu to, ka diskriminācija — gan tīša, gan neapzināta — tiek identificēta un novērsta;

11. atgādina to darbu, ko Eiropas Rasisma un ksenofobijas uzraudzības centrs (EUMC), sadarbojoties ar apvienību "Futbols pret rasismu Eiropā" (FARE) un UEFA, veic, lai apkarotu rasismu futbolā; pauž gandarījumu par Eiropas Pamattiesību aģentūras izveidi, kas dod iespēju paplašināt to darbību; aicina Aģentūru savā darbības jomā iekļaut jautājumus par iespēju vienlīdzību un sportu; lūdz, lai Aģentūra katru gadu iesniedz Reģionu komitejai ziņojumu par šo jautājumu;

12. aicina svarīgu starptautisku sporta pasākumu organizatorus: a) izvirzīt jautājumu par iespēju vienlīdzību viņu sporta veidā, b) vienlaikus ar pasākumu organizēt seminārus, lai apspriestu ar sportu saistītos līdztiesības jautājumus, un tajos iekļaut arī vietējo un reģionālo dimensiju;

*Vecums*

13. lai arī saprotamu iemeslu dēļ sporta politika ir orientēta galvenokārt uz gados jaunākiem cilvēkiem, atzīst, ka cilvēki novecojot sporto arvien mazāk, kaut gan sporta aktivitātes var palīdzēt veicināt vecāka gadagājuma cilvēku dzīves ilgumu un kvalitāti;

14. uzskata, ka vecāka gadagājuma cilvēkiem sports dod mūžizglītības iespēju — gan kā dalībniekam attīstīt prasmes un spējas, gan plašākā nozīmē visa mūža garumā iesaistīties kā trenerim, vadītājam un administratoram;

15. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības gan sporta politikā, gan noteikumos par piekļuvi sportam nodrošināt visu vecuma grupu līdzsvaru un pievērst vienādu uzmanību sporta veidiem, kas ir mazāk intensīvi un nav vērsti uz sacensību, kuri ir vairāk piemēroti vecāka gadagājuma cilvēkiem;

*Invaliditāte*

16. atzīst, ka cilvēki ar invaliditāti sporto mazāk. Būtu jāveic pasākumi, nodrošinot, lai abu dzimumu un jebkura vecuma cilvēki ar invaliditāti varētu pilnībā īstenot tiesības nodarboties ar visiem sporta veidiem;

17. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības gan sporta politikā, gan noteikumos par piekļuvi sportam ņemt vērā cilvēkus ar invaliditāti un vienādu uzmanību pievērst sporta veidiem, kas ir mazāk intensīvi un bez sacensības un kas vecāka gadagājuma cilvēkiem ir vairāk piemēroti; aicina īpaši rūpēties, lai sporta nodarbības un sporta struktūras tiktu piedāvātas vecāka gadagājuma cilvēkiem, kā arī tiktu sniegti piemēroti ieteikumi attiecībā uz viņu fizisko un garīgo veselību;

18. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības rūpēties, lai cilvēkus ar invaliditāti pieņemtu darbā par sporta administratoriem un treneriem,

#### *Dzimumu līdztiesība*

19. atzīst, ka dažās dalībvalstīs vīrieši nodarbojas ar sportu vairāk nekā sievietes, kaut arī rādītāji liecina, ka šī atšķirība samazinās;

20. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības, galvenokārt izmantojot apmācības un izglītības programmas, izvairīties no ierastiem stereotipiem par dzimumiem, saskaņā ar kuriem meitenes un zēni tiek virzīti uz dažiem noteiktiem sporta veidiem un atturēti no citiem sporta veidiem. Komiteja aicina nodrošināt zēniem un meitenēm vienlīdzīgas iespējas iesaistīties tajos sporta veidos, kuri viņiem šķiet interesanti. Paredzot budžeta līdzekļus sportam paredzētām celtnēm un plānojot piedāvājumu sporta jomā, vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jārikojas saskaņā ar dzimumu līdztiesības nodrošināšanas metodi;

21. Komiteja aicina nodrošināt zēniem un meitenēm vienlīdzīgas iespējas iesaistīties tajos sporta veidos, kuri viņiem šķiet interesanti;

22. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības rūpēties, lai, pieņemot darbā sporta administratorus un trenerus, tiktu ievērots dzimumu skaitliskais līdzsvars; bērnu aprūpes iespējas sporta centros un sporta pasākumos, kā arī piekļuvi sporta centriem un sporta pasākumiem, izmantojot sabiedrisko transportu;

#### *Rasu jautājums*

23. atzīst, ka tādos sporta veidos kā basketbolā, beisbolā, skriešanā, tenisā un volejbolā ir vajadzīga līdzīga tā sauktā bioenerģija, tomēr uzskata, ka daudz kas liecina par to, individuāls lēmums par kāda sporta veida izvēli ir vairāk atkarīgs no sociāliem un kultūras faktoriem, nevis fiziskiem priekšnoteikumiem;

24. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai visām iedzīvotāju grupām nediskriminējošā veidā būtu pieejami visi sporta nodarbinātības veidi;

25. pauž gandarījumu par Eiropas Parlamenta Rezolūciju par futbolu un rasismu (14.03.2006.), kurā aicina visas iesaistītās puses darboties aktīvāk, lai sportā apkarotu rasismu;

26. uzskata, ka tā salīdzinoši lielā rasu daudzveidība, kas ir vērojama elitārajos sporta veidos, īpaši futbolā, nav izplatīta citos sporta aktivitāšu līmeņos. Tas, ka sporta augstākajā līmenī parādās daži sportisti, kuriem nav balta ādas krāsa, var radīt iespaidu, ka rasisms ir izskausts. Patiesībā profesionālais sports salīdzinoši nedomājamā mērķī palīdz izklūst no sociāli nelabvēlīgas

situācijas. Rasisms var izpausties arī kā stereotipisku lomu piešķiršana spēlētājiem, kam nav balta ādas krāsa.

27. aicina rīkoties, lai izskaustu tādas rasu stereotipus skolo-tāju un treneru vidē, kas var veicināt noteiktu etnisko minoritāšu izvēli par labu dažiem sporta veidiem vai atturēšanos no citiem sporta veidiem;

28. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības rūpēties, lai, pieņemot darbā sporta administratorus un trenerus, tiktu ievērots rasu un etniskais līdzsvars;

#### *Reliģija vai ticība*

29. atzīst, ka visām reliģijām un ticības grupām ir noteiktas paražas (piemēram, peldēšanās kopā ar viena dzimuma cilvēkiem) un uzvedība (piemēram, rituāli, lūgšanu laiks un biežums), kuru rezultātā cilvēks var tikt neapzināti izslēgts no nodarbošanās ar sportu; arī aizliegums valkāt islāma galvassegas ir potenciāls šķērslis, kāpēc musulmaņu sievietes nevar pilnībā iesaistīties futbola spēlē; uzskata, ka dažu grupu atstumšana ir saistīta ar islāmfobiju, antisemitismu un cita veida fobijām vai naidu, un aicina Eiropas Savienību apkarot minētos diskriminācijas veidus tāpat kā rasismu un ksenofobiju; Šajā sakarā ES būtu jāstimulē gan dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības, kas nodrošina infrastruktūru, gan iedzīvotāji un sporta organizācijas vairāk pievērsties sporta spēlēm un spontānām sporta aktivitātēm kā jomai, kurā visiem ir vienlīdzīgas iespējas;

30. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības sekmēt šo grupu un sporta dzīves organizatoru dialogu, lai kopā noteiktu problēmas un izpētītu veidus, kā īpašas paražas un uzvedību pielāgot iecietīgā un pozitīvā veidā, vienlaikus atzīstot, ka dažos gadījumos praktisks risinājums nav iespējams;

#### *Dzimumorientācija*

31. uzskata, ka īpašas raizes sportā izraisa izturēšanās pret gejiem un lesbietēm. Ļoti bieži viņiem jāizvēlas, vai slēpt savu dzimumorientāciju, vai veidot sporta klubus un organizēt sporta pasākumus tikai gejiem un lesbietēm; atzīst, ka, lai arī vēra ņemama Eiropas iedzīvotāju daļa ir homoseksuāli, neviens no pašreizējiem profesionāliem futbolistiem to nav atklāti paudis. Slēpšana un nošķiršana nevar būt ilgtermiņa risinājumi, mērķis ir panākt, lai jebkurš vīrietis un sieviete neatkarīgi no dzimumorientācijas varētu iesaistīties jebkurā sporta klubā;

32. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības sadarboties ar vietējām lesbiešu, geju, biseksuālu un transseksuālu grupām, lai rastu minēto jautājumu risinājumus;

33. pauž gandarījumu par apvienības FARE 2006. gadā publicētiem norādījumiem ar pieciem punktiem, kā futbolā apkarot homofobiju;

*Iespēju vienlīdzība sportā un vienlīdzīga piekļuve sportam*

34. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības atklāt un izskaust diskrimināciju sportā un piekļuvē sportam;

35. uzskata, ka būtu labāk jāizpēta minoritāšu stāvoklis sportā. Būtu jāpievērš uzmanība visiem diskriminācijas veidiem, kuri var atšķirties katrā valstī, katrā reģionā un pat katrā sporta veidā;

36. aicina ES līmeņa sporta struktūras, īpaši UEFA, piemērot būtiskas un efektīvas sankcijas gadījumos, kad tās pārzina esošos sporta pasākumos tiek pieļauti ar rasu vai cita veida diskrimināciju saistīti pārkāpumi; aicina konkrēti UEFA pārbaudīt šo jomu un pēc 2008. gada Eiropas futbola čempionāta informēt Reģionu komiteju;

37. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības rosināt cilvēkus no visām sociālajām grupām piedalīties un apmeklēt sporta pasākumus neatkarīgi no tā, vai tos organizē vietējās vai reģionālās pašvaldības vai nē, un viņus pasargāt no pārkāpumiem un uzbrukumiem;

38. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības rūpēties, lai bez jebkādas diskriminācijas būtu pieejamas sporta iekārtas, kas tām tieši vai netieši pieder, ko tās pārvalda vai finansē, vai kurām tās ir izsniedz licenci sporta nodarbībām;

39. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības rosināt cilvēkus no visām sociālajām grupām iesaistīties visos sporta vadības, pārvaldības un apmācības līmeņos;

*Sports kā līdzeklis, lai veicinātu iespēju vienlīdzību*

40. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības izmantot sportu iecietības un sapratnes veicināšanai saistībā ar sociālo iekļaušanu un diskriminācijas apkarošanu;

41. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības aktīvāk piedalīties sporta iespēju nodrošināšanā;

42. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības rosināt bērnus ne tikai nodarboties ar sportu, bet arī novērtēt sportu visā tā daudzveidīgumā kā sabiedrības dzīves un kultūras sastāvdaļu;

43. uzskata, ka Eiropas sporta dzīves organizatori, treneri un administratīvie darbinieki būtu jāaicina pārrunāt un veicināt iespēju vienlīdzību viņu darbā;

44. mudina vietējās un reģionālās pašvaldības, organizācijas un klubus nodrošināt to darbiniekiem un treneriem apmācību par kultūru daudzveidību, nediskrimināciju un iecietību;

*Vietējās un reģionālās pašvaldības*

45. uzskata, ka vietējo un reģionālo pašvaldību galvenais uzdevums ir nodrošināt sporta, izklaides un kultūras pakalpojumus. Minētie pakalpojumi ir jāatzīst kā galvenie līdzekļi, lai veicinātu sociālo integrāciju un apkarotu diskrimināciju;

46. uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām, izmantojot sporta struktūras un pakalpojumus, kā arī ar

dzimumu līdztiesību veicinošas budžeta izstrādes ("gender-budgeting") palīdzību būtu jāparedz, jāattīsta un jāveicina iespēju vienlīdzība;

47. uzskata, ka sporta iespēju piedāvājumam un iespēju vienlīdzībai šajā piedāvājumā un ar tā palīdzību jāklūst par vietējo un reģionālo pašvaldību vispārējās darbības rādītāju;

48. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības atzīt un izskaust institucionālo diskrimināciju, proti, to, ka iedzīvotājiem nenodrošina piemērotu pakalpojumu viņu vecuma, invaliditātes, dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, ticības vai pārliecības, dzimumorientācijas dēļ — diskrimināciju, ko var redzēt vai atklāt procesos, attieksmē vai uzvedībā un kas līdzinās diskriminācijai sakarā ar neapzinātiem aizspriedumiem, zināšanu trūkumu, neapdomību un stereotipiem un kas izraisa kaitējumu minētajām sabiedrības grupām;

49. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības darboties šādās trīs galvenajās jomās:

(i) saistības, politika un plānošana: apņemties izmantot sportu kā līdzekli — izstrādājot rakstiskas politikas un pamatīgus rīcības plānus, kā arī tos pārbaudīt un regulāri pārskatīt, lai veicinātu iespēju vienlīdzību;

(ii) līdzdalība un publiskais tēls: izmantot visus līdzekļus, lai sporta un izklaides pakalpojumos palielinātu dalībnieku un darbinieku daudzveidību, tostarp pasākumi, lai veidotu pozitīvu un atvērtu priekšstatu;

(iii) vadība un pārvaldība: izveidot procedūras diskriminācijas un nevienlīdzības apkarošanai. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jācenšas sporta vadībā, administrācijā un pārvaldībā uzlabot pārstāvības daudzveidību;

50. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības sadarboties ar pilsonisko sabiedrību, partneru apvienībām, sporta apvienībām, vietējiem sporta klubiem un nevalstiskajām organizācijām, lai sasniegtu šajā jomā kopīgos mērķus un politikas līmenī īstenotu vadošo lomu;

51. iesaka vietējām un reģionālajām pašvaldībām izstrādāt saziņas līdzekļu stratēģiju, lai mērķa grupas informētu par sporta iespējām un tādējādi palielinātu viņu līdzdalību, kā arī popularizētu viņu darbības un sasniegumus. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jādarbojas, lai stereotipus, diskrimināciju un rasismu izskaustu sporta reportāžās, tostarp publikācijās, ko šīs pašvaldības veic vai finansē, piemēram, informējot par sieviešu futbolu kā par parastu lietu un nevis jaunumu;

52. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības veikt pieredzes apmaiņu un mācīties no citām iestādēm visā Eiropā un pasaulē, kā arī vietējā un reģionu līmenī izplatīt paraugpraksi. RK aicina ES iestādes atvieglināt paraugprakses apmaiņu. Jo īpaši Reģionu komitejai un Eiropas vietējo pašvaldību apvienībām (Eiropas Pašvaldību un reģionu padomei, Eiropas Reģionu asamblejai (ERA), EUROCITIES u.c.) būtu jāapsver, kā sekmēt tīklu izveidi, kuros iesaistītas pilsētas, vietējās un reģionālās pašvaldības, kurām šajā jomā ir konkrēta pieredze;

53. aicina Eiropas Savienību noteikt kritērijus attiecībā uz to, kā vietējās un reģionālās pašvaldības veicina iespēju vienlīdzību sportā un piekļuvē sporta nodarbībām; šajā sakarā piedāvā Reģionu komitejas Hartu par iespēju vienlīdzību sportā.

Reģionu komitejas Harta par iespēju vienlīdzību sportā

*“Parakstītājas puses apņemas darīt visu iespējamo, lai veidotu tādu sporta pasauli, kurā katrs cilvēks var piedalīties, nesaskaroties ar jebkādu diskriminācijas veidu. Parakstītājas puses apņemas:*

- apkarot un izskaust diskrimināciju sportā;*
- rosināt cilvēkus no visām sociālajām grupām iesaistīties sporta jomā;*
- pieņemt darbiniekus un uzņemt skatītājus no visām sociālajām grupām, kā arī aizsargāt visus darbiniekus un skatītājus pret diskriminējošu rīcību un uzņēmēšanos;*

*— veicināt kvalificētu un talantīgu cilvēki no visām sociālajām grupām iesaistīšanos visos sporta vadības, pārvaldības un apmācības līmeņos;*

*— attīstīt labākās iespējamās politikas un prakses iespēju vienlīdzības jomā, kā arī tās regulāri pārskatīt un atjaunināt;*

*— veicināt daudzveidību sportā.”*

54. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības parakstīt šo Hartu un pārskatīt to pašreizējo pieeju, ņemot vērā Hartā izklāstīto;

55. apņemas izveidot ikgadēju Reģionu komitejas balvu, ko piešķir tām vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kuras vislabāk īsteno Hartu.

Briselē, 2007. gada 11. oktobrī.

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE